ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

ของ

ปรีดา ไกรสาลีย์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

ของ

ปรีดา ไกรสาลีย์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2547

ปรีดา ไกรสาลีย์. (2547). *ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนาณรงค์, ดร. ราชันย์ บุญธิมา

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ 2) เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มคณะวิชา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในปีการศึกษา 2545 จำนวน 233 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจาณาเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการสอนไม่พบความแตกต่างกัน และความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี , 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. อาจารย์สังกัดกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมและในแต่ละด้านต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

PROBLEMS AND NEEDS FOR FACULTY DEVELOPMENT OF INSTRUCTORS AT SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT

BY

PREEDA KRAISALEE

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University
May 2004

Preeda Kraisalee. (2004). *Problems and needs for faculty development of instructors at Srinakharinwirot University.* Master thesis, M.Ed. (Higher Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Asst. Prof.Dr. Achara Wattananarong, Dr.Rachan Bunthima.

The purposes of this study were : 1) to investigate the problems and needs for faculty development of instructors at Srinakharinwirot University on five aspects : instruction, academic advisor, research , textbooks and articles writing and social service. 2) to compare the problems and needs for faculty development of instructors classified by academic background, academic rank, teaching experience and areas of teaching and 3) to investigate the relationship between the problems and needs for faculty development of instructors in overall and each aspect. The sample were 233 instructors working in the academic year 2002. The instrument used was a five - rating scale questionnaire. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, a One – way ANOVA, Scheffe's method and Pearson Correlation Coefficient .

The results were as follows :

1. The Instructors rated the problems and needs for faculty development in overall and each aspect at a moderate level.

2. There was a significant difference among the problems of the instructors who had bachelor degree, master's degree and doctoral degree in overall at the level of .05. When each aspect was considered, it was found that there was a significant difference in the aspects of academic advisor, research , textbook and article writing and social service at the level of .05 , except the aspect of instruction. Moreover, there was a significant difference among the needs for faculty development of the instructors in overall and each aspect at the level of .05.

3. There was a significant difference among the problems and needs for faculty development of the instructors who were lecturers, assistant professors and associate professors in overall and each aspect at the level of .05.

4. There was a significant difference among the problems and needs for faculty development of the instructors who had teaching experience for less than 5 years, 5 – 10 years and more than 10 years in overall and each aspect at the level of .05.

5. There was a significant difference among the problems and needs for faculty development of the instructors who taught in the areas of Humanities and Social sciences, Science and Technology, Health Sciences and Others in overall and each aspect at the level of .05.

6. There was a positive relationship between the problems and the needs for faculty development of the instructors in overall and each aspect at the level of .01.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ของ
นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาภรณ์ หะวานนท์)

วันที่ 20 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนาณรงค์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร. สุวพร ตั้งสมวรพงษ์)

ประกาศคุณูปการ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และอาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา ที่ให้ความกรุณา ให้คำปรึกษาชี้แนะ ให้ความรู้และคำแนะนำต่าง ๆตลอดจนห่วงใยและเป็นกำลังใจ รวมทั้งปรับปรุง และแก้ไขปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ด้วยความเอาใจใส่ จนกระทั่งปริญญานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา และอาจารย์ ดร.สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์แก่การทำปริญญานิพนธ์ เพื่อให้การทำวิจัยครั้งนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย นิรัญทวี และอาจารย์ ดร. สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์และทรงคุณค่ายิ่งในฐานะผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกคณะวิชาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กรุณาตอบแบบสอบถามด้วยความตั้งใจเป็นอย่างดียิ่ง ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ ในสาขาการอุดมศึกษาทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา และพี่ ๆ เพื่อนๆ ที่ไม่สามารถกล่าวนามได้ทั้งหมดที่ได้ให้การช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา พี่สาว ผู้ให้การอบรมเลี้ยงดู และเป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่งในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณที่เคารพรักทุกท่าน

ปรีดา ไกรสาลีย์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	8
	ความสำคัญของการวิจัย	8
	ขอบเขตของการวิจัย	9
	นิยามศัพท์เฉพาะ	10
	สมมติฐานการวิจัย	12
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
	ความหมายของการพัฒนาอาจารย์	13
	ความสำคัญและประโยชน์ของการพัฒนาอาจารย์	14
	บทบาทและหน้าที่ทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัย	16
	บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ด้านการสอน	19
	บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	27
	บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ด้านการทำวิจัย	36
	บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ด้านการเขียนตำรา และบทความทางวิชาการ	46
	บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ด้านการบริการวิชาการ	49
	กิจกรรมการพัฒนาอาจารย์	54
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	62
3	วิธีดำเนินการวิจัย	68
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	68
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	69
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	71
	การจัดกระทำข้อมูล	71
	การวิเคราะห์ข้อมูล	71
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	72

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	73
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
5.	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	131
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	131
	วิธีดำเนินการวิจัย	131
	การวิเคราะห์ข้อมูล	132
	สรุปผล	133
	อภิปรายผล	136
	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ไปใช้	153
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	154
บรรณานุกรม		155
ภาคผนวก		164
	ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมเพื่อการวิจัย	165
	ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	180
	ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	185
	ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม	196
ประวัติย่อผู้วิจัย		199

บัญชีตาราง

ตาราง หน้า

1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์จำแนกตาม กลุ่มคณะวิชาต่าง ๆ 68

2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มคณะวิชา 74

3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน 76

4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการสอน เป็นรายข้อ 77

5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นรายข้อ 79

6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการทำวิจัย เป็นรายข้อ 80

7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ เป็นรายข้อ 81

8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริการวิชาการ เป็นรายข้อ..... 82

9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา..... 83

10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ..... 84

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง หน้า

11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน 85

12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา 86

13 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา 87

14 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ 88

15 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน 89

16 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา 90

17 เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา 91

18 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นรายคู่ 92

19 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการสอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นรายคู่ 93

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง หน้า

20 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นรายคู่ 94

21 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการทำวิจัย จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นรายคู่ 95

22 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นรายคู่.....96

23 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริการวิชาการ จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นรายคู่ 97

24 เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม ตำแหน่งทางวิชาการ..... 98

25 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ เป็นรายคู่ 99

26 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการใน การพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการสอน จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ เป็นรายคู่ 100

27 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการใน การพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ เป็นรายคู่ ...101

28 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการใน การพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการทำวิจัย จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ เป็นรายคู่ 102

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง หน้า

29 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ เป็นรายคู่ 103

30 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริการวิชาการ จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ เป็นรายคู่ 104

31 เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน 105

32 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เป็นรายคู่ 106

33 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการสอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เป็นรายคู่ 107

34 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เป็นรายคู่ 108

35 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการทำวิจัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เป็นรายคู่ 109

36 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เป็นรายคู่ 110

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง หน้า

37 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริการวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เป็นรายคู่ 111

38 เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม กลุ่มคณะวิชา.....112

39 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา เป็นรายคู่ 113

40 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการสอน จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา เป็นรายคู่ 114

41 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา เป็นรายคู่ 115

42 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการทำวิจัย จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา เป็นรายคู่ 116

43 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา เป็นรายคู่ 117

44 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการ ในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริการวิชาการ จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา เป็นรายคู่ 119

45 ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ระหว่างปัญหากับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของ อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิเคราะห์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน.....120

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง หน้า

46 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ ด้านการสอน จากแบบสอบถามปลายเปิด....121

47 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา จากแบบสอบถามปลายเปิด....122

48 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ ด้านการทำวิจัย จากแบบสอบถามปลายเปิด....123

49 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ จากแบบสอบถามปลายเปิด....124

50 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ ด้านการบริการวิชาการ จากแบบสอบถามปลายเปิด....125

51 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ ด้านการสอน จากแบบสอบถามปลายเปิด....126

52 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา จากแบบสอบถามปลายเปิด 127

53 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ ด้านการทำวิจัย จากแบบสอบถามปลายเปิด....128

54 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ จากแบบสอบถามปลายเปิด....129

55 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการบริการวิชาการ จากแบบสอบถามปลายเปิด....130

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันสังคมที่เกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของสังคมนั้น ๆ ด้วยเหตุนี้บทบาทและหน้าที่ตลอดจนรูปแบบของมหาวิทยาลัย จึงถูกกำหนดโดยความต้องการของสังคม แม้ว่าความต้องการของสังคมแต่ละสังคมจะแตกต่างกัน แต่มีหลักที่ยอมรับอันเป็นสากลว่ามหาวิทยาลัยเป็นที่รวมของวิทยาการขั้นสูง เพื่อสงวนรักษาความรู้นั้นไว้แล้วถ่ายทอดจากคนในปัจจุบันให้คนในอนาคตอย่างไม่สิ้นสุด (เกษม สุวรรณกุล. 2538 : 11 -12) ทำให้การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญ บทบาทของการอุดมศึกษาคือการสร้างผู้นำทั้งในด้านผู้นำในวิชาชีพต่าง ๆ ผู้นำทางวิชาการด้านความคิด ผู้นำทางด้านการเมืองและผู้นำในวงราชการ สถาบันอุดมศึกษาจึงมีผลต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมืองหากจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลก็จะเป็นการสร้างพื้นฐานของการสร้างทรัพยากรบุคคลของชาติ (วิชัย ตันศิริ. 2542 : 113) ซึ่งในระยะที่ผ่านมาสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในประเทศไทยได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้กับบ้านเมือง และเป็นสถาบันหลักที่มีบทบาทในการชี้นำสังคมมาโดยตลอด สังคมทั่วไปได้ให้การยอมรับและให้ความสำคัญกับสถาบันอุดมศึกษาว่าเป็นสถาบันหลักของประเทศที่ประชาชนและองค์กรต่าง ๆ สามารถพึ่งพาได้ เมื่อมีปัญหาต้องแก้ไขด้วยวิชาการและปัญญา ความคาดหวังของสังคมและความรับผิดชอบในภารกิจที่มีอยู่ทำให้สถาบันอุดมศึกษาต้องใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างครบถ้วนและรักษาความเชื่อมั่นศรัทธาของสังคมให้คงอยู่ ภารกิจที่มีต่อการพัฒนาประเทศและสังคมดังกล่าวเป็นผลให้ทบวงมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาภายใต้การกำกับดูแลทุกแห่งต้องเร่งจัดการดำเนินการในทุกรูปแบบที่จะทำให้การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ สามารถสนองตอบความต้องการของประเทศได้อย่างเต็มที่และยังคงรักษาความเชื่อถือที่ประชาชนมีอยู่ให้คงไว้ได้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2541ข : 1)

การจัดการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยได้มีนโยบายให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาโดยมุ่งเน้นให้สถาบันอุดมศึกษามีการดำเนินภารกิจได้อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานในด้านต่าง ๆ โดย ด้านการเรียนการสอน สถาบันอุดมศึกษาพึงจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีความพร้อมเกี่ยวกับหลักสูตรที่เปิดสอนให้สอดคล้องกับความต้องการทางด้านวิชาการและวิชาชีพ มีการประเมินหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ มีการบริหารหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง ด้านอาจารย์มีระบบการสรรหา

พัฒนาและธำรงรักษาไว้ซึ่งอาจารย์ที่มีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ คุณธรรม และจริยธรรม มีการกำหนดภารกิจอย่างสม่ำเสมอ มีกระบวนการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ มีการทำแผนการสอน การเตรียมการสอน การทำรายละเอียดชุดวิชา การใช้นวัตกรรมในการสอน การประเมินการเรียน และการประเมินการสอนของอาจารย์ มีการพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อใช้กลไกนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดใน การพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านต่างๆ และด้านการวิจัยสถาบันกำหนดนโยบายและแผนงานใน การสนับสนุน และส่งเสริมงานวิจัยเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ การพัฒนา การเรียนการสอนและการพัฒนาประเทศ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2543 :113 - 117) นอกจากนี้ในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยี และวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลต่อบทบาทของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยให้ต้องเปลี่ยนไป ต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทให้เหมาะสมและพัฒนาตนเองให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ (อดุลย์ วิริยเวชกุล. 2541 : 88) เนื่องจากหัวใจของมหาวิทยาลัยอยู่ที่อาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในสถาบันนั้น เกณฑ์สำคัญใน การประเมินความเข้มแข็งของสถาบันการศึกษาชั้นสูงอยู่ที่ว่า อาจารย์แต่ละคนได้รับการศึกษา อบรมดีเพียงใด และได้อุทิศตนไปในด้านการสอน และการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ในขณะเดียวกัน อาจารย์ยังเป็นเกณฑ์เพื่อศึกษาความเข้มแข็งและศักยภาพในการขยายตัว ของการอุดมศึกษาของชาติในปัจจุบันด้วย ดังนั้นอาจารย์มหาวิทยาลัยถือว่าเป็นบุคคลฝ่าย ปฏิบัติที่สำคัญที่สุดฝ่ายหนึ่งของมหาวิทยาลัย ควรที่จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย และแผนของมหาวิทยาลัยโดยถ่องแท้ซึ่งเป็นที่ทราบดีแล้วว่าวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา คือการผลิตกำลังคน การพัฒนาบุคคลสร้างความเจริญก้าวหน้าและเผยแพร่ความรู้ การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ดังนั้นหน้าที่และ ความรับผิดชอบของอาจารย์มหาวิทยาลัยจึงต้องพยายามกระทำให้วัตถุประสงค์และภารกิจ เหล่านี้บรรลุผล (สุวรรณา วังโสภณ. 2541 : 4-5)

งานด้านการพัฒนาอาจารย์เป็นงานที่มีความสำคัญยิ่งในการที่จะสนองต่องานด้าน วิชาการหรืออาจจะเรียกได้ว่ามีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นงาน หลักของสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรให้ความสนใจและปฏิบัติกันอย่างจริงจัง รวมทั้งมีความตระหนักในบทบาทและภาระหน้าที่ด้านนี้เพิ่มขึ้น (รัตนา สุขปรีดี. 2528 : 135) ความจำเป็นที่ต้องพัฒนาอาจารย์เนื่องมาจากปัจจัยที่เข้ามากระทบซึ่งได้แก่ ความเปลี่ยนแปลง ของสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องมีลักษณะเป็นสังคมอุตสาหกรรม หลักสูตร จุดมุ่งหมายในการผลิตบัณฑิตที่เปลี่ยนไป ดังนั้นความต้องการความรู้ ทักษะและทัศนคติใหม่ๆ จึงจำเป็นที่อาจารย์ต้องพัฒนาเพื่อปรับเปลี่ยนตนเองให้มีความรู้ ความสามารถที่กว้างขึ้นปัจจัย ที่สองคือความก้าวหน้าทางวิชาการเนื่องจากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก้าวไปไกลอย่างมาก

การแข่งขันกันสร้างองค์ความรู้เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ สถาบันอุดมศึกษาในฐานะขุมความรู้และแหล่งวิทยาการที่ยิ่งใหญ่จึงจำเป็นต้องรับรู้ให้เท่าทัน และพัฒนาขีดความสามารถในการเสริมสร้างวิชาการ ซึ่งกลไกสำคัญก็คืออาจารย์ต้องพัฒนาให้มีความรู้และความสามารถที่เท่าทัน ปัจจัยที่สามคือความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ส่งผลให้รูปแบบการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงไป การรับรู้ข้อมูลสามารถรับได้จากสื่อที่หลากหลาย การเรียนการสอนที่เป็นการบรรยายจึงต้องเปลี่ยนไปเป็นนักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และมีวิธีการสอนแบบใหม่ เช่น การสอนด้วยสื่อคอมพิวเตอร์ อาจารย์จึงต้องพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น ปัจจัยที่สี่ คือคุณลักษณะบัณฑิตในอนาคตเปลี่ยนไปจากเดิม นอกจากความรู้ ทักษะและประสบการณ์อาชีพแล้วยังต้องการทักษะทางภาษาอังกฤษ ความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ มีทัศนคติในเชิงนานาชาติ ดังนั้นอาจารย์ในฐานะผู้ที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนย่อมต้องได้รับการพัฒนา ปัจจัยประการสุดท้ายคือ ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อภารกิจของมหาวิทยาลัยที่ได้ชื่อว่าเป็นขุมทรัพย์ทางปัญญา เป็นแหล่งผลิตทรัพยากรทางความรู้ เพื่อเสริมการผลิตของประเทศให้สามารถแข่งขันกับประชาคมโลกได้ การพัฒนาอาจารย์จึงเป็นการสนองภารกิจของมหาวิทยาลัยซึ่งการพัฒนาอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาต้องมีข้อมูลจากภายนอกที่เป็นผลกระทบ ความจำเป็นของสถาบัน และความต้องการของอาจารย์ ซึ่งควรดำเนินการโดยสำรวจความต้องการการพัฒนาในรูปแบบการซักถามตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานความต้องการที่แท้จริงและกำหนดเป็นแผนงานโครงการพัฒนาอาจารย์อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง (มนสภรณ์ วิฑูรเมธา. 2541 : 30 - 31)

การพัฒนาอาจารย์เป็นกิจกรรมที่ทุกสถาบันอุดมศึกษาได้จัดทำมาโดยตลอดแต่ความสำเร็จยังอยู่ในระดับหนึ่งและยังมีปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ หลายด้าน ดังนี้ (อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร. 2542: 59 – 60 ; นฤมล ขันสัมฤทธิ์. 2542 : บทคัดย่อ ; สุวรรณา วังโสภณ. 2541 : บทคัดย่อ ;จุฑา เทียนไทย. 2538: 71 และ บุญใจ ศรีสถิตย์นรากูร : ก - ข) ประการแรก อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมฝึกอบรมหรือพัฒนาอาจารย์ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุเนื่องจากเห็นว่าตนมีความรู้ความสามารถในฐานะอาจารย์อยู่แล้ว หรือการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมพัฒนาอาจารย์ไม่กว้างขวางทั่วถึงพอ ประการที่ 2 การจัดกิจกรรมพัฒนาอาจารย์ไม่ตรงกับความต้องการของอาจารย์ทำให้อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น ประการที่ 3 เนื้อหาสาระและวิธีการฝึกอบรมยังไม่ส่งผลในทางปฏิบัติ เนื่องจากไม่มากพอที่จะทำให้อาจารย์ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ ประการที่ 4 อาจารย์มีภาระงานสอนและงานพิเศษอื่นๆ มากทำให้อาจารย์ไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง ประการที่ 5 ระบบการสนับสนุนที่มหาวิทยาลัยมีต่อการพัฒนาอาจารย์มีอยู่ในวงแคบไม่มีนโยบายที่แน่ชัดในการพัฒนาอาจารย์ ไม่มีการวางเป้าหมาย ขอบเขตที่ชัดเจน ขาดขั้นตอนในการทำงานที่ดี ขาดงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอ นอกจากนี้กฎระเบียบต่างๆ เช่น ระเบียบการลาไปราชการ การเบิกจ่ายค่าเดินทาง

ค่าพาหนะ ค่าที่พัก รวมถึงการจ่ายค่าธรรมเนียมเพื่อเข้าร่วมการสัมมนา ฝึกอบรม และการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคมที่มีค่าครองชีพสูงขึ้นประการสุดท้าย ขาดบุคลากรที่มีความสามารถหรือเชี่ยวชาญในการดำเนินงานพัฒนาคณาจารย์และไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำเนิดจากโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2492 ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2496 และได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2517 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามให้มหาวิทยาลัยแห่งนี้ว่า "ศรีนครินทรวิโรฒ" ซึ่งมีความหมายว่า รุ่งเรืองเป็นศรีสง่าแห่งนคร และมีวิทยาเขต 8 วิทยาเขตประกอบด้วย วิทยาเขตประสานมิตร วิทยาเขตบางเขน วิทยาเขตปทุมวัน วิทยาเขตพลศึกษา วิทยาเขตบางแสน วิทยาเขตภาคใต้ วิทยาเขตมหาสารคามและวิทยาเขตพิษณุโลก ต่อมาได้มีการพัฒนาวิทยาเขตต่าง ๆ ให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการบริหารงานเพื่อสนองความต้องการเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประชาชนในท้องถิ่นตามแนวนโยบายของรัฐ จนได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยรวม 4 แห่ง คือ วิทยาเขตบางแสนได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตพิษณุโลกได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยนเรศวร วิทยาเขตมหาสารคามได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยมหาสารคามและวิทยาเขตภาคใต้ได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยทักษิณ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2543 : 3)

ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเปิดสอนหลักสูตรในคณะวิชาต่าง ๆ ได้แก่ คณะทันตแพทยศาสตร์เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตร ทันตแพทยศาสตรบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิต และวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์เปิดสอนหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต และปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตร และพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพลศึกษาเปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต การศึกษามหาบัณฑิต และวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต และการศึกษาดุษฎีบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์เปิดสอนหลักสูตรศิลปะศาสตรบัณฑิต วิทยาศาสตรบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิต การศึกษามหาบัณฑิต ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะวิศวกรรมศาสตร์เปิดสอนหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต อุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต วิศวกรรมศาสตรบัณฑิตต่อเนื่อง 3 ปี และวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์เปิดสอนหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต และศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การศึกษาบัณฑิต การศึกษามหาบัณฑิต และการศึกษาดุษฎีบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์เปิดสอนหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต และ

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์เปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต วิทยาศาสตรบัณฑิต ศิลปศาสตรบัณฑิต รัฐศาสตรบัณฑิต เศรษฐศาสตรบัณฑิต การศึกษามหาบัณฑิต ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต และรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสหเวชศาสตร์เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยเปิดสอนหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต ศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษาเปิดสอนหลักสูตรมหาบัณฑิต และการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต และวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิต และวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เอกสารประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2547 : ไม่ปรากฏหน้า)

การกำหนดมาตรฐานด้านอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อประโยชน์ในการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน ได้แก่ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2543 : 30 - 32)

1) ด้านการสอน อาจารย์มีหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องสอน ควบคุมห้องปฏิบัติการ โดยสังเคราะห์และผสมผสานบูรณาการความรู้และมีชั่วโมงสอนซึ่งรวมถึงการสอนในห้องปฏิบัติการไม่น้อยกว่า 8 –10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา และอาจารย์ควรมีเวลาศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเอง 3 – 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เพราะการสอนเป็นการใช้ความรู้ซึ่งมีความสลับซับซ้อนเป็นฐานในการปฏิบัติงาน และในการเตรียมการสอนอาจารย์ผู้รับผิดชอบในการสอนจะต้องเตรียมหัวข้อที่ต้องสอน เตรียมเนื้อหาของแต่ละหัวข้อ เตรียมความลึกซึ้งของเนื้อหาให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ต้องการให้ผู้เรียนทราบ เตรียมอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน สื่อต่างๆ สำหรับการสอน ข้อมูลที่ต้องการจะให้นิสิต ข้อมูลเกี่ยวกับหลักและวิธีการประเมินผล ตารางเวลาที่จะให้นิสิตเข้าพบเพื่อให้คำปรึกษาหารือและเตรียมการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการเรียนการสอนด้วย

2) ด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยได้มีการสนับสนุนให้อาจารย์มีโอกาสทำการวิจัยด้วยเงินงบประมาณแผ่นดิน เงินรายได้มหาวิทยาลัย และทุนอุดหนุนจากแหล่งอื่นโดยการวิจัยนั้นมีทั้งงานวิจัยเพื่อการพัฒนา งานวิจัยเพื่อการเรียนการสอน งานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาเฉพาะเรื่อง

3) ด้านการบริการวิชาการภายใน ได้แก่ การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิต เป็นที่ปรึกษาองค์การหรือสโมสรนิสิต อาจารย์แนะแนวนิสิต ประธานกรรมการ กรรมการหรืออนุกรรมการในการจัดประชุม ฝึกอบรม สัมมนาทางวิชาการหรือการจัดนิทรรศการ กรรมการอ่านผลงานขอตำแหน่งทางวิชาการ เป็นต้น รวมถึงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของตัวอาจารย์เอง ซึ่งอาจจัดดำเนินการได้ในรูปแบบของการเขียนบทความเผยแพร่ หรือจัดทำแผ่นปลิวคำสอนทุกสัปดาห์

4) การบริการวิชาการภายนอก ได้แก่ อาจารย์ได้ไปบรรยาย อภิปราย เสนอผลงานวิจัย เขียนบทความลงในเอกสาร วารสารทางวิชาการ กรรมการอ่านบทเรียนของสถาบันส่งเสริมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย กรรมการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการและสถาบันอื่นๆ รวมถึงการสอนในสถาบันอื่นๆ ด้วย เวลาที่ใช้ในกิจกรรมส่วนนี้จะต้องไม่มากกว่าการบริการวิชาการภายในสถาบันและต้องไม่มากเกินไปจนเวลามีน้อยสำหรับนิสิตภายในสถาบันตนเอง

การเปิดสอนคณะวิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในปัจจุบันมีจำนวนมากขึ้นและเป็นสาขาวิชาชีพที่ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมและความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งต้องอาศัยใช้ประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถและทักษะของอาจารย์ผู้สอนในการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ แก่ผู้เรียนให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เป็นเหตุผลประการหนึ่งที่อาจารย์ต้องได้รับการพัฒนาความรู้ และทักษะเพิ่มขึ้น อีกทั้งอาจารย์รุ่นใหม่ที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่แทนอาจารย์รุ่นเก่าที่เกษียณอายุก็มีการปรับเปลี่ยนตลอดเวลาจึงมีความจำเป็นอย่างมากที่อาจารย์รุ่นใหม่จะต้องได้รับการพัฒนาความรู้ และทักษะเพื่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่สมบูรณ์ต่อไป

จากการศึกษาและข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีดังนี้ (กฤชชัย วิถีพานิช ; เกศินี โชติกเสถียร ; เฉลียวศรี พิบูลชล ; ฏายิน ทัศนเสถียร ; ตรีวิทย์ พิจิตรพลากาศ ; ธานี ทับทิมโต ; ไพรัช วงศ์ยุทธไกร ; รพินทร ณ ถลาง ; เริงลักษณ์ โรจนพันธ์ ; สนธยา สีละมาด ;สมเกียรติ ทิพยทัศน์ และสุภาภรณ์ ศิลาเลิศเดชกุล. สัมภาษณ์ : 2545)

ด้านการสอน พบว่าอาจารย์รุ่นใหม่และอาจารย์ที่ไม่ได้จบสายวิชาชีพครูมีปัญหาในเรื่องความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอน การจัดทำแผนการสอน การออกข้อสอบ และการประเมินผลการเรียน การจัดทำสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน ซึ่งควรมีการจัดให้อาจารย์เหล่านี้พัฒนาวิชาการอย่างต่อเนื่อง เช่นเรื่องความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร โดยจัดการประชุม สัมมนาบ่อย ๆ เพื่อเป็นการทำให้อาจารย์ตระหนักถึงการเป็นแม่แบบและควรกำหนดทิศทางของการปฏิรูปการเรียนการสอนในคณะให้ชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์นอกจากการสนับสนุนให้มีการอบรมแล้วการศึกษาดูงานก็ถือได้ว่าเป็นการศึกษาอีกทางหนึ่งที่ให้ประโยชน์ด้านประสบการณ์และการเปรียบเทียบ

ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่าอาจารย์ต้องการรับการฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการให้คำปรึกษา การช่วยเหลือและการแก้ปัญหาของนิสิต นอกจากนี้อาจารย์มีปัญหาด้านเวลา การขาดความตระหนักในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาไม่ทราบการเปลี่ยนแปลงของกฎระเบียบข้อบังคับหรือทราบล่าช้า (บัณฑิตวิทยาลัย. 2544 : 3) นอกจากนี้ยังพบว่าอาจารย์ต้องการคู่มือการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาอีกด้วย

ด้านการทำวิจัย พบว่าอาจารย์รุ่นใหม่ยังขาดความชำนาญ ประสบการณ์และการตื่นตัวยังมีน้อยในเรื่องของการทำวิจัยจึงต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมหรือมีหน่วยงานที่จัดอบรมให้ความรู้กับอาจารย์อย่างถูกต้องในการทำวิจัย นอกจากนี้อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่มีเวลาในการทำวิจัยเพราะมีภาระงานการสอน และกิจกรรมอื่น ๆ เนื่องจากอัตรากำลังคนไม่เพิ่มมีแต่ลดลงทุกปีและเงินสนับสนุนไม่มากพอที่จะได้ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ และต้องการการสนับสนุนอย่างแท้จริงและจริงใจจากมหาวิทยาลัยอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นจึงควรมีการจัดการประชุมการสัมมนาเกี่ยวกับการวิจัยบ่อย ๆ และให้การช่วยเหลือโดยเฉพาะอาจารย์รุ่นใหม่ ส่งเสริมให้อาจารย์ที่ไม่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยได้ฝึกฝนกับอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญ มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) โดยทำเป็นวิจัยทีมเพื่อให้ผู้รับการอบรมได้มีประสบการณ์ตรงจากการทำวิจัยและถือว่างานที่ทำเป็นภาระงานด้วย และควรมีนโยบายเด่นชัดในการให้อาจารย์สามารถลดภาระงานสอนได้โดยกำหนดให้ผู้ที่เสนอขอทำวิจัยสามารถลดชั่วโมงสอนน้อยลง ทั้งนี้มหาวิทยาลัยต้องจัดหาอัตราผู้สอนให้เพียงพอกับความต้องการของหลักสูตรแต่ละสาขาและควรจัดสรรทุนสนับสนุนด้วย

ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ พบว่าอาจารย์ต้องการคู่มืออธิบายขั้นตอนและวิธีการเขียนตำราและบทความทางวิชาการอย่างถูกต้อง และการขาดการส่งเสริมงบประมาณในการพิมพ์ผลงานทางด้านวิชาการประเภทสิ่งพิมพ์ทำให้อาจารย์ต้องหาเงินทุนพิมพ์เองเป็นเหตุให้อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่เขียนตำรา จึงควรส่งเสริมช่วยเหลือค่าใช้จ่ายด้านการจัดพิมพ์และจัดจำหน่าย การตีพิมพ์บทความทางวิชาการควรมีส่วนกลางในการตีพิมพ์และเผยแพร่ให้ทั่วถึงทุกคณะวิชาและควรมีการสร้างบรรยากาศทางวิชาการและการสร้างแรงจูงใจเพื่อเป็นการกระตุ้นให้อาจารย์ได้เขียนตำราและบทความทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น เช่น การให้รางวัลแก่งานเขียนที่มีคุณภาพ การจัดการประกวดการเขียนตำรา การเขียนบทความทางวิชาการและมหาวิทยาลัยควรมีการสนับสนุนโครงการตำราของมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นฐานรองรับการเขียนตำราของอาจารย์

ด้านการบริการวิชาการ พบว่าสำหรับอาจารย์รุ่นใหม่ยังไม่มีโอกาสที่จะได้ปฏิบัติงานด้านนี้มากเท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่ในบางภาควิชามีความพร้อมในด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถที่จะบริการวิชาการแก่สังคม เช่นการจัดฝึกอบรมความรู้ในเทคโนโลยีที่ทันสมัยแต่พื้นฐานความรู้ยังไม่แข็งพอที่จะบริการวิชาการให้แก่สังคม อีกทั้งระบบการเบิกจ่าย การประชาสัมพันธ์ค่อนข้างล้าช้า ควรมีการจัดฝึกอบรมการเป็นวิทยากร การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดนิทรรศการ และควรมีนโยบายที่เด่นชัดแก่อาจารย์ที่ออกไปบริการวิชาการแก่หน่วยงานภายนอก มหาวิทยาลัยควรสำรวจชุมชนรอบ ๆ ที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่เพื่อเป็นแนวทางในการคิดที่จะบริการวิชาการที่เหมาะสมแก่สังคมและตรงต่อความต้องการเพราะกิจกรรมทางด้านนี้เป็นการเผยแพร่ความรู้และบริการวิชาการกับผู้ที่อยู่ภายนอกและมีการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในกิจกรรมการบริการวิชาการให้รวดเร็วมากขึ้น

จากบทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งมีการกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานของอาจารย์และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลในการนำไปพิจารณาดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาอาจารย์ ได้ตรงตามความต้องการของอาจารย์และเหมาะสมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและการจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการพัฒนาอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มคณะวิชา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของอาจารย์เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาอาจารย์ได้ตรงตามความต้องการของอาจารย์และเหมาะสมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเป็นข้อมูลสำหรับพิจารณาจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการพัฒนาอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2545 ที่สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะพลศึกษา คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ และสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา จำนวนรวมทั้งสิ้น 926 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 วุฒิการศึกษา แบ่งเป็น

2.1.1.1 ปริญญาตรี

2.1.1.2 ปริญญาโท

2.1.1.3 ปริญญาเอก

2.1.2 ตำแหน่งทางวิชาการ แบ่งเป็น

2.1.2.1 อาจารย์

2.1.2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์

2.1.2.3 รองศาสตราจารย์

2.1.3 ประสบการณ์การทำงาน แบ่งเป็น

2.1.3.1 น้อยกว่า 5 ปี

2.1.3.2 5 – 10 ปี

2.1.3.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

2.1.4 กลุ่มคณะวิชา แบ่งเป็น

2.1.4.1 กลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่

2.1.4.1.1 คณะศึกษาศาสตร์

2.1.4.1.2 คณะมนุษยศาสตร์

2.1.4.1.3 คณะสังคมศาสตร์

2.1.4.1.4 คณะศิลปกรรมศาสตร์

2.1.4.2 กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่

2.1.4.2.1 คณะวิทยาศาสตร์

2.1.4.2.2 คณะวิศวกรรมศาสตร์

2.1.4.3 กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่

2.1.4.3.1 คณะพลศึกษา

2.1.4.3.2 คณะแพทยศาสตร์

2.1.4.3.3 คณะทันตแพทยศาสตร์

2.1.4.3.4 คณะเภสัชศาสตร์

2.1.4.3.5 คณะสหเวชศาสตร์

2.1.4.3.6 คณะพยาบาลศาสตร์

2.1.4.4 กลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ ได้แก่

2.1.4.4.1 บัณฑิตวิทยาลัย

2.1.4.4.2 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

2.1.4.4.3 สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 5 ด้านคือ

2.2.1 ด้านการสอน

2.2.2 ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.3 ด้านการทำวิจัย

2.2.4 ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ

2.2.5 ด้านการบริการวิชาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาอาจารย์ หมายถึง การส่งเสริมหรือเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติภารกิจตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของการเป็นอาจารย์และกระตุ้นให้อาจารย์ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อม ตระหนักในภาระหน้าที่ มีทัศนคติที่ดีและมีความผูกพันกับสถาบันเพื่อสามารถประกอบหน้าที่การงานเพื่อตนเอง สถาบันและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การพัฒนาอาจารย์ 5 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านการสอน หมายถึง การจัดให้อาจารย์ได้รับความรู้ และทักษะที่เกี่ยวกับหลักสูตร การจัดทำแผนการสอน วิธีการสอนแบบต่าง ๆ การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน

1.2 ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง การจัดให้อาจารย์ได้รับความรู้และทักษะที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ ด้านการบริการและพัฒนานิสิต และเทคนิคการให้คำปรึกษาแก่นิสิต

1.3 ด้านการทำวิจัย หมายถึง การจัดให้อาจารย์ได้รับความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการเลือกหัวข้อการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย การใช้สถิติสำหรับการวิจัย การสร้างเครื่องมือการวิจัย การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัย การทำวิจัยประเภทต่างๆ การนำผลการวิจัยไปใช้ให้เป็นประโยชน์

1.4 ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ หมายถึง การจัดให้อาจารย์ได้รับความรู้และทักษะเกี่ยวกับ วิธีการเขียนตำรา วิธีการเขียนบทความทางวิชาการ การเรียบเรียงเนื้อหาตำราและบทความทางวิชาการ เทคนิคการนำเรื่อง การดำเนินเรื่องและการสรุปเนื้อเรื่อง รูปแบบของตำราและบทความทางวิชาการ การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเพื่อเขียนตำราและบทความทางวิชาการ การจัดพิมพ์และเผยแพร่ตำราและบทความทางวิชาการ

1.5 ด้านการบริการวิชาการ หมายถึง การจัดให้อาจารย์ได้รับความรู้และทักษะเกี่ยวกับ รูปแบบการให้บริการวิชาการ การเขียนโครงการบริการวิชาการ การประเมินผลโครงการบริการวิชาการ เทคนิคการให้คำแนะนำปรึกษาช่วยเหลือและแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

2. ปัญหา หมายถึง อุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุทำให้อาจารย์ไม่สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์และขาดประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้เกิดความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ขึ้น

3. ความต้องการ หมายถึง ความมุ่งหวังหรือความรู้สึกเต็มใจและปรารถนาของอาจารย์ที่จะเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะด้านต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. อาจารย์ หมายถึง ข้าราชการสาย ก (อาจารย์ประจำ) ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะพลศึกษา คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ และสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา ซึ่งปฏิบัติราชการในปีการศึกษา 2545

5. กลุ่มคณะวิชา หมายถึง หน่วยงานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนและมีอาจารย์ประจำสังกัดอยู่ ดังนี้

5.1 กลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะศิลปกรรมศาสตร์

5.2 กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์

5.3 กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ คณะพลศึกษา คณะแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ และคณะพยาบาลศาสตร์

5.4 กลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ ได้แก่ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ และสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

สมมติฐานการวิจัย

1. อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกัน
2. อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่างกัน มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกัน
3. อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกัน
4. อาจารย์ที่สังกัดกลุ่มคณะวิชาต่างกัน มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกัน
5. ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความสัมพันธ์กัน

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังสาระต่อไปนี้ ความหมายของการพัฒนาอาจารย์ ความสำคัญและประโยชน์ของการพัฒนาอาจารย์ บทบาทและหน้าที่โดยทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัย บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัยด้านการสอน บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัยด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัยด้านการทำวิจัย บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัยด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัยด้านการบริการวิชาการ กิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการพัฒนาอาจารย์

อัจฉรา วัฒนาณรงค์ (2542 : 57) ให้ความหมายว่า การพัฒนาอาจารย์ หมายถึง การส่งเสริมหรือเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติภารกิจตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของการเป็นอาจารย์และกระตุ้นให้อาจารย์ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อม มีความตระหนักในภาระหน้าที่ มีทัศนคติที่ดีและมีความผูกพันกับสถาบันเพื่อสามารถประกอบหน้าที่การงานเพื่อตนเอง สถาบันและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร (2542 : 13) ให้ความหมายการพัฒนาอาจารย์ ว่าหมายถึง กิจกรรมหรือการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้อาจารย์มีสมรรถภาพสูงขึ้น มีความสมบูรณ์ทั้งในด้านความรู้และประสบการณ์ส่วนตน ทักษะและเจตคติให้เหมาะสมกับการปฏิบัติภาระหน้าที่ของการเป็นอาจารย์ที่ดี อันจะเป็นผลให้การดำเนินงานของสถาบันบรรลุผลตามเป้าหมาย

สุวรรณา วังโสภณ (2541 : 19) ให้ความหมายการพัฒนาอาจารย์ว่าหมายถึง การกระตุ้นให้อาจารย์ซึ่งเป็นบุคลากรหลักของสถาบันอุดมศึกษา ได้มีความกระตือรือร้นตื่นตัวอยู่ตลอดเวลากับการที่จะหาโอกาสเพิ่มพูน ความรู้ความสามารถ ทักษะ ทัศนคติในการปฏิบัติภารกิจในฐานะที่เป็นครู เสริมสร้างศักยภาพของอาจารย์ในการปฏิบัติภารกิจตามบทบาทตลอดจนปรับปรุงทัศนคติและเทคนิคใหม่ๆ ในการปฏิบัติภาระหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เกิดประโยชน์แก่สถาบันอุดมศึกษาเองและประเทศชาติในที่สุด

บุญใจ ศรีสถิตย์นรากูร (2534 : 9) กล่าวว่าการพัฒนาอาจารย์ คือการช่วยให้อาจารย์ได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ทักษะ รวมทั้งปรับปรุงทัศนคติและเทคนิคต่าง ๆ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพ และสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ในอันที่จะทำให้ตนสามารถปฏิบัติภารกิจในฐานะเป็นอาจารย์ที่ดีต่อผู้เรียนและต่อสถาบัน ซึ่งสอดคล้องกับศจี อนันต์นพคุณ (2534 : 15) ที่กล่าวว่าการพัฒนาอาจารย์เป็นการเสริมสร้างศักยภาพของอาจารย์ในการปฏิบัติภารกิจตามบทบาทและความรับผิดชอบในการเป็นอาจารย์โดยเน้นการพัฒนาด้านวิชาการให้มีทักษะในการปฏิบัติงาน รวมทั้งปรับปรุงเจตคติและเทคนิคต่าง ๆ ในการสอนตลอดจนมีการตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

สรุปได้ว่า การพัฒนาอาจารย์ หมายถึง การส่งเสริมให้อาจารย์ได้พัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะ ในการปฏิบัติภารกิจในฐานะที่เป็นอาจารย์ เสริมสร้างศักยภาพของอาจารย์ในการปฏิบัติภารกิจตามบทบาท และความรับผิดชอบโดยเน้นด้านวิชาการ ตลอดจนปรับปรุงทัศนคติและเทคนิคใหม่ ๆ ในการปฏิบัติภาระหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ความสำคัญและประโยชน์ของการพัฒนาอาจารย์

คณาจารย์ในมหาวิทยาลัย คือบุคลากรที่เป็นแกนนำสำคัญในการดำเนินภารกิจของมหาวิทยาลัยที่จะนำพามหาวิทยาลัยไปสู่เป้าหมายในการเป็นสถาบันวิชาการชั้นสูงของประเทศ (จรินทร เสโตบล. 2544 : 7) งานด้านการพัฒนาอาจารย์เป็นงานที่มีความสำคัญยิ่งในการที่จะสนองต่องานด้านวิชาการหรืออาจจะเรียกได้ว่ามีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นงานหลักของสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารมหาวิทยาลัยควรให้ความสนใจและปฏิบัติกันอย่างจริงจัง รวมทั้งมีความตระหนักในบทบาทและภาระหน้าที่ด้านนี้เพิ่มขึ้น (รัตนา สุขปรีดี. 2528 : 135)

สุวรรณา วังโสภณ (2541 :24-25) กล่าวว่า การพัฒนาอาจารย์เป็นวิธีการที่ช่วยให้อาจารย์ได้เกิดการพัฒนาเพื่อความสำเร็จและสัมฤทธิ์ผลในงานเพิ่มขึ้นซึ่งนำความสำเร็จมาสู่งานนั้นเป็นส่วนรวม ผลที่ได้รับจากการพัฒนาอาจารย์มีดังนี้

1. การพัฒนาอาจารย์ช่วยทำให้ระบบวิธีการทำงานมีสมรรถภาพสูงขึ้น การติดต่อประสานงานดีขึ้นเพราะการพัฒนาอาจารย์จะช่วยกระตุ้นความสนใจในการทำงานของอาจารย์ให้มีจิตใจรักงานและทำงานได้ผลมากขึ้น เมื่อได้รับความรู้จากการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน ก็สามารถนำเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะสามารถแก้ไขข้อบกพร่องและปรับปรุงให้งานมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

2. การพัฒนาอาจารย์เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้เกิดการประหยัด ลดความสิ้นเปลืองของวัสดุที่ใช้ในการทำงาน ซึ่งจะมีผลต่อเนื่องไปถึงงบประมาณค่าใช้จ่ายในการซื้อวัสดุที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้ลดน้อยลงไปด้วยเพราะเมื่ออาจารย์ได้รับการพัฒนาเป็นอย่างดีแล้วความผิดพลาดที่ก่อให้เกิดความสิ้นเปลืองย่อมลดน้อยลง

3. การพัฒนาอาจารย์ช่วยลดเวลาในการเรียนงานให้น้อยลง ปกติในการเริ่มรับราชการนั้นควรจะได้รับการอบรมแนะนำเสียก่อนเพราะที่เคยได้รับการพัฒนานั้นแล้ว จะสามารถปฏิบัติงานได้ผลดีและทุ่มเทเวลามากกว่าคนที่ต้องทำงานและเรียนงานควบคู่กันไปในเวลาเดียวกัน

4. การพัฒนาอาจารย์เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่การทำงานของผู้บริหารเพราะไม่ต้องเสียเวลาชี้แจงและแนะนำอีก เป็นการลดภาระผู้บริหาร

5. การพัฒนาอาจารย์เป็นทางหนึ่งที่จะกระตุ้นเตือนผู้ปฏิบัติงานให้ทำงานเพื่อความก้าวหน้าในงานของตนเอง ซึ่งตามปกติการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง มักจะได้รับการพิจารณาคัดเลือกจากผู้ได้รับการฝึกอบรมมาแล้วและมีผลงานย่อมแสดงว่าการพัฒนาอาจารย์เป็นการแนะแนวทางในความก้าวหน้าของบุคคล

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 133) กล่าวว่า การฝึกอบรมและพัฒนาครูอาจารย์เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ครูอาจารย์ได้รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบ ให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ให้มีโอกาสปรับปรุงตนเองโดยได้รับผลดี คือเพิ่มความรู้ทักษะในการทำงานให้กับครูอาจารย์ เพิ่มความคล่องตัวและการปรับตัวของครูอาจารย์ เพิ่มประสิทธิภาพในการสอน และเพื่อให้ครูอาจารย์เห็นความสำคัญของการพัฒนาว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ตนมีโอกาสที่จะได้รับการพิจารณาจากสถานที่ทำงานจะเป็นประโยชน์ต่อตัวครูอาจารย์เอง เช่น การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง

ทบวงมหาวิทยาลัย (2541ก : ไม่ปรากฏหน้า) ได้จัดโครงการพัฒนาอาจารย์ขึ้นซึ่งประโยชน์ของโครงการพัฒนาอาจารย์ มีดังนี้

1. เป็นการเปิดโอกาสให้แก่อาจารย์ไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ตลอดจนเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทำให้มีวิสัยทัศน์กว้างขึ้นและนำมาเปรียบเทียบประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน การทำวิจัย ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ทัดเทียมนานาอารยะประเทศ

2. ช่วยพัฒนาคุณภาพอาจารย์ให้ดีขึ้นและเปิดโอกาสให้อาจารย์ได้นำความรู้และเทคโนโลยีกลับไปพัฒนาประเทศได้เป็นอย่างมากและช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนอาจารย์โดยเฉพาะช่วยกระจายอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถออกไปพัฒนาส่วนภูมิภาค

3. ช่วยพัฒนาเสริมสร้างประสิทธิภาพทางการศึกษาและพัฒนาบุคลากรระยะยาว ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและประสบการณ์กับนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศที่กำลังศึกษา

4. การพัฒนาอาจารย์ คือพัฒนาขีดความสามารถทางวิชาการของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

5. มหาวิทยาลัย / สถาบัน ได้พัฒนาบุคลากรสร้างแรงจูงใจให้บุคคลทั่วไปเข้ามาเป็นอาจารย์และทำให้ได้อาจารย์ใหม่และอัตรากำลัง

6. เป็นการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการหากทุนมีความต่อเนื่องทำให้ภาพรวมของสถาบันมีอาจารย์ที่มีคุณวุฒิเพิ่มขึ้นและเป็นไปตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย เป็นการสร้างอาจารย์รุ่นใหม่อย่างต่อเนื่องและเป็นการดึงดูดคนที่มีคุณภาพให้สนใจเข้ามาเป็นอาจารย์

บทบาทและหน้าที่ทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัย

บทบาทของอาจารย์ได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ยิ่งไปกว่านั้นในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์นอกจากอาจารย์จะต้องปฏิบัติหน้าที่นานาประการให้ถูกต้องตามหลักวิชาแล้วอาจารย์ยังจำเป็นต้องคำนึงด้วยว่าจะปฏิบัติหน้าที่เพื่อสนองความต้องการของผู้บริหารและของนักศึกษาได้ดีที่สุดอย่างไรอีกด้วย (รพี สุวรรณะชฎ. 2531 : 285) อาจารย์เป็นบุคลากรที่สำคัญในการที่จะให้ภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยไปสู่ความสำเร็จเพราะอาจารย์ต้องปฏิบัติตามภาระหน้าที่ของอาจารย์เป็นหลักสำคัญ ตามตำแหน่งที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด โดยมีหน้าที่และลักษณะงานดังนี้ (ดวงดาว พันธิตพงษ์. 2542 : 9)

1. หน้าที่และความรับผิดชอบ ได้แก่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การศึกษาอบรม การวิจัยค้นคว้าในสาขาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง การให้คำแนะนำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษา การให้บริการวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2. ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ได้แก่การสอนวิชาการหรือวิชาชีพในสาขาวิชาการต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นที่ปรึกษาของนิสิตนักศึกษา ค้นคว้าและวิจัยทางวิชาการชั้นสูง ให้บริการวิชาการแก่สังคมและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

ในฐานะการเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยมีบทบาทนอกเหนือจากการสอน ดังต่อไปนี้ (ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง. 2543 : 1 – 2 ; อ้างอิงจาก Magnan. 1989, McKeachie. 1978.)

1. บทบาทผู้เชี่ยวชาญ (The Expert) การเป็นผู้สอนในชั้นเรียน เนื่องมาจากความรู้ในเนื้อหาวิชานั้นๆ ประสบการณ์และความเฉลียวฉลาดไม่ได้สื่อให้เห็นว่าผู้สอนจะต้องรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง เพียงแต่สื่อให้เห็นว่าผู้สอนรู้มากกว่าผู้เรียนเท่านั้น ผู้เรียนคาดหวังว่าจะได้พบผู้เชี่ยวชาญที่ยึดหลักความจริงและเป็นที่ยอมรับ ถ้าผู้สอนไม่สามารถที่จะตอบคำถามได้ในทันทีที่ถูกถาม ผู้สอนต้องนำคำถามนั้นไปค้นหาคำตอบมาให้ผู้เรียนทีหลังหรือแนะนำผู้เรียนไปยังแหล่งที่สามารถค้นหาคำตอบได้

2. บทบาทผู้มีอำนาจอย่างเป็นทางการ (The Formal Authority) ผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบกระบวนวิชาและต้องตระเตรียมวิธีการ เพื่อสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียนกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน จุดประสงค์และกำหนดการส่งงานและนำกฎเกณฑ์ที่กำหนดโดยภาควิชาไปใช้ ควบคุมพฤติกรรมผู้เรียนในห้องเรียนและระมัดระวังเกี่ยวกับกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดฝัน

3. บทบาทผู้แทนทางสังคม (The Socializing Agent) ผู้เรียนมองบทบาทของผู้สอนมากกว่าการเป็นผู้สอนเพียงอย่างเดียว ผู้สอนมักจะเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในสาขาอาชีพนั้นๆ เป็นอย่างดีอยู่แล้ว เช่น นักชีวเคมี วิศวกร นักพฤษศาสตร์หรือนักสังคมวิทยา ผู้สอนในมหาวิทยาลัยเป็นตัวแทนในสาขาวิชาต่างๆ อยู่แล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของคุณค่า ข้อเท็จจริงและความเฉลียวฉลาดที่เป็นลักษณะโดยเฉพาะของบุคลากรกลุ่มนี้ ผู้สอนจะเป็นผู้ให้ความรู้แก่ผู้เรียนเกี่ยวกับมาตรฐาน กระบวนการ กิจกรรมและความสนใจในสาขาวิชาของผู้สอนเอง

4. บทบาทผู้อำนวยความสะดวก (The Facilitator) ผู้สอนมีหน้าที่รับฟังผู้เรียน สอบถาม และสนใจต่อความต้องการของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนเข้าชั้นเรียนโดยไม่ได้มีการเตรียมตัวมาอย่างดีพอ ไม่สามารถที่จะเขียนงานได้ดีหรือใช้ห้องสมุดได้ ผู้สอนไม่ควรจะพูดว่าไม่ใช่หน้าที่ของตนแต่ควรจะคิดว่า "นี่คือนักเรียนของฉัน" ช่วยเหลือผู้เรียนชี้แนะแหล่งวิทยาการต่างๆ แก่ผู้เรียน ให้คำแนะนำและแนวทาง กระตุ้นผู้เรียนให้มีการพัฒนาตนเอง

5. บทบาทผู้เป็นแบบอย่าง (The Role Model) คุณลักษณะ เช่น ผู้สอนที่หลงๆ ลืมๆ นักปรัชญาสติเฟื่อง และนักวิทยาศาสตร์ที่ค่อนข้างเอาจริงเอาจัง เป็นภาพลักษณ์แพร่หลายในสถาบันการศึกษา ภาพลักษณ์เหล่านี้เป็นสิ่งที่ปุถุชนธรรมดาไม่ควรประพฤติ ผู้สอนจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ควรแสดงบุคลิกลักษณะและความมั่นใจในตนเองออกมาในระหว่างการสอน

1. บทบาทผู้เป็นมนุษย์ (The Person) การระลึกอยู่เสมอว่าตนเองเป็นมนุษย์ทั้งนอกห้องและในห้องเรียน ต้องทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นและกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกอย่างแท้จริง มนุษย์ไม่สามารถที่จะมีประสิทธิภาพเท่าเทียมกับเครื่องจักร ในบางเวลาการแนะแนวเพียงเล็กน้อยจะช่วยให้ผู้เรียนยอมรับแนวคิดที่เป็นเชิงลบถ้าผู้สอนมีความรู้สึกไม่ค่อยดีในขณะที่สอน ในบางครั้งผู้สอนสามารถที่จะบอกผู้เรียนได้แต่ไม่ควรแสดงออกมากจน เกินไป

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544ข : 7-8) ได้แบ่งหน้าที่ของอาจารย์เป็น 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการสอน งานสอนในอดีตกำหนดให้อาจารย์ต้องมีภาระงานสอนไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง แต่ในปัจจุบันการนับชั่วโมงสอนเปลี่ยนไป การสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ไม่สามารถนับเป็นชั่วโมงสอนที่ชัดเจนได้ทำให้อาจารย์ในปัจจุบันสามารถเลือกปฏิบัติภาระงานได้ ขณะเดียวกันอาจารย์บางคนก็มีปัญหาในการทำงาน เช่น มีความขัดแย้งกับนิสิตทำงานร่วมกับนิสิตไม่ได้ ปัจจุบันจึงยังเป็นปัญหาอยู่ว่าใครจะเป็นผู้บริหารภาระงานสอนของอาจารย์ให้เกิดความยุติธรรม มีการลงโทษและการให้รางวัล มีการติดตามคุณภาพการสอนอย่างแท้จริง ในภาวะปัจจุบันนั้นหัวหน้าภาควิชาไม่สามารถจะมีอำนาจให้คุณให้โทษได้ชัดเจน การสอนที่ดีจะมีเฉพาะเนื้อหาไม่ได้ต้องมีความรู้ในศาสตร์การสอนด้วยจึงจะทำให้เกิดคุณภาพการสอนที่ดีได้

2. ด้านการวิจัย เป็นหน้าที่ของอาจารย์ที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในศาสตร์ของตน

3. ด้านการบริการวิชาการ ในต่างประเทศถือว่าการจัดสัมมนาวิชาการเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการเพราะถือว่าผู้จัดสัมมนาต้องมีความรู้ ต้องศึกษาค้นคว้าเพื่อเป็นผู้นำ (Leader) การสัมมนาวิชาการนั้นสามารถแสดงความคิดในศาสตร์ของตนเป็นการพัฒนาและมีส่วนร่วมในศาสตร์วิชาชีพของตน การจัดงานวิชาการถือว่าเป็นการธำรงวิชาชีพ ดังนั้นการเข้าสู่ตำแหน่งศาสตราจารย์ (Professorship) จึงมีการพิจารณาจากหลายด้านมิได้นับเฉพาะผลงานวิชาการที่เป็นตำราและงานวิจัยเท่านั้น

4. ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็นการถ่ายทอดธำรงวัฒนธรรมที่ดีงามแต่ลักษณะเป็นนามธรรมวัดได้ยากว่าอาจารย์ได้ปฏิบัติหน้าที่นี้หรือไม่ อาจารย์ควรมีบทบาทในการเผยแพร่ลักษณะที่ดีของคนไทย และสังคมไทย ควรจะทำตัวเป็นตัวอย่างในด้านศิลปวัฒนธรรมหรือนำให้นิสิตนักศึกษาสนใจ ให้ความสำคัญต่อการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมากขึ้น

5. ด้านการพัฒนาคน อาจารย์ในปัจจุบันทุกคนต้องถือเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในการตักเตือนอบรมให้นิสิตเป็นคนดีออกไปสู่สังคมเพราะการปล่อยให้นิสิตออกไปสู่สังคมโดยไม่ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องครบถ้วนย่อมทำให้นิสิตไปก่อปัญหาในสังคม ปัจจุบันอาจารย์หลายคนปฏิเสธหน้าที่นี้ซึ่งถือว่าเป็นความสับสนในหน้าที่

6. ด้านงานธุรการ การทำงานนอกภาควิชาถือเป็นหน้าที่ประการหนึ่งที่อาจารย์พึงกระทำ เพราะเป็นการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาคณะ รู้จักอาจารย์นอกภาควิชา รู้จักธรรมชาติของศาสตร์ในสาขาต่างๆ มากขึ้น การทำงานธุรการควรมองในแง่การสร้างระบบสังคมในคณะนั้นมากกว่าที่จะมองว่าเป็นการไม่สมควรที่คนระดับอาจารย์ต้องลงไปทำงานเช่นนั้น

7. ด้านงานบริหารและกรรมการ ถ้าอาจารย์มีตำแหน่งเป็นคณบดี อาจารย์น่าจะได้รับการพิจารณาให้เป็นศาสตราจารย์จากตำแหน่งบริหารได้เพราะการมีตำแหน่งบริหารดังกล่าวเป็นตำแหน่งในสังคมวิชาการ (Academic Society) จึงควรได้รับการพิจารณาความดีความชอบและการให้ตำแหน่งด้วย

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ด้านการสอน

ความหมายและความสำคัญของการสอน

การสอน คือกระบวนการที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแก่ผู้เรียน เป็นกระบวนการกระตุ้น เร่งเร้า ชี้แนะและช่วยเหลือให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การเรียนการสอนถือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นเป้าหมายในการวางแผนจัดระบบและวางทรัพยากรและบริหารการศึกษา (เกษม วัฒนชัย. 2544 : 14) มาตรการที่นำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการประการหนึ่งคือ การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนที่มุ่งให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างการเรียนการสอนและการปฏิบัติจริงในสถานประกอบการและการปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรีในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในบางมหาวิทยาลัย / สถาบัน (ศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา. 2540 : 6)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุว่า "การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ" (มาตรา 22) การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (มาตรา 24) มีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม (มาตรา 28) และมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ด้านผู้สอนต้องเห็นความจำเป็นของหลักการเรียนเป็นสำคัญ เปลี่ยนบทบาทจากผู้ป้อนเป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะและอำนวยความสะดวก (facilitator) กำหนดภาระงานที่เหมาะสมและชัดเจน มีการประเมินผลการสอนของอาจารย์โดยการเน้นการประเมินผลเชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้อาจารย์ทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน โดยกำหนดเป็นภาระงานและจัดสรรงบประมาณสนับสนุน ด้านการเรียนการสอนจัดรูปแบบและวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติเนื้อหาและระดับของผู้เรียน ลดการบรรยาย เน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน จัดกระบวนการพัฒนาทักษะและเทคนิคการสอนของอาจารย์ให้สามารถดำเนินการสอนตามหลักการเรียนรู้แบบผู้เรียน

เป็นสำคัญ ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนมากขึ้น (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2544 : 11-12)

การปฏิรูปวิธีการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาให้คิดเป็นทำเป็นไม่ใช่สูตรสำเร็จสำหรับระดับอุดมศึกษา การร่วมกันคิดร่วมกันทำอาจจะมีสำเนียงส่อไปถึงหลักการมีส่วนร่วมอยู่ก็จริงแต่ก็ไม่ใช่คำตอบสุดท้ายการร่วมกันคิดด้วยหลักคิดที่เป็นวิทยาศาสตร์และร่วมกันทำด้วยความสำนึกในความสำคัญของการร่วมมืออย่างแท้จริงเป็นหลักการปฏิรูปด้านสำคัญนี้ด้วย หลักการสอนด้วยวิธีการบรรยายควรจะมีการทบทวนซึ่งหลักการของ สุ จิ ปุ ลิ จะได้พัฒนาขึ้นมาเป็นวิธีการสอนที่พึงประสงค์ในระดับอุดมศึกษา (เดโช สวนานนท์. 2544 : 5)

ในการจัดการเรียนการสอน มีกิจกรรมในชั้นเรียนที่เกี่ยวข้องอยู่ 3 ประการ คือ วิธีการสอนของครู วิธีการเรียนของนักเรียนและรูปแบบการเรียนการสอน ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนปัจจุบันมีผู้ดำเนินการศึกษาเพื่อหาแนวทางพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในรูปของการทำวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการเรียนการสอนเป็นจำนวนมาก หากจะมีการทำวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน นักวิจัยควรที่จะต้องศึกษาผลของการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่มีผู้ดำเนินการมาแล้วเพื่อกำหนดทิศทางการวิจัยและพัฒนาของตน ถือเป็นการใช้ผลงานวิจัยที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ศิริยุภา พูลสุวรรณ. 2542 : 97)

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544ก : 4 - 5) กล่าวว่าการสอนในระดับอุดมศึกษามีความสำคัญหลายประการ ดังนี้

1. การสร้างองค์ความรู้ การถ่ายทอดศาสตร์สาขาใดในระดับอุดมศึกษาทำให้เกิดการวิจัยค้นคว้า สืบทอดความรู้ออกไปอย่างกว้างขวางมากขึ้น ผิดกับศาสตร์บางสาขาที่ไม่มีการเรียนการสอนก็อาจจะทำให้ความรู้นั้นลบเลือนไปจากสังคมจนอาจไม่มีผู้ใดทราบเรื่องนั้นต่อไป การมีการเรียนการสอนจึงเป็นการพัฒนาศาสตร์ให้มีความลึกซึ้งและเป็นที่ยอมรับมากขึ้น

2. การสร้างบัณฑิต การเรียนการสอนจะแยกออกจากกันไม่ได้เพราะบทบาทของการสอนก็คือมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ การสอนจึงมีความสำคัญต่อการสร้างบัณฑิตใน 2 ลักษณะ คือสร้างผู้ที่มีความรู้ทางวิชาชีพ ทำให้เข้าใจศาสตร์เพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพในอนาคต นอกจากสร้างคนให้เป็นผู้รู้แล้วการสอนยังทำให้คนมีความคิดและพฤติกรรมที่ถูกต้องยอมรับได้ในสังคมอีกด้วย โดยเฉพาะผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาย่อมเป็นที่พึ่งของครอบครัว ที่พึ่งของสังคมและประเทศชาติเนื่องจากได้รับความรู้และการอบรมมาเพียงพอที่บุคคลนั้นจะสามารถดำรงชีวิตที่มีคุณค่า มีอาชีพที่สุจริตและทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้มากกว่าผู้ที่มีความรู้น้อย

3. การพัฒนาวิชาชีพชั้นสูง การสอนระดับอุดมศึกษาทำให้วิชาชีพได้รับการพัฒนาไปสู่ระดับสากลเนื่องจากการสอนในระดับนี้จำเป็นต้องได้ผู้ที่มีความรู้สูงมาช่วยกันถ่ายทอด

ศาสตร์ แต่ละปีจึงมีการพัฒนาบุคคลเข้าสู่วงการวิชาชีพเพิ่มขึ้นทำให้บุคคลเหล่านั้นมีส่วนธำรงเผยแพร่พิทักษ์วิชาชีพได้อย่างเต็มความสามารถ

4. การสร้างสังคมที่ดี เชื่อกันว่าสถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งที่จะผลิตคนดีคนเก่งออกไปสู่สังคม ดังนั้นการสอนที่มุ่งให้ทั้งความรู้และคุณธรรมแก่ผู้เรียนก็คือการสร้างสังคมที่ดีเพิ่มขึ้นโดยที่บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปจะช่วยเป็นผู้ชี้นำสังคม ทำตัวเป็นตัวอย่างและทำให้สังคมได้พัฒนาไปสู่มาตรฐานชีวิตที่มีคุณภาพมากขึ้น

ศิริยุภา พูลสุวรรณ (2542 : 100) ได้เสนอแนะเชิงปฏิบัติว่าการพัฒนาการสอนในกลุ่มวิชาต่างๆ ควรเลือกพิจารณาให้เหมาะสมกับรูปแบบการสอน บทบาทการเรียนในชั้นเรียน การจัดชั้นเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วิธีการสอนแต่ละกลุ่มวิชาควรมีการรวมกิจกรรมที่สอดคล้องกัน สร้างเป็นรูปแบบการสอนได้ เพราะเป็นหลักการเดียวกัน ควรมีการพัฒนาและทดลองใช้แล้วทำการวิจัยตรวจสอบเป็นงานวิจัยในห้องเรียนตามข้อค้นพบและการอภิปรายผลยังมีกิจกรรมที่ครูเป็นศูนย์กลางอยู่ ควรจะได้มีการประชุมสัมมนาร่วมกันหาวิธีการที่ครูสามารถสอนโดยใช้นักเรียนเป็นศูนย์กลางได้จริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืน สิ่งเหล่านี้ยังไม่มีใครศึกษาแต่เกิดจากความคิดในการประยุกต์ทฤษฎีหลักการที่อาจารย์แต่ละระดับควรปฏิบัติ

วิธีการสอน

สำหรับวิธีการสอน มีหลายวิธีแต่ละวิธีจะมีลักษณะแตกต่างกันไปตามบทบาทกิจกรรมและลักษณะของกลุ่มผู้เรียน มีทั้งข้อดีและข้อจำกัด ซึ่งปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 63-69) ได้เสนอวิธีการสอน 6 วิธี คือ

1. การสอนแบบบรรยาย เป็นการสอนที่ผู้สอนมีบทบาทมากที่สุด โดยผู้สอนเป็นผู้บอกอธิบายเล่าถึงเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ให้ผู้เรียนฟัง ผู้เรียนจะฟังจดบันทึกที่ได้ฟังจากการบรรยาย ข้อดีของการสอนแบบบรรยาย คือสามารถสอนผู้เรียนได้มากๆ โดยใช้เวลาน้อย อุปกรณ์น้อยชิ้นแต่ได้เนื้อหามาก สามารถปรับเนื้อหาให้ตรงกับความสนใจความสามารถของผู้เรียนได้ ข้อจำกัดของการสอนแบบบรรยาย คือถ้าผู้สอนเตรียมตัวไม่ดี ผู้เรียนก็จะไม่ได้เนื้อหาที่ดี บางครั้งถ้าผู้สอนสอนเร็ว ผู้เรียนก็ฟังไม่ทนจดไม่ทัน บางทีก็มุ่งแต่จะจดไม่ได้คิดตามไปด้วย ผู้เรียนมีความใกล้ชิดกับผู้สอนน้อยและถ้าผู้เรียนไม่กล้าซักถามหรือผู้สอนไม่เปิดโอกาสได้ซักถามแล้วก็จะทำให้การสอนไม่เป็นที่น่าสนใจหรือไม่เข้าใจบทเรียนนั้น

2. การสอนทักษะปฏิบัติ การสอนทักษะปฏิบัติเป็นการเน้นการสอนที่ให้มีการฝึกฝนและปฏิบัติจริง อาจเป็นการปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ โรงประลองหรือโรงฝึกงานก็ได้ การสอนทางด้านวิชาชีพ เช่นการสอนที่เริ่มจากการเรียนรู้ของจริง เมื่อต้องการเรียนวิชาชีพในโรงเรียนจึงจำเป็นต้องหันมาใช้โรงประลองและห้องปฏิบัติการแทน ข้อดีของการสอนทักษะปฏิบัติก็คือผู้เรียนได้ฝึกทักษะในสภาพที่แท้จริงหรือจำลองมาเป็นโรงประลอง สามารถเรียนด้วยตนเอง

โดยอาศัยใบงานภายใต้การแนะนำจากครูผู้สอนเป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการทำงานและการแก้ปัญหา สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้กับการทำงานจริงได้ ข้อจำกัดของการสอนปฏิบัติ สอนได้เป็นกลุ่มย่อย เครื่องจักรอุปกรณ์และวัสดุต้องพร้อม ครูผู้สอนมีความชำนาญและสามารถสาธิตให้ดูเป็นตัวอย่างที่ดีได้ บางครั้งผู้เรียนบางคนอาจหลีกเลี่ยงการฝึกและอาศัยเพื่อนร่วมกลุ่มและใช้ได้กับวิชาที่ต้องการฝึกปฏิบัติ

3. การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบนี้จะเน้นบทบาทที่ผู้เรียนให้มีโอกาสได้แสดงความคิด การสอนแบบอภิปรายนิยมสอนเป็นกลุ่มย่อยเพื่อจะได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูดจาและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นได้ทั่วถึง การแสดงความคิดเห็นนี้ไม่ใช่การตอบคำถามจึงไม่จำเป็นต้องผิดหรือถูก จึงมักจะเป็นข้อสรุปที่เป็นการวางแผนแนวทางต่อไป เป็นการแสดงถึงกระบวนการคิด การให้เหตุผล ประโยชน์ของการสอนแบบอภิปรายจึงมีเนื้อหาและกระบวนการควบคู่กันไป ข้อดีของการสอนแบบอภิปราย คือเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างเต็มที่ มีการแสดงความคิดและเหตุผลเพื่อหาข้อสรุป เป็นการฝึกผู้เรียนในด้านการแสดงออก การฝึกการพูด และการแสดงเหตุผล ข้อจำกัดของการสอนแบบอภิปราย คือ ถ้าจัดเป็นกลุ่มใหญ่เกินไปจะมีโอกาสในการอภิปรายได้ไม่ทั่วถึง ต้องใช้เวลามากและถ้าการให้เนื้อหาที่เป็นความรู้เป็นความจริงมากก็สามารถที่จะสรุปโดยไม่ต้องอภิปราย

4. การสอนแบบสัมมนา เป็นการสอนที่ผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าให้ลึกซึ้ง แล้วนำเสนอเพื่ออภิปราย โดยมุ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาวิชาจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอาจทั้งจากเอกสารงานวิจัย การทดลองแล้วนำมาอภิปรายเพื่อให้เกิดความคิดและพัฒนาทักษะไปพร้อมๆ กัน ผู้เรียนมีโอกาสที่จะได้แสดงออกของความคิดอย่างอิสระมีสิทธิในการแสดงออกเท่าเทียมกันทั้งครูและนักเรียนในขอบเขตของเนื้อหาวิชาที่เตรียมไว้ล่วงหน้า ข้อดีของการสัมมนา คือส่งเสริมความคิดและการพูดอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถโต้แย้งด้วยเหตุผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทุกด้านทั้งการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองจนถึงการแสดงออกของความคิดเห็น ข้อจำกัดของการสัมมนา คือเหมาะกับผู้เรียนจำนวนไม่มากมิฉะนั้นจะขาดการอภิปราย แสดงข้อคิดเห็นได้ไม่ทั่วถึง การสัมมนาจะเริ่มจากการรายงานของผู้เข้าสัมมนาหากเรื่องไม่น่าสนใจก็จะเกิดความเบื่อหน่ายขึ้นได้

5. การสอนแบบให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นการสอนรายบุคคลโดยการเน้นกิจกรรมและดำเนินงานที่ผู้สอนได้เตรียมไว้ สำหรับผู้เรียนเป็นอิสระทางด้านการเรียนของผู้เรียนเพราะผู้เรียนอาจเป็นผู้กำหนดการศึกษาด้วยตนเองภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาได้ จุดมุ่งหมายของการสอนแบบให้ค้นคว้าด้วยตนเอง คือผู้เรียนแต่ละคนสามารถเรียนด้วยตนเองตามขีดความสามารถและความสนใจของแต่ละคน บทบาทของผู้สอนเป็นผู้วางแผน กำหนดแนวทางให้ผู้เรียน เตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนได้ รวมทั้งสามารถประเมินผลการเรียนของผู้เรียนด้วย ข้อดี คือการที่ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองจะทำให้สามารถจดจำความรู้นั้นได้นาน มีความภาคภูมิใจและเกิดความสนใจในสิ่งที่ได้เรียน

สามารถพัฒนาความสามารถในด้านการวิเคราะห์สังเคราะห์ได้ รวมทั้งวิธีการใช้เหตุผล ข้อจำกัดของการเรียนด้วยตนเองก็คือ ผู้เรียนใช้เวลามากและต้องการสื่อตำราที่พร้อมจะให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองรวมทั้งความสามารถของอาจารย์ที่ปรึกษาด้วย

6. การสอนโดยใช้สื่อการสอน หมายถึงการใช้อุปกรณ์การสอนต่างๆ เช่น ภาพสไลด์ วีดีทัศน์ ภาพยนตร์ เป็นต้น อุปกรณ์การสอนแต่ละชนิดจะมีลักษณะของการใช้แตกต่างกันไป มีทั้งข้อดีและข้อจำกัดของแต่ละชนิด

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544ก : 19 - 21) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนที่ใช้กันทั่วๆ ไปในการสอนระดับอุดมศึกษา ไว้ดังนี้

1. ปาฐกถา คือการถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็นทัศนคติหรือการวิเคราะห์สาระข้อมูลจากหัวข้อที่กำหนดให้อย่างพิถีพิถัน มีระบบในการเรียบเรียงสาระนับตั้งแต่การขึ้นต้นการพูดจนกระทั่งสรุปท้ายก่อนจะปิดการปาฐกถา ลักษณะการพูดเป็นพิธีการและเป็นการเสนอความรู้หลักจากผู้เชี่ยวชาญด้านนี้โดยเฉพาะ

2. บรรยาย คือการถ่ายทอดความรู้ ความคิดในหัวข้อที่กำหนดให้ โดยมีวิธีการพูดที่เป็นกันเองมากกว่าวิธีการปาฐกถา ผู้พูดอาจใช้อุปกรณ์ประกอบการพูดหรืออาจใช้วิธีการสอนอื่นๆ ประกอบการสอนแบบบรรยายก็ได้ อาจารย์มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะใช้การบรรยายเป็นหลักเนื่องจากสามารถคุมเนื้อหาสาระให้เป็นไปตามหลักสูตรได้อย่างเต็มที่

3. การอภิปรายอนุกรม คือการจัดผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีความเชี่ยวชาญแต่ละด้านให้หัวข้อเรียงตามลำดับกันและให้ผู้พูดหรือองค์ปาฐก ซึ่งประกอบด้วย 4 –5 คน พูดเรียงลำดับหัวข้อโดยมีประธานการอภิปรายเป็นผู้เปิดการอภิปรายเชิญผู้อภิปรายพูดเรียงลำดับแต่ละคน กล่าวสรุปและปิดการอภิปราย ผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญการพูดแต่ละหัวข้อ

4. การอภิปรายเป็นคณะ คือการจัดให้วิทยากรพูดในหัวข้อเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้ฟังความคิดเห็นของผู้ที่มีความคิดหลากหลาย ซึ่งอาจจะสอดคล้องหรือแตกต่างกันสุดแล้วแต่ทัศนะของผู้อภิปรายเหล่านั้น การอภิปรายเป็นคณะจะมีผู้ดำเนินการอภิปรายเป็นผู้ประสานงานการพูดโยงความคิดและโยงเรื่องให้สอดคล้องเชื่อมโยงไปสู่สาระของการอภิปราย

5. การสอนโดยใช้โทรทัศน์ เพื่อประหยัดเวลาสำหรับการสอนที่มีนิสิตนักศึกษาเป็นจำนวนมาก ผู้สอนจะสอนโดยวิธีการบรรยายหรือสาธิตประกอบการบรรยายให้ถ่ายทอดลงในเทปโทรทัศน์เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้ ศึกษาไปพร้อมๆ กันได้ หรืออาจจะเปิดโทรทัศน์ให้ดูสำหรับกลุ่มใหญ่ที่เรียนในชั่วโมงต่อไปได้

6. การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผู้สอนอาจจะนำเสนอสาระของรายวิชาโดยนำเสนอผ่านทางคอมพิวเตอร์ในรูปแบบของการนำเสนอข้อมูลใช้โปรแกรมพาวเวอร์พอยท์หรือจะทำในรูปแบบของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ทำให้เกิดสีสันสวยงามเคลื่อนไหวได้ มีภาพต่าง ๆ ประกอบการสอนทำให้ผู้เรียนได้เห็นและเข้าใจสาระของการสอนมากขึ้น

7. การอภิปรายกลุ่มย่อย มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในด้านการฝึกการค้นคว้า การคิด การเขียน การเสนอความคิด การรับฟังและการทำงานร่วมกัน ผู้เรียนจะเลือกประธาน เลขานุการและทำหน้าที่เป็นสมาชิกในกลุ่มที่ดี วางแผนงานร่วมกับกลุ่มศึกษาค้นคว้าอภิปราย และเสนอรายงาน

8. การสัมมนา คือการที่ผู้สอนและผู้เรียนได้วางแผนการสอนการเรียนร่วมกันโดย กำหนดหัวข้อที่จะศึกษาร่วมจากการที่ผู้สอนจะให้ข้อมูลความคิด ทฤษฎีพื้นฐานซึ่งจะจัดอยู่ใน รูปของการเชิญวิทยากรมาแสดงปาฐกถาหรือบรรยาย จากนั้นเป็นการค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อประมวลความรู้ตามขอบเขตที่กำหนดในสาระวิชานั้น การสัมมนานี้นิสิตนักศึกษาจะมี โอกาสฝึกทักษะการทำเอกสารประกอบการสัมมนา การจัดการสัมมนา การอภิปรายกลุ่ม และมีโอกาสฝึกการเสนอรายงานต่อที่ประชุมใหญ่อีกด้วย

9. การศึกษาเฉพาะกรณีหรือโครงการ มุ่งให้นิสิตนักศึกษาในกลุ่มย่อยประมาณ 5 – 7 คน ได้มีโอกาสศึกษาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อหาข้อมูลมาตัดสินวินิจฉัย ดำเนินการหรือแก้ปัญหาหรือหาทางเสนอแนะในเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่กำหนด ซึ่งผู้เรียนในกลุ่ม จะต้องศึกษาตั้งแต่จุดเริ่มต้นปัญหา สาเหตุของปัญหา แนวทางการศึกษาประกอบเพื่อ การแก้ปัญหาตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ

10. การฝึกปฏิบัติ การศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรีจำเป็นต้องมีการฝึกปฏิบัติ เช่น เมื่อเรียนภาคบรรยายหรือทฤษฎีแล้วก็มีภาคปฏิบัติให้ทดลองทำด้วยตนเอง เพื่อให้เข้าใจ บทเรียนมากยิ่งขึ้น การสอนภาคปฏิบัติจำเป็นต้องแบ่งเป็นกลุ่มย่อยเพื่อประสิทธิภาพใน การควบคุมดูแลให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติถูกต้องได้ผลมากยิ่งขึ้น เช่นการฝึกการใช้เครื่องมือต่างๆ การทดลองใช้โปรแกรมง่าย ๆ ในคอมพิวเตอร์ เป็นต้น การฝึกปฏิบัติทำได้ทุกสาขาเพราะเป็น สิ่งจำเป็นที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจศาสตร์ต่างๆ ได้กระจ่างและสามารถนำทฤษฎีมาปฏิบัติได้

11. การสาธิต การศึกษาหลายกรณีที่ผู้สอนจำเป็นต้องสาธิตให้นิสิตนักศึกษาดูเป็น ตัวอย่าง เช่นการสาธิตการขาย อาจารย์อาจสาธิตให้ผู้เรียนดูว่าวิธีการเสนอสินค้าใหม่ให้แก่ ลูกค้าควรจะพูดอย่างไร ชี้ข้อดีข้อเด่นของสินค้านั้นอย่างไร มีเทคนิคที่จะจูงใจลูกค้าอย่างไร อาจารย์ย่อมสาธิตให้ดูเป็นตัวอย่างได้ นอกจากนี้ในการฝึกปฏิบัติผู้สอนจำเป็นต้องสาธิตหรือ ทำตัวอย่างให้ดูก่อน เพื่อผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติด้วยตนเองได้

12. การสอนเป็นรายบุคคล มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลัก ดังนั้นอาจจะใช้ วิธีสอนโดยให้นิสิตนักศึกษาไปค้นคว้า ตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและนำสาระที่ศึกษา ได้มาอภิปรายร่วมกับผู้สอน การสอนประเภทนี้อาจจะใช้อุปกรณ์การสอนประกอบก็ได้ เช่น การเรียนจากตลับเสียง เอกสาร หรือจากบทเรียนคอมพิวเตอร์

13. การสอนแบบโปรแกรม เป็นการจัดบทเรียนสำเร็จรูปซึ่งอาจอยู่ในรูปตำรา แบบเรียน หรือโปรแกรมในคอมพิวเตอร์ก็ได้ การสอนแบบนี้ผู้สอนก็จะต้องเตรียมบทเรียน

สำเร็จรูปไว้ให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองและเรียนไปตามความสามารถ ความสนใจ และเวลาที่ผู้เรียนสะดวก บทเรียนดังกล่าวจะให้ทั้งสาระ วิธีการเรียนและการวัดผลด้วย

14. การฝึกประสบการณ์ตรง การสอนโดยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงจากเรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะในการศึกษาสาขาวิชาชีพ วิธีการสอนแบบนี้จึงต้องเป็นการนิเทศชี้แนะ อธิบายเป็นรายบุคคล ผู้สอนจำเป็นต้องสอนร่วมกับบุคลากรซึ่งควบคุมงานในหน้าที่ที่สถาบันนั้นส่งผู้เรียนไปฝึกงานด้วย

การที่ผู้สอนจะใช้กลวิธีการสอนแบบใดก็ตาม ควรคำนึงถึงว่าคุณภาพของการสอนจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนในรูปแบบใด ผู้สอนจะต้องมีคุณภาพด้วยเพราะคุณภาพของผู้สอนย่อมบ่งชี้ถึงคุณภาพของผู้เรียน ผู้สอนจะมีคุณภาพนั้นต้องมีความรู้เชิงวิชาการที่สอน มีกลวิธีการสอนที่ดี การรู้จักเลือกและปรับกลวิธีการสอนเพื่อคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดในการเรียนนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็น (วิชัย วงษ์ใหญ่ 2537 : 106)

ในด้านการพัฒนาระบบการสอนปัจจุบันนี้พบว่า เทคโนโลยีทางการสอน (Instructional technology) ได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาและวางแผนระบบการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและสามารถรับรองผลของการเรียนการสอนได้ เทคโนโลยีทางการสอนแตกต่างกับการวางแผนการสอนแบบเดิมที่มีจุดประสงค์คลุมเครือและส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นเกี่ยวกับวิธีการสอนมากกว่าจะเป็นวิธีการเรียนรู้ โดยทั่วไปแล้วคนส่วนใหญ่จะเข้าใจคำว่าเทคโนโลยีทางการสอน คือวัสดุอุปกรณ์การสอน ได้แก่เครื่องมือ เช่น เครื่องฉาย เครื่องบันทึกเสียง คอมพิวเตอร์และสิ่งอื่นๆ เป็นต้น ซึ่งความหมายนี้เป็นเพียงความหมายเดียวเท่านั้นของเทคโนโลยีการสอน ซึ่งกว้างและครอบคลุมของการวางแผนในระบบการสอนเพราะการออกแบบการสอนหรือการวางแผนการสอนที่เป็นระบบขั้นตอน จะต้องอาศัยความรู้ในด้านกระบวนการเรียนรู้และทฤษฎีสื่อสารรวมทั้งการพิจารณาถึงปัจจัยและตัวแปรในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537 : 69)

ปัญหาที่เกี่ยวกับการสอน

ปัญหาด้านการสอนของอาจารย์ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544ก : 57 - 58) สรุปไว้ดังนี้

1 อาจารย์ขาดความรู้ในศาสตร์การศึกษาไม่เข้าใจวิธีการถ่ายทอดความรู้ความคิด

2 อาจารย์เตรียมการสอนไม่เป็นบางครั้งบทเรียนยากไปไม่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน เตรียมมากหรือน้อยเกินไปไม่เหมาะสมกับเวลา

3 ใช้อุปกรณ์การสอนไม่เหมาะสมหรือไม่ได้ใช้อุปกรณ์การสอน

4 ไม่ทราบวิธีการสอนแบบต่างๆ จึงไม่สามารถจัดการด้านการสอนให้มีรูปแบบหลากหลายได้

5 ไม่สามารถถ่ายทอดวิทยาการความคิดได้กระจ่างชัดเจน

6 ไม่สามารถวัดผลได้เที่ยงตรงเป็นธรรมและสอดคล้องกับวงจรการเรียนการสอน

7 คัดสรรสาระสำหรับการสอนไม่เหมาะสมกับเวลาและระดับของผู้เรียน

วีระ ทองประสิทธิ์ (2534 : 53) กล่าวถึงปัญหาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนว่าส่วนใหญ่ปัญหาเกิดจากการขาดการวางแผนการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การอบรมครู เพื่อใช้หลักสูตรการจัดทำโครงการสอน การจัดครูเข้าสอน การเตรียมการสอนของครูอาจารย์ การจัดตารางสอน การจัดหาเครื่องจักรวัสดุอุปกรณ์และสภาพที่ฝึกปฏิบัติงานด้านวิชาการ การประชาสัมพันธ์ การใช้หลักสูตร การให้ความร่วมมือของครูอาจารย์ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน การประเมินผลการใช้หลักสูตร การสอนตามหลักสูตร

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544ก : 12) กล่าวว่าบุคลิกภาพของอาจารย์ เช่น เกียจคร้าน ไม่มั่นใจในตนเอง จู้จี้ ขี้บ่น ปากจัด ขาดแรงจูงใจ ท้อถอยง่าย ขาดทักษะในการสื่อสาร ทำให้เกิดผลเสียต่อการเรียนการสอน นอกจากนั้นการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่มีจำนวนผู้เรียนมากไป บางวิชามีผู้เรียนห้องละ 200 –300 คน ทำให้เป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะวิชาบังคับ การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่มีผู้เรียนจำนวนมากก่อให้เกิดปัญหาด้านการควบคุมคุณภาพการสอนของอาจารย์ โดยเฉพาะในการวัดผลที่ต้องใช้ข้อสอบเดียวกัน ถ้าหากอาจารย์บางกลุ่มไม่ได้สอนบางหัวข้อ เมื่อปรากฏในข้อสอบรวม กลุ่มผู้เรียนบางกลุ่มจึงไม่สามารถตอบข้อสอบได้ อีกทั้งการสอนในปัจจุบันส่วนใหญ่ใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน โดยเฉพาะแผ่นใสและเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ แต่บางครั้งอุปกรณ์ที่ใช้ก็ไม่ชัดเจน ตัวอักษรเล็กไป ผู้เรียนที่นั่งอยู่ด้านหลังมองไม่เห็น ส่วนอุปกรณ์สมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ บางครั้งก็มีปัญหาในด้านการขอยืมอุปกรณ์หรือเกิดการติดขัด เช่นเครื่องไม่ทำงานหรืออุปกรณ์ไม่พอเนื่องจากเปิดสอนหลายชั้นเรียนในเวลาเดียวกัน บางครั้งผู้สอนใช้อุปกรณ์ไม่เป็นทำให้เกิดความเสียหายขึ้นได้

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ความหมายของอาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือนักศึกษาในด้านวิชาการ ด้านการบริการและพัฒนานักศึกษา และด้านปัญหาทั่วไป เพื่อให้นักศึกษามีการพัฒนาได้จนถึงขีดสูงสุดตามศักยภาพ (ธันยพร บุษปฤกษ์. 2543 : 22) และเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับนักศึกษามากที่สุด ทำหน้าที่รับผิดชอบนักศึกษากลุ่มหนึ่งตามที่ได้รับมอบหมาย ให้คำปรึกษาทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคล อบรมบ่มนิสัยให้นักศึกษาประพฤติตนเป็นคนดีและหมั่นศึกษาเล่าเรียน (ธันยพร บุษปฤกษ์. 2543 : 22 ; อ้างอิงจาก วัฒนา พัชรวนิช. 2539 : 218)

บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

บทบาทที่มีต่อมหาวิทยาลัย มีดังนี้

1. เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และนิสิตโดยทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการประสานงาน
2. รับนโยบายด้านการบริหาร ด้านวิชาการ และด้านกิจการนิสิต ไปปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมของมหาวิทยาลัย
3. เป็นผู้ให้ข้อมูลในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร การเรียนการสอน และปัญหาต่าง ๆ ของนิสิตแก่ผู้บริหารและนักวิชาการของมหาวิทยาลัย และข้อเสนอเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องดังกล่าวด้วย

บทบาทที่มีต่อนิสิต มีดังนี้

1. ให้คำปรึกษาแนะนำด้านวิชาการ เช่น แผนการเรียน การเลือกวิชาเรียน การลงทะเบียนเรียน การเขียนรายงาน การเขียนเค้าโครงปริญญานิพนธ์
2. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ระเบียบของทางมหาวิทยาลัยให้นิสิตได้รู้เพื่อที่จะปฏิบัติได้ถูกต้อง
3. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสวัสดิการที่นิสิตจะพึงได้รับ เช่น ทุนการศึกษา การรักษาพยาบาล งานพิเศษเพื่อหารายได้ช่วยเหลือตนเอง
4. ให้คำปรึกษาแนะนำนิสิตที่มีปัญหาส่วนตัว เพื่อการแก้ปัญหาและช่วยนิสิตให้มีการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสังคม บุคลิกภาพ
5. จัดรวบรวมข้อมูลนิสิตที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแล เช่น ประวัติส่วนตัว การลงทะเบียนเรียน การติดตามผลการเรียนนิสิต การช่วยแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ของนิสิต ปัญหาที่พบบ่อยเกี่ยวกับนิสิต พฤติกรรมเบี่ยงเบนเฉพาะราย

6. ปฏิบัติงานอันเกี่ยวกับการบริการนิสิต ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือมหาวิทยาลัยมอบหมาย เช่น การคัดเลือกนิสิตเพื่อรับทุนประเภทต่าง ๆ การคัดเลือกนิสิตเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณประโยชน์ การคัดเลือกตัวแทนนิสิตปฏิบัติการเฉพาะกิจ

บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทฤษฎีของวินสตันและคณะ จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ดังนี้ (อิสสรหัช โชติกเสถียร. 2543 : 25 –26)

1. บทบาทด้านการแนะนำและการให้คำปรึกษา ได้แก่ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมการศึกษา หลักสูตร รายวิชา แนวทางในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ วิธีการปรับตัว การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย รูปแบบและวิธีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา การแนะนำเกี่ยวกับ กฎระเบียบ ข้อบังคับของสถาบันที่ควรทราบ รวมทั้งข้อมูลด้านกิจการนิสิตนักศึกษา นอกจากนี้อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ ยังควรกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษารู้จักกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาของตนเอง และในการให้คำปรึกษาแนะนำแก่นิสิตนักศึกษานั้นควรคำนึงถึงความต้องการของนิสิตนักศึกษาเป็นหลัก

2. บทบาทด้านการพัฒนานิสิตนักศึกษา ได้แก่ การแสวงหาวิธีการในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในความดูแลให้มีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ซึ่งสถาบันได้กำหนดไว้ การพัฒนานิสิตนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการอาจทำได้ในหลายรูปแบบ เช่น การกระทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษาในด้านบุคลิกภาพ การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ การใช้ภาษา การตักเตือน หรือแนะนำแนวทางที่เหมาะสม เมื่อพบข้อบกพร่องในเรื่องใดเรื่องหนึ่งของนิสิตนักศึกษา กระตุ้นให้นิสิตนักศึกษารู้จักคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง มีการติดตามและประเมินพัฒนาการของนิสิตนักศึกษา ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย

3. บทบาทด้านการปฏิสัมพันธ์กับนิสิตนักศึกษา ได้แก่ การสร้างความรู้สึกอบอุ่นเป็นกันเอง เพื่อให้นิสิตนักศึกษาเกิดความรู้สึกสบายใจและมั่นใจ เมื่อมาพบอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งจะช่วยให้นิสิตนักศึกษากล้าเปิดเผยข้อมูลและความคิดเห็นต่าง ๆ แก่อาจารย์ที่ปรึกษา ทั้งนี้อาจารย์ที่ปรึกษาควรจัดหารูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี เช่น การจัดเวลาในการนัดพบระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนิสิตนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ การให้ความสะดวกเมื่อนิสิตนักศึกษาต้องการเข้าพบเพื่อขอคำแนะนำ นอกจากนี้ให้ความสนใจการติดตามสอบถามความเคลื่อนไหวของนิสิตนักศึกษาในความดูแล ตลอดจนให้อิสระแก่นิสิตนักศึกษาในการแสดงความคิดเห็นเมื่อมาขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา

4. บทบาทด้านการให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับนักศึกษา ได้แก่ การร่วมคิดร่วมวางแผน และช่วยเหลือเรื่องการศึกษาและปัญหาและอุปสรรคของนิสิตนักศึกษา โดยมุ่งเน้นให้นิสิตนักศึกษาสามารถตัดสินใจในการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีบทบาทด้านการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถาบัน

เพื่อให้ได้รับการพัฒนาในด้านที่ยังขาดอยู่ตลอดจนแนะนำการใช้ทรัพยากรในสถาบันและชุมชนให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

หน้าที่ทั่วไปของอาจารย์ที่ปรึกษา

1. หน้าที่แนะแนวทางให้นิสิตเลือกวิชาเรียนให้ครบและตรงตามหลักสูตร แนะให้เรียนตามแผนการเรียนของแต่ละสาขาวิชาเอก วิธีการเรียน วิธีการลงทะเบียน และการแจ้งจบ เป็นต้น

2. ศึกษาหลักสูตร คู่มือการเรียนการสอน ตารางสอนประจำปี แผนการเรียนในแต่ละสาขา / วิชาเอกของนิสิตในกลุ่มที่อยู่ในความดูแล

3. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของสาขาวิชาเอกแก่กลุ่มนิสิตที่ตนดูแลรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ

4. ชี้แหล่งศึกษาค้นคว้าวิจัยเพิ่มเติม นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน

5. จัดเวลา / สถานที่ เพื่อการนัดหมายให้นิสิตมาพบเพื่อขอคำปรึกษา คำแนะนำอย่างชัดเจน และประกาศให้นิสิตทราบทั่วกัน และนัดพบนิสิตเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 –3 ครั้ง

6. ลงชื่ออนุมัติการลงทะเบียนเรียน การเพิ่ม – ลดรายวิชา การรักษาสภาพการเสนอเค้าโครงปริญญานิพนธ์ การสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ เป็นต้น

7. เสนอความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขต่อคณะ / มหาวิทยาลัย กรณีนิสิตมีปัญหาเรื่องการเรียนและเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

8. ปฏิบัติงานอันเกี่ยวข้องกับนิสิตตามที่มหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมอบหมาย

หน้าที่ความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

1. ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการบริการ เวลาในการวิจัย ธรรมชาติของงานวิจัยในสาขาที่นิสิตเลือกทำการวิจัย แนวคิดในการเลือกหัวข้อวิจัย การวางแผนทำการวิจัย แหล่งค้นคว้าหาวรรณกรรม และเทคนิคใหม่ ๆ ในการทำวิจัย

2. ชี้แนะจุดด้อยของนิสิตที่ต้องปรับปรุงและวิธีแก้ไขในการทำวิจัย

3. ติดตามผลการทำวิจัยของนิสิตอย่างใกล้ชิด และกระตุ้นให้นิสิตทำงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องกัน

4. ประเมินผลการทำงานของนิสิตอย่างจริงจัง เพื่อให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนด

5. เป็นกรรมการควบคุม / ปรึกษาการทำปริญญานิพนธ์ของนิสิต และควบคุมโครงการหรือสารนิพนธ์ของนิสิตที่ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์แล้ว

6. เป็นกรรมการสอบปากเปล่าเกี่ยวกับปริญญานิพนธ์และ / หรือสารนิพนธ์

7. ให้ความเห็นการเสนอวิทยานิพนธ์ และประกันว่างานวิจัยด้านปริญญานิพนธ์ได้มาตรฐานเหมาะกับระดับการศึกษา สมควรให้สอบปากเปล่าได้

8. เสนอแนะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ผู้ทรงคุณวุฒิให้ภาควิชา / บัณฑิตวิทยาลัยพิจารณา

หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้สอบปริญญานิพนธ์ / ผู้สอบวิทยานิพนธ์

ผู้สอบจะต้องตรวจสอบความเข้าใจของนิสิตผู้เข้า สอบว่า มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

1. เทคนิคการวางแผนการทำวิจัย
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การวิเคราะห์และการแปลความหมายข้อมูล
4. ความสามารถในการสำรวจติดตามวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทันสมัย
5. การนำเสนอผลงานวิจัยในรูปแบบการเขียน

สำเนาว์ ขจรศิลป์ (2535 : 6 – 8) ได้แบ่งหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ ได้แก่

1.1 ให้การปรึกษาแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการเลือกวิชาเรียน

1.2 ให้คำแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการลงทะเบียนวิชาเรียน

1.3 ควบคุมการลงทะเบียนเรียนของนิสิตนักศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ

1.4 ให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษาเพื่อเลือกวิชาเอก – โท และการวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

1.5 ให้การแนะนำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียน การค้นคว้า และติดตามผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

1.6 ทักท้วงการลงทะเบียนเรียนบางวิชาของนิสิตนักศึกษา เมื่อพิจารณาเห็นว่าการลงทะเบียนเรียนวิชานั้น ๆ ไม่เหมาะสม

1.7 ให้การปรึกษาแนะนำหรือตักเตือนเมื่อผลการเรียนของนิสิตนักศึกษาตกต่ำลง

1.8 ให้การปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการคิดค่าคะแนนระดับเฉลี่ยของนิสิตนักศึกษา

1.9 ให้การปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับสูง

2. หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านบริการและพัฒนานิสิตนักศึกษา

2.1 ให้การแนะนำเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับและบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยและชุมชน

2.2 ให้การปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัว ได้แก่ ปัญหาสุขภาพอนามัย ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต

2.3 ให้การปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาสังคม เช่น ปัญหาการปรับตัวในสังคมและปัญหาการคบเพื่อน

2.4 ให้การปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ ความประพฤติและจริยธรรม

2.5 ให้การปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านอาชีพ ได้แก่ การให้ข้อมูลในแง่มุมต่าง ๆ เช่น ลักษณะของงาน สภาพแวดล้อมของงาน ตลาดแรงงาน ตลอดจนจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพที่นิสิตนักศึกษากำลังศึกษาอยู่

2.6 ให้การแนะนำเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

3. หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านอื่น ๆ

3.1 พิจารณาคำร้องต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษาและดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบ

3.2 ประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกองกิจการนิสิตนักศึกษา กองบริการการศึกษา เพื่อช่วยเหลือและเพื่อประโยชน์ของนิสิตนักศึกษา

3.3 กำหนดเวลาให้นิสิตนักศึกษาเข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาแนะนำอย่างสม่ำเสมอ

3.4 เก็บข้อมูลรายละเอียดของนิสิตนักศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบเพื่อใช้กับระเบียบสะสมของนิสิตนักศึกษา

3.5 สร้างสัมพันธภาพและความเข้าใจอันดีระหว่าง นิสิตนักศึกษา อาจารย์ คณะและมหาวิทยาลัย

3.6 ให้การรับรองนิสิตนักศึกษา เมื่อนิสิตนักศึกษาต้องการนำไปแสดงแก่ผู้อื่น

3.7 ป้อนข้อมูลย้อนกลับ (feedback) มายังผู้บริหารและคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษา

3.8 ให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษา

3.9 ชี้แจงให้นิสิตนักศึกษาเข้าใจหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา และหน้าที่ของนิสิตนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

3.10 ในกรณีที่นิสิตนักศึกษาแต่งกายไม่เรียบร้อยหรือมีความประพฤติไม่เหมาะสม อาจารย์ที่ปรึกษาต้องตักเตือน

คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา

ด้านคุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษา วัฒนา พัชราวนิช (ธันยพร บุษปฤกษ์. 2543 : 26 - 27 ; อ้างอิงจาก วัฒนา พัชรวนิช. 2539 : 221 - 222) ให้ความเห็นไว้ดังนี้

1. สนใจปัญหาต่าง ๆ ของนักศึกษา เอาใจใส่และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ

2. สนใจใฝ่หาความรู้เพื่อให้ทราบถึงหน้าที่ที่แท้จริงของตนเอง รวมทั้งวางแนวทางในการแก้ปัญหา

3. มีความคิดริเริ่ม มีสมรรถภาพในการทำงาน มีความคล่องตัว มีใจรักงานอย่างแท้จริง

4. ผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมมามากพอสมควร อันจะนำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้

5. มีบุคลิกลักษณะดีเป็นที่ยอมรับของนักศึกษา

6. มีไหวพริบและปฏิภาณในการโต้ตอบ การสนทนา การให้คำปรึกษาอย่างฉลาด สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

7. มีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ รักความยุติธรรม มีระเบียบกฎเกณฑ์

8. เป็นบุคคลที่ใจกว้าง สามารถรับฟังความคิดเห็นต่าง ๆ ได้ทุกสถานการณ์

9. เป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่วิตกกังวลต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ใด ๆ สามารถรับฟังได้ด้วยใจสงบ แล้วพยายามนำข้อบกพร่องไปพิจารณาเพื่อหาทางแก้ไขต่อไป

10. เป็นบุคคลที่สามารถรักษาความสามัคคีภายในกลุ่มได้อย่างสม่ำเสมอ

11. เป็นบุคคลที่สามารถปฏิบัติตัวในฐานะผู้นำแบบประชาธิปไตย อันเป็นที่ยอมรับของสมาชิกภายในกลุ่ม

12. เป็นบุคคลที่ยอมเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่องานในหน้าที่ของตนเสมอ

13. เป็นบุคคลที่เตรียมพร้อมที่จะรับสถานการณ์ทุก ๆ ด้าน โดยไม่เกิดความวิตกกังวลแต่อย่างใด

14. เป็นบุคคลที่สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม และมีความรับผิดชอบสูง

15. เป็นบุคคลที่มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีเมตตา

16. เป็นบุคคลที่ขยันขันแข็ง มีมานะอดทนในการทำงาน มีความอดทนในการรอคอย

17. เป็นบุคคลที่สนใจติดตามผลงานที่ตนเองได้ปฏิบัติลงไป

ความหมายและวิธีการให้คำปรึกษา

พีฟวี (ธันยพร บุษปฤกษ์. 2543 : 19 –20 ; อ้างอิงจาก Peavy. 1995 : 32) กล่าวว่า การให้คำปรึกษา หมายถึงกระบวนการอธิบายให้รายละเอียด เปิดเผยและคลี่คลายให้เกิดความกระจ่างชัด ศึกษาประโยชน์และพัฒนาในส่วนที่จำเป็นรวมทั้งการแปลความหมายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคล จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษา ได้แก่ การช่วยให้นักศึกษารู้จัดวางแผนการเรียนและวางแผนเกี่ยวกับอาชีพ ซึ่งประกอบด้วยการเตรียมนักศึกษาให้มีทักษะ มีความพร้อมสำหรับการประกอบอาชีพ งานของอาจารย์ที่ปรึกษาประกอบด้วยการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ให้ความรู้ จัดกิจกรรม ประสานงานกับสถาบันและสถานประกอบการ ประเมินผลงาน และให้ความร่วมมือในการวางแผนการเรียน ช่วยในการตีความหมายของประสบการณ์และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามศักยภาพ

กิจกรรมเบื้องต้นของการให้คำปรึกษาแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้ (นวลละออ สุภาผล. 2541 : 7 – 8)

ขั้นแรก สร้างสัมพันธภาพ เป็นการสร้างความรู้สึกไว้วางใจ แสดงการยอมรับคุณค่า ลดช่องว่าง ลดความห่างเหิน การเข้ากันได้ และการแสดงถึงการให้ความร่วมมือ ผู้ให้คำปรึกษาควรแสดงพฤติกรรมให้ผู้มารับคำปรึกษารับรู้ในสิ่งเหล่านี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมและให้กำลังใจแก่ผู้ขอรับคำปรึกษา

ขั้นที่ 2 การให้ระบายความรู้สึกอย่างเสรี กิจกรรมเบื้องต้นที่สำคัญของการให้คำปรึกษาคือ การทำความตกลงกันว่า ผู้มีปัญหาจะต้องพูดตามตรงและไม่ปิดบังในสิ่งที่เป็นปัญหาของเขา หรือสิ่งที่เขาคิดหรือสิ่งที่เขาต้องการแสดงออก แม้สิ่งที่เขาพูดนั้นจะเป็นเรื่องที่ไม่ดีเป็นอันตราย น่าอับอาย หรือเจ็บปวดจิตใจ หรือบางเรื่องอาจดูเป็นเรื่องไร้สาระและไม่มีความหมายก็ตาม การให้ระบายความรู้สึกอย่างเสรีเช่นนี้จะทำให้ผู้มีปัญหารู้สึกผ่อนคลายได้ระบายความตึงเครียดในจิตใจ และรู้สึกว่าตนได้รับการยอมรับจากผู้ให้คำปรึกษา

ขั้นที่ 3 การทำความกระจ่าง เมื่อผู้มีปัญหาได้ระบายความรู้สึกต่าง ๆ ข้างต้นแล้วผู้ให้คำปรึกษาควรกระตุ้น เช่น บอกให้เล่าต่อหรือแสดงความสนใจในบางจุดโดยให้ผู้มีปัญหาเจาะลึกความรู้สึกลงไปในบางเรื่องเพื่อให้ผู้มีปัญหายอมรับและเข้าใจปัญหาของตน หรือมีความกล้าที่จะเผชิญปัญหาของตนหรือกรณีอื่น ๆ ผู้มีปัญหาอาจต้องการความรัก การให้อภัยก็เป็นไปได้ การทำความกระจ่างช่วยให้ปัญหาแคบเข้าและทำให้ผู้มีปัญหารู้ได้ว่าความรู้สึกไม่สบายกายไม่สบายใจของตนมีสาเหตุจากอะไร การแก้ปัญหาจึงตรงจุด

ขั้นที่ 4 การเลือก หมายถึงการเลือกวิธีเพื่อไปสู่การปฏิบัติใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงวิธีการคิดใหม่ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เปลี่ยนแรงจูงใจที่ผิด ๆ หรือค่านิยมที่ไม่

ถูกต้อง เป็นต้น สิ่งที่จะทำให้การเลือกเพื่อทำให้ผู้มีปัญหาเกิดการเปลี่ยนแปลงก็คือ ความชัดเจนของ จุดมุ่งหมายในการมาขอรับคำปรึกษาและตัวปัญหาที่แท้จริง

นอกจากนี้อาจารย์ควรมีลักษณะที่นิสิตนักศึกษาสามารถเข้าถึงได้ มีความจริงใจที่จะช่วยเหลือและพัฒนานิสิตนักศึกษาอย่างจริงจัง มีความรู้เกี่ยวกับนิสิตนักศึกษาเป็นอย่างดีทั้งในด้านการเรียนและด้านอื่น ๆ มีความสามารถที่จะติดต่อสื่อสารกับนิสิตนักศึกษาได้ และมีคุณลักษณะอื่น ๆ เช่น เป็นผู้ฟังที่ดี มีความเห็นอกเห็นใจ อบอุ่น ชัดเจน ไม่ตัดสินความคิดของนิสิตนักศึกษาโดยใช้ทัศนคติของตน มีความนับถือในความเป็นบุคคลของนิสิตนักศึกษา มีความน่าเชื่อถือและรักษาความลับของนิสิตนักศึกษา (อรพรรณ บุญสม. 2543 : 83)

เทคนิคการให้คำปรึกษา

เทคนิคการให้คำปรึกษาที่สำคัญที่อาจารย์ที่ปรึกษาควรทราบ สำเนาว์ ขจรศิลป์ (2535 : 13) กล่าวไว้ดังนี้

1. การฟัง (Listening) ในที่นี้เป็นการฟังที่แสดงความสนใจต่อนิสิตนักศึกษา เป็นการตั้งใจฟังด้วยหูต่อคำพูดและใช้สายตาสังเกตท่าทางและพฤติกรรมเพื่อให้ทราบว่าอะไรเกิดขึ้นแก่นิสิตนักศึกษา เทคนิคในการฟังนี้ประกอบด้วยการใส่ใจซึ่งพฤติกรรมประกอบด้วย การประสานสายตา การวางท่าทางอย่างสบาย การใช้มือประกอบการพูดที่แสดงถึงความสนใจต่อนิสิตนักศึกษา ในการฟังนี้บางครั้งอาจารย์ที่ปรึกษาอาจสะท้อนข้อความหรือตีความให้กระจ่างชัดหรือถามคำถามเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการของนิสิตนักศึกษา

2. การนำ (Leading) เป็นการกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษาซึ่งบางครั้งไม่กล้าพูดได้พูดออกมา การนำจึงเป็นการกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษาสำรวจหรือแสดงออกถึงความรู้สึก ทัศนคติ ค่านิยมหรือพฤติกรรมของตน การสะท้อนกลับเป็นการช่วยทำให้นิสิตนักศึกษาเข้าใจตนเอง คือเข้าใจความรู้สึก ประสบการณ์หรือปัญหาได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

3. การสรุป (Summarization) คือการที่อาจารย์ที่ปรึกษารวบรวมความคิดและความรู้สึกที่สำคัญๆ ที่นิสิตนักศึกษาแสดงออก การสรุปจึงเป็นการให้นิสิตนักศึกษาได้สำรวจความคิดและความรู้สึกของตนเองให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

4. การให้ข้อมูล (Information) เป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยให้นิสิตนักศึกษาเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมได้ดียิ่งขึ้น ข้อมูลที่จำเป็นในการปรึกษา ได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสังคม ข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้นิสิตนักศึกษาสามารถตัดสินใจหรือเห็นลู่ทางในการแก้ปัญหา

5. การให้กำลังใจ (Encouragement) เมื่อมีปัญหานิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ที่มาพบอาจารย์ที่ปรึกษามักมีความรู้สึกท้อแท้ ขาดความมั่นใจ อาจารย์ที่ปรึกษาจึงควรช่วยกระตุ้นให้กำลังใจให้นิสิตนักศึกษากล้าสู้ปัญหาเกิดความมั่นใจและพร้อมที่จะแก้ไขปัญหา

6. การเสนอแนะ (Suggestion) ในบางกรณีอาจารย์ที่ปรึกษาอาจเสนอความคิดเห็นที่เหมาะสมเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาให้แก่นิสิตนักศึกษา การเสนอแนะดังกล่าวควรเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้ใช้เหตุผลของตนเองให้มากเพื่อให้สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

จรรยาบรรณของอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้กำหนดจรรยาบรรณและบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ดังนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2543 : 81 – 84)

1. จะต้องรักษาความลับเกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นเรื่องส่วนตัวของนิสิต กรณีที่จำเป็นต้องนำเรื่องปรึกษากับเพื่อนร่วมงานควรปกปิดหลักฐานการแสดงตัวของนิสิต

2. จะต้องพยายามช่วยเหลือนิสิตจนสุดความสามารถ หากนิสิตมีปัญหาเกินความสามารถที่จะช่วยได้ควรส่งต่อให้ผู้ช่วยชาญเฉพาะด้าน / สาขาเพื่อให้ช่วยเหลือโดยถูกต้องรวดเร็ว

3. จะต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพ ผลดี ผลเสียที่จะเกิดแก่นิสิต ไม่กระทำการใดที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่นิสิตโดยไม่เป็นธรรมและเพิกเฉยหรือบ่ายเบี่ยงในกรณีที่สามารถช่วยเหลือนิสิตได้

4. จะต้องยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตทำให้เกิดศรัทธาเชื่อมั่นต่อมวลนิสิต

ปัญหาของการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา คือ อาจารย์มีภาระงานอื่นมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการปฏิบัติบทบาทนี้เท่าที่ควร จำนวนนักศึกษาในความดูแลมากเกินไป ลักษณะปัญหาของนักศึกษาซับซ้อน นักศึกษาไม่ให้ความสำคัญของการพบอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ 1 คนมีนักศึกษาในการดูแลที่มาจากหลายชั้นปี ทำให้การดูแลทำได้ลำบาก ขาดการฝึกอบรมเกี่ยวกับข้อมูลและทักษะที่จำเป็น ขาดแรงจูงใจ (อรพรรณ บุญสม. 2543 : 83)

ปัญหาบางประการที่อาจารย์ที่ปรึกษาควรทราบ

1. นิสิตไม่ทราบ ไม่เข้าใจกฎระเบียบทางการบริหารของมหาวิทยาลัย
2. การลงทะเบียนเรียน
3. จำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียนในแต่ละภาคเรียน
4. การขอลาพักการเรียน
5. บุรพวิชา
6. การเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต
7. การเพิ่ม – ลด หรือถอนรายวิชา

8. ระดับคะแนนตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยแต่ละระดับการศึกษา

9. ผลการเรียน E

10. การคิดค่าระดับขั้นเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยสะสม การพ้นสภาพการเป็นนิสิต การนับภาคเรียนของการเป็นนิสิตสภาพรอพินิจ

11. การเรียนซ้ำ หรือเรียนแทน

12. การทุจริตในการสอบ

13. การสอบประมวลความรู้

14. การเสนอเค้าโครงปริญญานิพนธ์ และการแก้ไข

15. การสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

16. การแจ้งจบหลักสูตรและการขอรับปริญญา

17. นิสิตมีปัญหาเรื่องการเงินขณะกำลังศึกษาอยู่

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ด้านการทำวิจัย

ความหมายและความสำคัญของการทำวิจัย

งานวิจัย หมายถึง งานการศึกษาค้นคว้า ทางวิชาการอย่างมีระเบียบและเป็นระบบ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือหลักการบางอย่างที่เป็นองค์ความรู้ในมิติใหม่ อันจะนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการซึ่งสามารถจะนำเอาผลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งในเชิงทฤษฎี และในเชิงประยุกต์ ตามปกติงานวิจัยจะมีลักษณะเป็นเอกสารหรือรายงานที่มีรูปแบบของการวิจัยตามหลักวิชาการ และเนื่องจากงานวิจัยเป็นการศึกษาตามแบบวิทยาศาสตร์ ดังนั้นทุกขั้นตอนในการทำวิจัยจึงต้องมีลักษณะเป็นการศึกษาตามแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific) ซึ่งสามารถแสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลที่เชื่อถือได้เช่น มีการกำหนดปัญหา ระบุวัตถุประสงค์และตั้งสมมติฐานที่แน่นอน ชัดเจน จากนั้นก็จะมีวิธีการคัดเลือกประชากรและใช้เครื่องมือรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ตีความและสรุปเป็นผลงานการวิจัยที่สามารถให้คำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อนำผลนั้น ๆ ไปใช้พัฒนาหรือแก้ไขปัญหาต่อไป (วรรณี โสมประยูร. 2542 : 97) การศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและประโยชน์ในทางปฏิบัติด้วยวิธีการอันเป็นที่ยอมรับในแต่ละสาขาวิชาการ การวิจัยเพื่อการวิจัยเท่านั้นคงได้แต่เพียงเพื่อสนองความต้องการของผู้วิจัยที่อยากรู้ อยากเอาชนะสิ่งที่ท้าทาย การวิจัยจะต้องมีวัตถุประสงค์อื่นประกอบด้วย ในการมุ่งสู่มหาวิทยาลัยวิจัยจึงควรมีการพิจารณาทิศทางการวิจัยอย่างรอบคอบ เพื่อให้สามารถสร้างบรรยากาศการวิจัยที่นำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการและประโยชน์ต่อสังคมอย่างแท้จริง ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงโอกาสที่จะให้แก่นักวิจัยทุกคน (จรัส สุวรรณเวลา และคณะ. 2534 : 75)

ในยุคโลกาภิวัตน์นี้การวิจัยมีบทบาทสำคัญมากในอันที่จะช่วยพัฒนาประเทศชาติให้ดำเนินและเจริญก้าวหน้าไปได้อย่างถูกทิศทางและตรงเป้าหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุด เพื่อให้ประชาชนพร้อมที่จะเผชิญปัญหาและอุปสรรคนานาชนิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยที่ดีจึงควรจะได้ชี้นำหรือชี้แนะสังคมให้สามารถก้าวไปสู่ความสำเร็จได้อย่างราบรื่น ยั่งยืนและมั่นคง สำหรับในส่วนของผู้วิจัยเองนั้นก็ย่อมได้รับอานิสงส์อันสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้ตนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (learning person) ที่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนให้ดำรงชีพอยู่ในสังคมได้ ด้วยคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุขตามควรแก่อัตภาพ (วรรณี โสมประยูร. 2542:97 - 98) การวิจัยเป็นวิธีการแสวงหาความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้คำตอบในประเด็นที่สงสัยโดยใช้ระเบียบวิธีการอันเป็นที่ยอมรับในแต่ละสาขาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งบุคลากรส่วนใหญ่ในสถาบันอุดมศึกษารู้จักและคุ้นเคยกับการวิจัยเป็นอย่างดี เนื่องจากการวิจัยเป็นปัจจัยหลักอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาในทุก ๆ ด้านสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจึงมักกำหนดให้การวิจัยเป็นภารกิจสำคัญอย่างหนึ่งของบุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการและค้นคว้าหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำผลงานวิจัยที่ได้ไปใช้ประโยชน์ต่องานด้านการเรียนการสอนและการบริการวิชาการแก่สังคม (เบญจวรรณ นาราสัจจ์ และ เบญจมาศ บูรณสรรค์. 2544 : 16)

ศรีสุพรรณ ภิรมย์ทอง (2541 : 30 - 31) กล่าวว่างานวิจัยเป็นภารกิจหลักประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาที่มีความสำคัญในการก่อให้เกิดองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถาบันและตอบสนองการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยของกระบวนการพัฒนาซึ่งต้องอาศัยกลุ่มคนหลายกลุ่มมาจากหลายสาขาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนในการดำเนินการวิจัยนั้นต้องตั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่แท้จริง ประเด็นที่ต้องการทำวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในกระบวนการการพัฒนาและผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานจะต้องเป็นผู้มองการณ์ไกลในการวางแผนพร้อมทั้งสนับสนุนภาระงานด้านการวิจัยให้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการวิจัย การเพิ่มศักยภาพในด้านความรู้ กำลังทุนทรัพย์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการสนับสนุนส่งเสริมเพื่อให้ภารกิจด้านการวิจัยสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถาบันและสังคมต่อไป และสุชาดา ปภาพจน์ (2539 : 1) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของภารกิจการวิจัยของอาจารย์นั้นนอกจากเป็นภาระหน้าที่ที่อาจารย์จะต้องทำและเป็นภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่จะต้องสนับสนุนส่งเสริมแล้ว การวิจัยจะชักจูงอาจารย์ที่มีความสามารถเข้ามาร่วมสถาบันได้โดยง่ายและชักจูงบุคคลภายนอกให้ความช่วยเหลือมหาวิทยาลัยมากขึ้น ทำให้มาตรฐานการศึกษาสูงขึ้นเป็นที่ตระหนักชัดว่าคุณภาพและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยนอกจากคุณภาพของบัณฑิตที่เป็นผลผลิตของมหาวิทยาลัยแล้วส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพและความสามารถในการผลิตผลงานวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยด้วย

พจน์ สะเพียรชัย (2537 : 5 - 6) ได้ให้ความคิดเห็นว่า กิจกรรมการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาจะต้องขยายตัวออกไปอีกมากทั้งในด้านกำลังคนและทรัพยากรสนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรเพื่อการวิจัยเฉพาะทางและเป็นศูนย์แห่งความเป็นเลิศ การวิจัยเป็นกลไกสำคัญที่ต้องพัฒนาขึ้นตามศักยภาพความพร้อมและความชำนาญของแต่ละสถาบัน รวมทั้งต้องมีทิศทางที่แน่นอนโดยทิศทางการวิจัยในอนาคตจำเป็นต้องสร้างสมดุลระหว่างการวิจัยพื้นฐานกับการวิจัยประยุกต์ซึ่งเป็นปัจจัยหลักสำคัญของการพึ่งพาตนเองด้านภูมิความรู้ของประเทศในระยะยาวและงานวิจัยในแขนงอื่น ๆ เช่น การวิจัยและพัฒนาเพื่อชี้นำการพัฒนา การวิจัยเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นกิจกรรมที่ควรขยายตัวและมีองค์กรรองรับเช่นกัน

การพัฒนาคณาจารย์ด้านการทำวิจัย

การพัฒนาคณาจารย์ด้านวิจัยจะต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อสร้างความสามารถในการวิจัยของอาจารย์ด้านต่าง ๆ นับตั้งแต่ความรู้ในหลักและกระบวนการเขียนโครงการตลอดจนทักษะในการใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย ในขณะเดียวกันก็ไม่ละเลยการพัฒนาเจตคติด้านการวิจัยเพราะถ้าอาจารย์ทำวิจัยเพียงเพื่อประโยชน์ในความก้าวหน้าของตนเองก็ไม่ช่วยสร้างบรรยากาศและค่านิยมที่ยอมรับว่าการวิจัยคือกระบวนการสร้างความรู้และวิจารณญาณ รวมทั้งเป็นกระบวนการที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นิสิตด้วย การพัฒนาศักยภาพทางการวิจัยของอาจารย์เริ่มด้วยการสรรหาและคัดเลือกอาจารย์ โดยพิจารณาความสามารถด้านวิจัย แนวคิดของการบริหารบุคคลจะต้องให้ความสำคัญกับภารกิจด้านวิจัย ระบบการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการจะต้องพิจารณาจากผลงานที่มีคุณภาพ นอกจากนั้นบรรดาอาจารย์ที่ปฏิบัติงานประจำไปแล้วระยะหนึ่ง ควรจะได้มีโอกาสหมุนเวียนไปเพิ่มพูนความรู้ วิชาการของตนด้วยการวิจัยค้นคว้าเขียนตำรา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งจะทำให้อาจารย์มีความรู้สามารถถ่ายทอดความรู้ก่อให้เกิดประโยชน์ แก่นิสิตอย่างแท้จริง รวมทั้งช่วยเสริมสร้างวิชาการแขนงต่าง ๆ ให้ทันสมัยและก้าวหน้ายิ่งขึ้นด้วย (จรัส สุวรรณเวลา และคณะ. 2534 : 105 - 106)

จรัส สุวรรณเวลา และคณะ(2534 : 138 - 141) ได้เสนอกุสโลบายพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ด้านการเพิ่มจำนวนอาจารย์นักวิจัยและคุณภาพการวิจัย

1.1 วางแผนการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย ในขั้นต้นจำเป็นต้องมีข้อมูลทรัพยากรต่าง ๆ ให้ครบถ้วน คือ ข้อมูลสถานภาพเกี่ยวกับบุคลากรด้านการวิจัยและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงข้อมูลโครงการวิจัยที่มีอยู่ ข้อมูลด้านทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งในเชิงเงินทุนและอุปกรณ์เครื่องมือและสิ่งสนับสนุนต่าง ๆ แล้วจึงจะสามารถวางเป้าหมายในเชิงจำนวนและคุณภาพการวิจัยได้ ข้อมูลนี้ควรประสานกับข้อมูลในระบบบริหารอื่น ๆ เช่น การจัดการเรียนการสอนด้วย

1.2 การรับอาจารย์ใหม่จะต้องมีการพิจารณาศักยภาพการวิจัยด้วย โดยอาจพิจารณาจากสาขาการวิจัยที่ทำมา หรือแผนการวิจัยและความสามารถในการวิจัย

1.3 จัดสรรทุนวิจัยให้อาจารย์ได้มีโอกาสทำการวิจัย เป็นการเพิ่มจำนวนอาจารย์นักวิจัยขึ้น ทุนวิจัยอาจมีหลายทุนตามแต่ละเป้าหมายและทิศทางที่มหาวิทยาลัยกำหนด คือมีทั้งประเภทกำหนดแนวทางเพื่อให้มีการรวมตัวและก่อให้เกิดผลงานที่เกิดผลกระทบได้กับทุนประเภทที่ยังคงให้ความสนใจส่วนบุคคล ซึ่งอาจมีทั้งสนับสนุนเพื่อมุ่งให้เกิดผลงานและความก้าวหน้าทางวิชาการกับส่วนที่สนับสนุนเพื่อสร้างนักวิจัยใหม่ ๆ ด้วย

1.4 สร้างหัวหน้าทีมงานวิจัย โดยสนับสนุนให้อาจารย์ที่มีศักยภาพสูงได้ทำการวิจัยในโครงการหน่วยปฏิบัติการวิจัย อันเป็นการรวมกลุ่มนักวิจัยเทคนิคเฉพาะด้านและสร้างทีมงานวิจัย นอกจากนี้ยังเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ให้ผู้มีประสบการณ์น้อยได้เรียนรู้จากนักวิจัยที่เป็นหัวหน้าโครงการรวมทั้งการสนับสนุนโครงการวิจัยร่วมระหว่างชาติซึ่งอาจมีผู้ทรงคุณวุฒิจากต่างประเทศมาช่วยการวิจัยโดยเฉพาะในระยะเริ่มต้นโครงการ

1.5 จัดฝึกอบรมกระบวนการวิจัยทั้งในระดับพื้นฐานและระดับดำเนินการให้กับกลุ่มอาจารย์ตามความเหมาะสม โดยอาจมีการอบรมในระดับหลักการพื้นฐานเป็นส่วนรวมซึ่งเป็นโอกาสให้อาจารย์จากหลายสาขาได้มารู้จักแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน เพื่อสนับสนุนการวิจัยแบบสหสาขาวิชาหรือการฝึกอบรมเฉพาะด้าน เช่นการเขียนโครงการวิจัยเพื่อขอทุนการใช้เครื่องมือวิเคราะห์ต่าง ๆ เป็นต้น ในขณะเดียวกันก็สนับสนุนให้คณะสถาบันและศูนย์จัดการฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องที่ต้องการเทคนิคการวิจัยเฉพาะด้านเพื่อพัฒนาความสามารถของบุคลากรในการวิจัย

1.6 จัดให้ผู้มีประสบการณ์ด้านการวิจัยได้ช่วยเหลือนักวิจัยใหม่ ๆ โดยจัดกิจกรรมที่ให้อาจารย์สามารถขอคำปรึกษาจากผู้มีประสบการณ์ได้ นอกจากนี้ในกระบวนการพิจารณาจัดสรรทุนวิจัยและพิจารณาผลงานวิจัย คณะกรรมการชุดต่าง ๆ ก็สามารถทำหน้าที่ให้คำปรึกษาไปด้วยได้ โดยให้ข้อเสนอแนะในการรายงานหรือปรับโครงการเพื่อความสมบูรณ์ของงานยิ่งขึ้น

2 ด้านส่งเสริมเจตคติของอาจารย์ในการวิจัย

2.1 ดำเนินการให้อาจารย์ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัยที่ส่งเสริมการสอน การวิจัยที่จะมาส่งเสริมการสอนนี้ ควรเป็นทั้งความรู้หรือเนื้อหาวิชาที่ได้จากการวิจัยและส่วนที่เป็นกระบวนการของการวิจัย

2.2 จัดประชุมทางวิชาการเพื่อเสนอผลงานวิจัย เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการแลกเปลี่ยนความคิดเป็นและวิพากษ์วิจารณ์วิชาการในทางสร้างสรรค์

2.3 จัดให้มีรางวัลผลงานวิจัย หรือรางวัลนักวิจัย

2.4 คัดเลือกผลงานวิจัยที่ดีหรือที่ได้รางวัลมาพิมพ์เผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ

2.5 จัดให้มีแกนนำในกลุ่มต่าง ๆ ของอาจารย์และเสริมสร้างให้เกิดมวลพลัง (Critical Mass) พอที่เป็นแรงดันให้มีการวิจัยขึ้น เช่นการจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการวิจัยที่มีการรวมนักวิจัยให้มาทำงานร่วมกันในเทคนิคเฉพาะ

2.6 กำหนดแนวทางหรือหลักปฏิบัติตามจรรยาบรรณสำหรับนักวิจัย และเกณฑ์การวิจัยในมนุษย์

2.7 ปรับปรุงระเบียบวิธีการใช้ผลงานวิจัยประกอบการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการเพื่อให้เกิดผลกระทบต่อความตั้งใจที่จะทำการวิจัยซึ่งมีคุณภาพดีขึ้น เช่นการสนับสนุนการทำงานเป็นทีมและการวิจัยที่มีลักษณะคาบเกี่ยวหลายสาขาวิชา

2.8 จัดให้มีโครงการการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์และโครงการการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาชนบทของฝ่ายวิชาการเพื่อให้อาจารย์ใช้กระบวนการวิจัยในการเรียนการสอนและให้โอกาสอาจารย์และนิสิตได้มีกิจกรรมร่วมกันมากขึ้น

3. ด้านส่งเสริมการวิจัยให้สอดคล้องกับปัญหาของประเทศ

3.1 วางทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับปัญหาของประเทศ

3.2 จัดระบบกลุ่มปฏิบัติภารกิจ (Task Force) เพื่อหาทางดำเนินการวิจัยให้สำเร็จตามทิศทางที่วางไว้

3.3 ให้ความสำคัญพิเศษแก่โครงการที่มุ่งแก้ปัญหาของประเทศโดยจัดสรรทุนให้

3.4 จัดให้มีการประสานสัมพันธ์ติดต่อระหว่างนักวิจัยกับหน่วยงานระดับกรม กอง ทั้งทำหน้าที่วางแผนและปฏิบัติการเพื่อแก้ปัญหา

3.5 จัดการเผยแพร่ผลงานวิจัยให้เกิดประโยชน์ในการประยุกต์ใช้ทันเหตุการณ์

4. ด้านพัฒนาบุคลากรส่งเสริมการวิจัย

4.1 การประชุมของคณะกรรมการประสานงานวิจัย ซึ่งประกอบด้วยรองคณบดีฝ่ายวิจัย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย ผู้อำนวยการสถาบันบริการต่าง ๆ และหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบทบาทในการเสริมสร้างการบริหารงานวิจัยโดยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการบริหารงานด้านนี้

4.2 จัดให้กรรมการจัดสรรทุนได้มีการพิจารณานโยบายและกลไกในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ รวมทั้งกระบวนการติดตามและประเมินผล

4.3 พัฒนาระบบการวิพากษ์วิจารณ์ฉันท์มิตร (Peer Review) ให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

4.4 ปรับปรุงการบริหารงานบุคคลประเภท ข เช่นนักวิจัยและเจ้าหน้าที่วิจัยให้เหมาะสม

4.5 จัดให้มีการพัฒนาทางวิชาการแก่บุคลากรวิจัย

4.6 ดำเนินการให้เจ้าหน้าที่ธุรการเข้าใจในลักษณะงานวิจัยเพื่อที่จะสามารถให้การช่วยเหลือและสนับสนุนนักวิจัยได้

ลักษณะและประเภทงานวิจัย

การวิจัย จำแนกตามลักษณะงานวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัย และตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้ (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. 2532 : 118)

1. งานวิจัยเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน และงานวิจัยสถาบัน
2. งานวิจัยเพื่อใช้ในการขอตำแหน่งทางวิชาการ
3. งานวิจัยตามโครงการวิจัยของสภาวิจัยแห่งชาติ
4. งานวิจัยเพื่อสนองตอบความต้องการของภาครัฐและภาคเอกชน
5. งานวิจัยตามความต้องการขององค์การต่างประเทศ

เวอร์มาและเบียร์ด (ศรีสุพรรณ ภิรมย์ทอง. 2541 : 14 ; อ้างอิงจาก Verma and Beard.1981: 18 – 21) ได้เชื่อมโยงประเภทงานวิจัยตามลักษณะต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

1. การวิจัยมูลฐานหรือการวิจัยบริสุทธิ์ (Basic Research or Pure Research) คือ การวิจัยที่มุ่งค้นคว้าเพื่อสรุปปัญหาต่าง ๆ จากทฤษฎี หรือค้นคว้าเพื่อสร้างทฤษฎี และกฎเกณฑ์ขึ้นใหม่ ทั้งนี้เพื่อความก้าวหน้าและขยายตัวด้านความรู้ทางวิชาการ การวิจัยประเภทนี้มิได้คำนึงถึงผลว่าจะนำไปใช้ปฏิบัติได้เพียงใด แต่คำนึงถึงความรู้ใหม่ๆ ที่จะได้รับจากการวิจัยเพื่อนำมาสนับสนุนหรือสร้างทฤษฎีใหม่นั่น

2. การวิจัยประยุกต์หรือการวิจัยสนาม (Applied or Field Research) เป็นการวิจัยเพื่อนำผลหรือทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นการนำทฤษฎีที่ได้จากการวิจัยบริสุทธิ์มาทดสอบในสถานการณ์ที่เป็นจริง การวิจัยทางการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการวิจัยแบบประยุกต์ เช่น ทางจิตวิทยา ทางสังคมวิทยา มนุษยวิทยาและอื่น ๆ

3. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เป็นการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานนั้น ๆ มีลักษณะคล้ายการวิจัยเชิงประยุกต์ แต่มีข้อแตกต่างเฉพาะ คือการวิจัยแบบปฏิบัติการนี้เป็นการวิจัยย่อย ๆ ในวงแคบเฉพาะขั้นตอนของการปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอน

4. การวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) คือการวิจัยที่อ้างถึงระบบหรือระเบียบการที่นำมาใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความสัมฤทธิ์ผลของโครงการต่าง ๆ หรือเป็นการวิจัยเพื่อประเมินในการปฏิบัติการนั่นเอง อาจเป็นการประเมินก่อนการปฏิบัติงาน (Feasibility Study) ในขณะปฏิบัติงาน (Formative Evaluation) หรือประเมินหลังจากเสร็จสิ้นโครงการทั้งหมด (Summative Evaluation)

ปัญหาและอุปสรรคการทำวิจัย

การวิจัยมักจะเป็นความจำเป็นที่คนเห็นตามมาภายหลังบทบาทการผลิตบัณฑิตแต่ในระยะหลังสังคมไทยเริ่มตระหนักถึงปัญหาการอุดมศึกษาไทยที่ไม่ให้ความสำคัญในการวิจัยมากขึ้น ด้วยหลายสาเหตุด้วยปัญหาที่เห็นได้ชัดของการวิจัย คือ (ประกอบ คุปรัตน์. 2538:33-35)

1. ความคับข้องใจของนักวิชาการที่ถูกฝึกอบรมมาเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้และการวิจัย ความจริงการส่งคนไปศึกษาต่อระดับปริญญาขั้นสูงแท้จริงเป็นการเตรียมคนเพื่อเป็นนักวิชาการ ปริญญาบัตรที่เรียกว่า Doctor of Philosophy นั้นนับเป็นการเตรียมคนอย่างแคบๆ ไม่ได้หมายความว่าเป็นปริญญาสูงสุดที่จะรู้ทุกเรื่อง แต่หมายความว่าได้ผ่านการฝึกอบรมมาในระดับที่มีทักษะที่จะแสวงหา เรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

2. การไม่พัฒนากระบวนการวิจัย ทำให้ไม่ได้พัฒนากระบวนการเรียนการสอนแต่ข้อเสียยิ่งกว่านั้นคือยิ่งทำให้ประเทศไทยขาดนักวิชาการและนักวิจัยที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับสังคม การเรียนการสอนกลายเป็นกระบวนการ "เล่าของเก่า" ไม่มีความทันสมัยหลงเหลืออยู่เมื่อเวลาได้ผ่านไปการสอนโดยไม่มีการวิจัยก็จะเป็นการสอนที่ไม่มีคุณภาพเพราะการเรียนในระดับอุดมศึกษานั้นไม่ใช่ "กระบวนการป้อนความรู้" แต่เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการค้นคว้า และให้เขาสามารถแสวงหาคำตอบให้ได้ด้วยตนเองซึ่งแนวคิดนี้เรียกว่า "การเรียนรู้แบบแสวงหา (Enquiry Method)"

3. การขาดเงินและเครื่องมือในระยะเริ่มแรก เมื่อการวิจัยไม่ได้ถูกระบุให้เป็นหน้าที่หลักของมหาวิทยาลัย การงบประมาณก็ไม่ได้มีการจัดสรรเพื่อส่งเสริมการวิจัย ถ้านักวิจัยนักวิชาการต้องการศึกษาวิจัยก็ต้องแสวงหาทรัพยากรหรือช่วยตัวเอง มหาวิทยาลัยไทยมักจะไม่ประสบปัญหามากนักในการของบประมาณเพื่อการสร้างอาคารเรียน แต่ถ้าจะต้องจัดหาเครื่องมือใช้ทางวิทยาศาสตร์กลับจะประสบปัญหาอย่างมากยิ่งในระบบมหาวิทยาลัยแบบราชการเมื่อไม่ได้รับงบประมาณจากรัฐ ก็เกือบจะไม่ได้คิดกันต่อไปว่าจะหาการสนับสนุนจากแหล่งอื่น ๆ อย่างไร

4. การขาดแรงจูงใจในการทำงานวิจัย ในระยะหลังจนถึงปัจจุบันระบบอุดมศึกษายิ่งไม่มีแรงจูงใจเพื่อการวิจัยอย่างเพียงพอ เมื่อเทียบกับโอกาสที่เขาได้รับจากการทำงานในรูปแบบอื่น ๆ ยกตัวอย่างการที่จะวิจัยต้องใช้เวลานานนับเดือนนับปีแต่ค่าตอบแทนนั้นกลับน้อยซึ่งอาจจะเทียบไม่ได้กับค่าเป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานภายนอกหรือการให้คำปรึกษาทางวิชาการ ซึ่งในการทำงานเพียง 2 – 3 วันอาจมากเท่ากับเงินเดือนของอาจารย์ทั้งเดือนหรือมองในอีกรูปแบบหนึ่ง เมื่อเงินเดือนของอาจารย์ นักวิชาการไม่เพียงพอในการดำรงชีพอาจารย์ก็ต้องหาสิ่งทดแทน ซึ่งการให้ได้ผลตอบแทนที่เร็วที่สุด คือการให้บริการทางวิชาการให้กับภาคธุรกิจ เอกชนซึ่งบางทีไม่ต้องใช้ความรู้ในระดับสูงอะไรมากนักก็สามารถทำงานนั้นได้

5. การขาดการจัดการด้านวิจัย โดยเน้นการดำเนินการแบบธุรกิจ ยกตัวอย่างในการผลิต Software ทางคอมพิวเตอร์นั้น ถ้าผลิตในแบบราชการก็ให้ค่าตอบแทนไม่ได้มากผลิต

แล้วก็ไม่รู้ว่าจะไปหาผลประโยชน์อย่างไร แต่ในทางตรงข้าม ถ้าผลิต Software แล้วสามารถขายลิขสิทธิ์ทางปัญญาได้อย่างกว้างขวาง ดังที่เป็นไปในสังคมอเมริกัน ยุโรปหรือในสิงคโปร์ เป็นต้น และสามารถทำในรูปแบบธุรกิจ คล่องตัว สามารถหาผลประโยชน์ได้ ก็เท่ากับส่งเสริมให้มีการดำเนินการมากขึ้น เมื่อระบบงานวิจัยยังผูกกับรูปแบบมหาวิทยาลัยแบบราชการโครงสร้างทางการบริหารการจัดการยังเป็นแบบ "บิวรอเครซี" (Bureaucracy) ที่เป็นขั้นเป็นตอนการทำงานได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ การวิจัยที่ดี ๆ ก็เกิดได้ยาก

6. เอกชนไทยไม่ให้ความสำคัญในบทบาทการวิจัยและการสร้างองค์ความรู้ใหม่ของมหาวิทยาลัยไทย เพราะเอกชนอาศัยเทคโนโลยีจากตะวันตกเป็นหลัก การได้เทคโนโลยีจากตะวันตกมาใช้ได้อย่างรวดเร็วนั้น ปัจจุบันสามารถทำได้หลายวิธี เช่นการซื้อโดยตรง การรับจ้างตะวันตกในการผลิต โดยฝ่ายนักธุรกิจไทยเป็นเพียงจัดหาแรงงานราคาต่ำในประเทศในการผลิต การให้ผู้ที่มีเทคโนโลยีสูงกว่ามาร่วมลงทุนโดยหวังว่าจะได้เรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีเหล่านั้นมาตามสมควร และการลอกหรือดัดแปลงมาใช้โดยไม่ต้องเสียค่าลิขสิทธิ์ การที่ภาคเอกชนไม่ได้ตื่นตัวและเห็นความสำคัญของการวิจัยนั้นพอเป็นที่เข้าใจได้ เพราะเอกชนเป็นองค์กรที่ต้องเติบโต และแข่งขันในการผลิตและการบริการมาก ต้องการความรู้อย่างรวดเร็วและทันใจไม่สามารถมองเห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการสร้างองค์ความรู้ที่ไม่มีหลักประกันว่าจะเป็นประโยชน์สำหรับเขาได้เมื่อใด

7. การขาดวิญญาณของการวิจัย สภาพความไม่พัฒนาทางด้านการวิจัย ประกอบกับการสามารถหาเทคโนโลยีจากตะวันตกได้หลากหลายวิธีนั้น ทำให้สังคมไทยเป็นโรคพึ่งพาตะวันตกเหมือน "คนติดยา" ปรากฏการณ์นี้จะพบเช่นเดียวกันในประเทศกลุ่มอาเซียนอื่น ๆ ยกเว้นประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเขามุ่งไปที่การวิจัยและเตรียมการล่วงหน้าอย่างชัดเจนและรุดหน้าไปทั้งทางการศึกษาและเศรษฐกิจกว่าประเทศในกลุ่มอื่น ๆ ในกรณีของประเทศจีนและเวียดนามที่แม้จะไม่พัฒนาแต่เมื่อมีความขัดแย้งทางการเมืองกับโลกตะวันตกถูกตัดขาดและถูกกดดันจากประเทศสหรัฐอเมริกาและพันธมิตรเป็นเวลานาน จึงต้องพัฒนาทางการวิจัยและต้องยืนบนขาตัวเองให้มาก ซึ่งแม้โดยรวมความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของเขาจะไปไม่ไกลนัก แต่จะมี "วิญญาณเพื่อการวิจัย" เห็นความจำเป็นของการศึกษาหาความรู้ สร้างองค์ความรู้เพื่อจะให้ยืนอยู่บนขาของตนเองมากกว่าในประเทศไทย

8. การไม่มีนโยบายทางการวิจัยจากรัฐบาลและไม่มีการบริหาร ส่งเสริมการวิจัยที่เหมาะสม ความไม่แน่ชัดในการวิจัย คือ จะใช้การส่งเสริมการวิจัยแบบให้รัฐเป็นฝ่ายดำเนินการหรือจะให้องค์กรที่มีความเป็นอิสระกว่า คล่องตัวกว่าเป็นฝ่ายดำเนินการและรัฐเป็นฝ่ายส่งเสริมสนับสนุนและถ้าจะส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยทำการวิจัยโครงสร้างการบริหารมหาวิทยาลัยควรเป็นแบบใดจึงจะเป็นหลักประกันที่ได้ผลงานที่ดีเพราะเท่าที่ผ่านมาวิธีการ บริหารการวิจัยโดยระบบรัฐเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2542 : 50-51) ได้สรุปปัญหาการวิจัย ดังนี้

1. กฎเกณฑ์ที่จุกจิก ก่อให้เกิดความน่ารำคาญ เนื้อหาของการวิจัย ถ้าลักษณะจัดสรรงานวิจัยเป็นเดือน แต่ต้องมีคุณภาพในการติดตามผล เช่นเป็นระยะๆ รายงานผลมีคนคอยติดตาม

2. การส่งเสริมวิจัยน้อย ค่อนข้างไปทางส่งเสริมด้านของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีค่อนข้างมาก อาจจะเป็นเพราะความจำเป็นทางด้านนี้สูง เป็นสิ่งที่สลับซับซ้อน จึงจำเป็นต้องทำวิจัยด้านนี้มาก

3. การจัดสรรงบก่อนนำไปใช้จึงมีลักษณะคล้ายกับว่าเป็นแนวปฏิบัติ เป็นแบบเดียวกัน แต่จริง ๆ แล้วแต่ละสาขามีลักษณะของมันเอง แต่การจัดสรรจึงไม่ควรอยู่ในแนวเดิม

4. การบริหารทางส่งเสริมการวิจัย ลักษณะค่อนข้างบริหารยากและไม่ใช่สิ่งที่จะต้องทำได้ง่าย เพราะมีความละเอียดอ่อน ต้องอาศัยเวลาเพราะการบริหารต้องยืดหยุ่น ผลักดันส่งเสริมมากกว่าการบังคับ แต่ต้องมีคุณภาพโดยการคอยติดตามและการบริหารต้องส่งเสริมให้อาจารย์อยากทำงานวิจัย ถ้าไม่มีแล้วจะทำยากถ้าต้องผวงหน้าผวงหลังจะทำไม่ออกและต้องมองว่างานวิจัยเป็นหนึ่งในภารกิจที่มหาวิทยาลัยต้องส่งเสริม

5. การเผยแพร่ผลงานวิจัย ในมหาวิทยาลัย มีงานวิจัยมากขึ้นระดับหนึ่ง แต่งานวิจัยที่ลึกซึ้งไม่มีหรือน้อย การสร้างภาพรวมเชิงปฏิบัติจากงานวิจัยมีน้อย การที่ทำให้ผู้วิจัยและผู้ใช้วิจัยมาพบกันค่อนข้างลำบาก จะต้องมีกลไกหลายอย่าง คุณค่าของการใช้ต้องได้การตอบกลับจากสังคม

6. ในการเชื่อมโยงการวิจัยสถาบันการสอนมีน้อยมาก การส่งเสริมให้หันมาใช้งานวิจัยในการเรียนการสอนน้อยมาก

7. การส่งเสริมสนับสนุนให้การวิจัยมีคุณภาพสูงขึ้น ทำไม่ค่อยดีเท่าที่ควร

8. การวิจัยที่เป็นอยู่ นักวิจัยทำเฉพาะตัว กระจัดกระจายแยกเป็นส่วน ๆ เดี่ยวๆ ยังไม่มีการวิจัยที่เป็นภาพรวม เป็นโครงการต่อเนื่อง

9. การวิจัยที่เป็นการสร้างความรู้ใหม่ ๆ ที่นักวิจัยลิขสิทธิ์เฉพาะเรื่อง เพื่อได้ความรู้ใหม่ยังไม่มี

10. การส่งเสริมบรรยากาศวิพากษ์วิจารณ์ยังไม่มีเท่าใด

11. การวิจัยในอนาคตยังไม่มีมากพอ ซื้อนาคตการแก้ปัญหาอย่างจริงจังไม่ค่อยมีเท่าที่ควร

ปัญหาที่สำคัญของการวิจัยของมหาวิทยาลัย คือ (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. 2532 : 119 – 120)

1. งานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนมีน้อยเนื่องจากขาดงบประมาณสนับสนุน

2. งานวิจัยที่อาจารย์มหาวิทยาลัยเข้าไปเกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยตามความต้องการของผู้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย ฉะนั้นผลการวิจัยโดยทั่วไปจึงมักไม่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนหรือไม่สนองตอบต่อการแก้ปัญหาของสังคม

3. เนื่องจากงานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่อาจารย์มหาวิทยาลัยและอาจใช้ผลงานวิจัยไปขอตำแหน่งทางวิชาการได้ การที่อาจารย์มหาวิทยาลัยจำนวนหนึ่งไปทุ่มเทในงานวิจัยมากจนละเลยหรือให้ความสนใจในการเรียนการสอนน้อยลงก็อาจมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนได้ ด้วยเหตุนี้บางมหาวิทยาลัยจึงได้พยายามที่จะผ่อนคลายปัญหาข้อนี้ด้วยการจัดตั้งศูนย์/สำนักบริการทางวิชาการขึ้น เช่น ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์และของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นต้น โดยกำหนดให้ผู้ขอรับบริการจะต้องขอผ่านศูนย์/สำนักบริการวิชาการพร้อมทั้งกำหนดด้วยว่าอาจารย์ที่จะไปใช้บริการด้านการวิจัยนี้จะไปได้สัปดาห์ละกี่ชั่วโมงและจะต้องไม่เกิดความเสียหายแก่การเรียนการสอนด้วย อย่างไรก็ดีมาตรการดังกล่าวก็สามารถแก้ปัญหาได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น

นิวัต จันทร์ศิริพรชัย (2540 : 6 - 7) กล่าวถึงอุปสรรคในการทำวิจัยของอาจารย์ใหม่ไว้ดังนี้

1. ผู้ทำวิจัยขาดความรู้ความสามารถ
2. ขาดผู้นำในการวิจัย
3. ขาดผู้สนับสนุนในการทำงานวิจัย
4. ขาดเวลาในการทำงานวิจัย
5. ทุนทรัพย์ในการวิจัย
6. การขาดความสามารถในการเขียนผลงานวิจัยเป็นภาษาต่างประเทศเพื่อเผยแพร่งานวิจัยสู่ระดับนานาชาติ

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ

การเขียนตำรา

ความหมายของตำรา

ตำรา หมายถึงเอกสารที่ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ ที่ใช้เรียบเรียงอย่างมีระบบ ประกอบด้วยคำนำ สารบัญ เนื้อเรื่อง สรุปและการอ้างอิงที่ครบถ้วนสมบูรณ์ทันสมัย โดยจะต้องมีเนื้อหาสาระอย่างละเอียด ครอบคลุมวิชาหรือส่วนของวิชาที่ตนเชี่ยวชาญ โดยมีวัตถุประสงค์ที่ใช้เป็นหลักในการเรียนการสอนตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัยและต้องจัดทำเป็นรูปเล่มอย่างเรียบร้อย (เฉลิมเกียรติ ณ ปั่น. 2536: 26-27)

ประเภทของตำรา

สุนันทา ฟาเบรอ (2542 : 10) จำแนกประเภทของตำราไว้ 3 ประเภทคือ

1. หนังสือที่เขียน (แต่ง) แปล หรือเรียบเรียงที่ตรงกับหลักสูตรของวิชาใดวิชาหนึ่งที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา หนังสือนี้นักศึกษาใช้เรียนและอาจารย์ใช้เป็นแนวในการสอนวิชานั้นๆ

2. คู่มือการสอนวิชาต่างๆ ซึ่งคู่มือนี้นิสิตนักศึกษานำไปใช้เชิงปฏิบัติได้

3. หนังสือที่เขียนเรื่องเฉพาะ มีเนื้อหาสาระสำคัญเฉพาะเรื่องซึ่งผู้เขียนสนใจค้นคว้ารวบรวมมาเขียนเป็นตำรา เพื่อให้ได้เนื้อหาลึกซึ้งยิ่งขึ้นเหมาะสำหรับให้นิสิตนักศึกษา ครูอาจารย์ใช้ศึกษาค้นคว้าเฉพาะเรื่อง

ขั้นตอนการเขียนตำรา

ขั้นตอนการดำเนินการในการเขียนตำรา สามารถสรุปได้ 9 ขั้นตอนคือ (ทบวงมหาวิทยาลัยและสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. 2536 : 18)

1. ต้องศึกษาหลักสูตร จะต้องดูเนื้อหาที่ใกล้เคียงและตรงกับหลักสูตร

2. ต้องกำหนดรูปแบบของตำรา จะเรียกเป็นบทที่หรือหน่วยที่ จะต้องกำหนดอย่างชัดเจน

3. วิเคราะห์เนื้อหา จะต้องกำหนดหน่วยหรือบท แต่ละหน่วยหรือแต่ละบทให้มีน้ำหนักเท่ากัน คือจำนวนหน้าในแต่ละหน่วยหรือบทจะต้องใกล้เคียงกัน ซึ่งจะต้องมีการวิเคราะห์เนื้อหาเขียนเป็นแผนผังแนวคิด

4. กำหนดหัวเรื่องที่จะเขียน โดยผู้ที่เขียนตำราร่วมกันจะต้องมาคุยกันโดยการชำระโครงร่างก่อน ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์มาก

5. ขั้นตอนการเขียน จะต้องมีการเขียนแนวคิดหรือความคิดรวบยอดแล้วนำสิ่งนี้ไปใช้ประโยชน์

6. การชำระเนื้อหา เมื่อเขียนเนื้อหาสาระเสร็จแล้วจะต้องมาชำระเนื้อหาซึ่งผู้เขียนจะต้องมีใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นบ้างเพื่อป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น

7. นำเนื้อหาสาระมาจัดพิมพ์ต้นแบบ

8. ทดสอบประสิทธิภาพ โดยนำไปทดลองใช้ก่อนโดยให้นิสิตนักศึกษาใช้เรียน 1 ภาคการศึกษาหรือ 1 ปี และปรับปรุงการเขียนที่กำหนด

9. นำมาจัดพิมพ์และเผยแพร่

ลักษณะของตำราที่ดี

ลักษณะของตำราที่ดี สุนันทา ฟาเบรอ (2542 : 12) กล่าวว่าต้องช่วยขยายความรู้เพิ่มเติมให้แก่ผู้อ่าน โดยเนื้อหาหรือเรื่องราวที่เสนอต้องเป็นปัจจุบันทันสมัย สามารถให้ความกระจ่าง ใช้ภาษาที่บุคคลในวงการยอมรับซึ่งถือว่าเป็นวิทยาการใหม่ย้ำถึงปัญหาทางวิชาการพร้อมให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาที่เป็นไปได้ ตำราต้องแสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการของเนื้อหาหรือเรื่องที่เขียนอาจกล่าวถึงประวัติความเป็นมาที่ศึกษาจากข้อมูลถึงปัจจุบัน เอกสารที่ใช้อ้างอิงนั้นผู้อ่านนำไปค้นคว้าเพิ่มเติมได้ เมื่อผู้เขียนมีการชี้แนะต้องระบุเหตุผลที่แสดงให้เห็นถึงความสืบเนื่องหรือความสัมพันธ์กับเรื่องที่กล่าวไว้อย่างชัดเจนและให้การคาดคะเนหรือบอกถึงแนวโน้มถึงความเป็นไปได้ในอนาคตด้วยการใช้สถิติ ข้อมูลหรือเหตุผลมาเป็นตัวสนับสนุนความคิด

ประโยชน์ของการเขียนตำรา

ประโยชน์ของการเขียนตำรา ได้แก่ (ทบวงมหาวิทยาลัยและสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. 2536 : 22 - 23)

1. ผู้เขียนจะได้รับความรู้เพิ่มขึ้น เพราะการเขียนตำรานั้นเนื้อหาของตำราเป็นผลพลอยได้สิ่งที่ผู้เขียนได้รับคือองค์ความรู้เกิดขึ้นในตัวเอง การเขียนทำให้เกิดการค้นคว้าทำให้เกิดการศึกษาเพิ่มเติมอย่างกว้างขวาง

2. ความรู้ที่ผู้เขียนได้จากการค้นคว้าจะก่อให้เกิดความภูมิใจในตนเองว่าไม่มีใครรู้เท่าเกี่ยวกับเรื่องนั้น

3. จะมีทักษะในการเรียบเรียงในการเขียนหนังสือมากขึ้น

4. การเขียนตำราร่วมกันเป็นสิ่งที่เหมาะสมกับผู้เริ่มเขียนตำราใหม่ ๆ เพราะจะมีคนช่วยอ่านช่วยดู ช่วยขัดเกลาวิธีการเขียนวิธีนำเสนอ ขัดเกลาความถูกต้อง

บทความทางวิชาการ

ความหมายของบทความทางวิชาการ

บทความทางวิชาการ หมายถึง เอกสารซึ่งเรียบเรียงจากผลงานทางวิชาการของตนเองหรือของผู้อื่นในลักษณะที่เป็นการวิเคราะห์วิจารณ์ หรือเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ จากพื้นฐานทางวิชาการนั้น ๆ สำหรับบทความทางวิชาการที่เขียนขึ้นเพื่อเป็นความรู้ทั่วไปสำหรับประชาชนนั้นอาจใช้ได้บ้าง หากมีคุณค่าทางวิชาการเพียงพอ (เฉลิมเกียรติ ณ ปั่น. 2536 : 26 - 27)

บทความทางวิชาการเป็นการเสนอความคิด เน้นความเรียง เนื้อหามีสาระและมีจุดประสงค์ เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ และเพื่อให้เกิดการกระตุ้นให้หันมาทบทวนแนวคิดเดิม ความเชื่อเดิมด้วยการเขียนแบบวิเคราะห์วิจารณ์เสนอความคิดเพิ่มเติมหรือดัดแปลงเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อมนุษย์ในปัจจุบันมากขึ้น โดยชี้แนะถึงความบกพร่อง ล้าสมัย ที่ไม่ทันกับความเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อม สังคมและเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน (สุนันทา ฟาเบรอ. 2542 : 4)

ส่วนประกอบของบทความ

ส่วนประกอบของบทความ ที่ต้องมีได้แก่ (สุนันทา ฟาเบรอ. 2542 : 4)

1. คำนำ หรืออารัมภบท มีวิธีการเขียนออกมาได้หลายลักษณะ ที่สำคัญคำนำต้องช่วยให้ผู้อ่านสนใจติดตามอ่านจนจบ ถือเป็นส่วนที่ต้องระวังมากต้องเขียนให้น่าอ่าน และสิ่งที่ควรคำนึง คือคำนำต้องไม่ยาวไปกว่าเนื้อเรื่อง คำนำอาจขึ้นต้นด้วย

1.1 การนำเอาความหมายหรือบทสรุปมาใช้เป็นคำนำ

1.2 การนำเอาคำพูดที่จูงใจผู้อ่านให้สนใจติดตามเรื่อง

1.3 การนำข่าวมาเป็นเครื่องดึงดูดความสนใจให้กับบทความ

1.4 การนำเอาเจตนาของผู้เขียนเองที่ตั้งไว้มาเขียนเป็นคำนำ โดยบอกว่าจะพูดถึงอะไร ต้องการให้ผู้อ่านรู้เรื่องอะไร จากนั้นก็ส่งต่อไปที่เนื้อเรื่อง

1.5 การตั้งคำถามที่ กระตุ้นให้ผู้อ่านสนใจ ส่วนเนื้อเรื่องจะเป็นการตอบคำถามนั้น ๆ

1.6 การพินิจสถานการณ์หรือสภาพการณ์ที่ปรากฏได้เห็น

1.7 การนำโดยการยกบทกวี สุภาษิต คำพังเพย

2. การดำเนินเรื่องหรือเนื้อเรื่อง ให้เขียนไปตามเค้าโครงเรื่องที่กำหนดไว้ เนื้อหาตรงไหนควรยกตัวอย่าง วิเคราะห์ เปรียบเทียบก็ให้เขียนอย่างชัดเจนตามขั้นตอน ระวังอย่าให้ออกนอกเรื่องตามจุดประสงค์ที่ได้มุ่งหมายไว้ (เสนออะไร ให้ใคร ทำไมจึงเสนอ)

3. บทสรุป เป็นบทปิดเรื่อง อ่านแล้วชวนให้คิด ผู้เขียนต้องเน้นความสำคัญที่ผู้เขียนต้องการเน้นให้ผู้อ่านได้ความรู้ ความสนุกสนาน และแนวคิดที่แปลกใหม่ บทสรุปอาจจบลงในลักษณะ

3.1 การขอความร่วมมือ

3.2 ท้าทายให้คิด

3.3 เน้นย้ำจุดเด่นของเรื่องที่เสนอ

3.4 ยกสุภาษิต ธรรมะ คำคม ฯลฯ

3.5 ตั้งคำถามให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบเอง หรือคิดเอาเองจากเรื่องราวที่เสนอ

บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ด้านการบริการวิชาการ

ความหมายและความสำคัญของการบริการวิชาการ

การบริการทางวิชาการ หมายถึงการจัดกิจกรรมเชิงวิชาการของสถาบันระดับอุดมศึกษาที่จัดบริการให้แก่ประชาชนในสังคม เป็นลักษณะให้การศึกษาพิเศษหรือการศึกษานอกระบบ ตลอดจนการใช้ทรัพยากรของสถาบันทั้งด้านองค์บุคคลและองค์วัตถุให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมในรูปแบบต่าง ๆ (วันเพ็ญ พูลเทียบรัตน์. 2544 : 12)

ทรงศักดิ์ ศรีกาพสินธุ์ และคณะ (2541 : 2) ได้กล่าวว่าการบริการวิชาการเป็นบทบาทของมหาวิทยาลัยที่ต้องมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลาหากจะให้บริการที่สอดคล้องตามกระแสความต้องการของสังคมงานบริการวิชาการแก่สังคมเป็นบทบาทสำคัญยิ่งของมหาวิทยาลัยซึ่งบางครั้งอาจถูกละเลยเนื่องจากเป็นงานที่ยากต่อการประเมินผลในเชิงปริมาณและผลกระทบที่มีต่อมหาวิทยาลัยนั้นไม่ชัดเจน อย่างไรก็ตามในยุคที่กระแสข้อมูลข่าวสารมีอิทธิพลต่อการดำรงอยู่ของสังคมที่แข่งขันกันตลอดเวลางานบริการทางวิชาการแก่สังคมจะส่งผลอย่างมากในเชิงการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยต่อสายตาสาธารณชน ดังนั้นบทบาทของการให้บริการทางวิชาการจึงมีความจำเป็นเท่าเทียมกับบทบาทหลักอื่นๆ เพราะเป็นการสะท้อนให้เห็นภาพของการมีส่วนร่วมในสังคมของมหาวิทยาลัยนั้นๆ ท่ามกลางความต้องการพึ่งพิงของสังคม

ความจำเป็นที่สถาบันอุดมศึกษาต้องให้บริการทางวิชาการแก่สังคมเพื่อต้องการให้อาจารย์ นักศึกษา ได้มีประสบการณ์ และนำสิ่งที่ได้ศึกษาในห้องเรียนไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและความก้าวหน้าทางวัฒนธรรม สามารถตอบสนองความต้องการทางการศึกษาต่อเนื่องของบุคคลในชาติ เพื่อเสริมสร้างพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น บทบาทของมหาวิทยาลัยในการให้บริการวิชาการแก่สังคมเป็นบทบาทสำคัญที่มหาวิทยาลัยต้องให้ความสำคัญเท่าเทียมกับบทบาทด้านอื่นๆ ซึ่งไม่อาจ

ปฏิเสธได้ว่าแหล่งรายได้แหล่งหนึ่งของมหาวิทยาลัย คือรายได้จากการบริการทางวิชาการแก่สังคม และการบริการทางวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยไม่สามารถดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพหากไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในทุกฝ่ายของมหาวิทยาลัยทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน บทบาทในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นเป้าหมายสำคัญ โดยการจัดกิจกรรมที่พัฒนาสภาพของสังคม มุ่งอำนวยประโยชน์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และป้องกันแก้ไขปัญหาสังคมต่างๆ ที่จะมีมาโดยกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและรูปแบบของการบริการทางวิชาการในรูปแบบใหม่ๆ ที่ตอบสนองจุดประสงค์และกลุ่มเป้าหมายเฉพาะโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคมเป็นสำคัญและการดำเนินการทางวิชาการแก่สังคมควรร่วมมือกับเอกชนโดยการปรับปรุงแผนและโครงสร้างให้งานบริการทางวิชาการแก่สังคมของสถาบันอุดมศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (วันเพ็ญ พูลเทียบรัตน์. 2544 : 5 - 17)

ประเภทของการบริการวิชาการ

สุชาตา ชินะจิตร (2540 : 271 - 273) ได้จำแนกบทบาทของมหาวิทยาลัยในการให้บริการทางวิชาการ ไว้ 7 ประเภท ดังนี้

1. การให้บริการวิชาการเพื่อให้ความรู้ด้วยการฝึกอบรม ได้แก่

- การศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการให้การศึกษาหลังจากจบการศึกษา เป็นการเพิ่มเติมความรู้ในสาขาที่เรียนมาและประกอบอาชีพอยู่ แต่ต้องการความทันสมัยความก้าวหน้าในวิทยาการ

- การศึกษาตลอดชีวิต (Long – Life Education) เป็นการศึกษาที่ต้องทำไปตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคนให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสรรพความรู้

- การศึกษาใหม่ (Re – Education) เป็นการศึกษาในสาขาวิชาที่ต่างจากที่เรียนมา เพราะการเปลี่ยนแปลงของโลกและของวิชาการ ทำให้มีความจำเป็นที่ต้องติดตามหาความรู้เพิ่มเติม เช่นวิศวกรเรียนศาสตร์ทางการบริหาร เป็นต้น

- การให้การศึกษาอันเป็นประโยชน์แก่สังคมทั่วไป เป็นการให้ความรู้แก่ผู้ที่ต้องการใช้ซึ่งมีระดับและความต้องการในลักษณะต่างๆ กัน

2. การให้บริการทางวิชาชีพ เช่น การบริการทางการแพทย์ ทันตแพทย์ สัตวแพทย์ในโรงพยาบาล การบริการของสถานปฏิบัติการ เภสัชชุมชนหรือโอสถศาลา ที่เป็นที่ฝึกงานนิสิตพร้อมๆ กับการให้บริการจำหน่ายยาโดยมีเภสัชกรให้คำแนะนำ การให้บริการวิเคราะห์ทดสอบจัดว่าเป็นบริการทางวิชาชีพอีกลักษณะหนึ่งมหาวิทยาลัยมีเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนและการวิจัย ซึ่งสามารถให้บริการวิเคราะห์ทดสอบตัวอย่าง ซึ่งบริการในลักษณะนี้ช่วยให้มีรายได้กลับคืนมาบำรุงรักษาเครื่องมือ ทำให้มีการใช้อุปกรณ์เครื่องมืออย่างคุ้มค่ามากขึ้น ขณะเดียวกันบุคลากรด้านวิชาการก็ได้ประสบการณ์จากการรับงานที่อาจเป็นหัวข้อสำหรับการวิจัยด้วย

3. การให้บริการเพื่อรับรองคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ทดสอบส่วนหนึ่งเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวอย่าง อีกส่วนหนึ่งทำเพื่อการรับรองคุณภาพสินค้าบางอย่างมีห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานราชการเพื่อออกหนังสือสำคัญ เช่นการรับเป็นห้องปฏิบัติการเพื่อรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรมของสินค้าบางชนิด

4. การให้บริการห้องปฏิบัติการ ในมหาวิทยาลัยจะมีห้องปฏิบัติการที่ใช้เพื่อการเรียนการสอนและการวิจัยอยู่หลายด้านตามสาขาต่าง ๆ ห้องปฏิบัติการเหล่านี้มีเครื่องมือและอุปกรณ์พร้อมเพื่อการใช้งานหากจะใช้ให้เต็มประสิทธิภาพอาจนำมาจัดบริการเพื่อการใช้เป็นช่วงเวลาได้

5. การให้บริการที่ปรึกษา บุคลากรในสาขาวิชาชีพ เช่นวิศวกรรม สถาปัตย์ บริหารธุรกิจ ฯลฯ สามารถใช้ความรู้ความสามารถในการให้บริการในลักษณะที่ปรึกษา จัดทำโครงการเพื่อการศึกษาและแก้ปัญหา ซึ่งจะเป็นประสบการณ์ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการวิจัยได้ เพราะจากบริการนี้จะทำให้เกิดตัวอย่างเพื่อการศึกษาหรือหัวข้อวิจัยเพื่อการศึกษาในเชิงลึกต่อไป

6. การให้บริการศึกษาวิจัยวางระบบ บริการลักษณะนี้จะคล้ายกับข้อ 5 แต่จะทำอย่างครบวงจรถึงขั้นที่นำไปปฏิบัติได้ เช่น การวางระบบสารสนเทศ ระบบบริหาร ระบบบัญชี เป็นต้น

7. การให้บริการพัฒนาทั้งระบบเบ็ดเสร็จ นอกจากจะให้บริการแบบครบวงจรตั้งแต่การวินิจฉัยปัญหาจนถึงขั้นปฏิบัติ คือการวางระบบให้แล้วอาจรวมถึงการพัฒนาบุคลากรไปด้วย

หลักการให้บริการวิชาการ

การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ทรงศักดิ์ ศรีกาพสินธุ์ และคณะ (2541 : 10) ได้เสนอแนวคิดไว้ดังนี้

1. ยึดหลักการเพิ่มขีดความสามารถของคนไทยในสังคมโลก โดยแสวงหาความพอดีระหว่างความเป็นไทยกับความเป็นคนในสังคมโลก ซึ่งต้องคำนึงถึงการสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่ผสมผสานกับองค์ความรู้ของท้องถิ่นหรือองค์ความรู้ดั้งเดิม โดยไม่ขัดกับหลักความเป็นอยู่ที่พอดีกับธรรมชาติและรู้อย่างเท่าทันมีสติ

2. ให้บริการวิชาการที่มุ่งเน้นให้คนพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงบริบททางสังคมเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นสังคมเมืองที่เริ่มขาดการยึดเหนี่ยว การพึ่งพากันและกันของคนในสังคม ทำอย่างไรจะให้บริการวิชาการแก่สังคมที่มีลักษณะต่างคนต่างอยู่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเมืองได้อย่างไร พร้อมกระตุ้นให้คนในสังคมเมืองใหญ่ ๆ ร่วมมือร่วมใจ พึ่งพากันตามลักษณะดั้งเดิมของสังคมไทยได้ เพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีครอบครัวที่มั่นคง มีงานทำมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและมีการพัฒนาที่ไม่ทำลายธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

3. ให้บริการที่ส่งเสริมเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว / บุคคล โดยพิจารณาตามความต้องการของบุคคลในท้องถิ่นให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ตามอัตภาพ โดยการสร้างงานพัฒนาและส่งเสริมทักษะกำลังแรงงานของประเทศ ให้ตอบสนองความต้องการแรงงานของตลาดเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่มีการขยายตัวตลอดเวลาส่งเสริมชุมชนให้มีการยกระดับงานฝีมือ ให้ความรู้ด้านกลไกการตลาด การแข่งขันในภาวะตลาดการค้า เศรษฐกิจเสรี การเรียนรู้ที่จะรู้เขารู้เราเพื่อปรับตัวเองได้อย่างเหมาะสม

4. ให้บริการวิชาการที่มุ่งเน้นการส่งเสริมคุณภาพ การบริโภค อุปโภค ที่ถูกสุขลักษณะ การดูแลตนเอง การปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้ถูกสุขลักษณะ รู้จักความสำคัญของสุขภาพ ความปลอดภัยและความสะอาดของสภาวะแวดล้อมที่เป็นปัจจัยพื้นฐานนำไปสู่ความมั่นคงของชีวิตและการทำงาน

5. การบริการวิชาการที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ เพื่อบริหารทรัพยากรสิ่งแวดล้อม การฟื้นฟูสภาวะแวดล้อม การมุ่งสร้างความรับผิดชอบภายใต้สิทธิและหน้าที่ "ผู้ก่อมลพิษ ต้องเป็นผู้จ่าย" การสร้างจิตสำนึก เห็นคุณค่า ลดการใช้ นำกลับมาใช้ใหม่ การใช้หมุนเวียน การมีส่วนร่วมของชุมชนและบุคคลต่อสภาวะแวดล้อม ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนโดยรวม

6. การบริการวิชาการที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบประเทศภายใต้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมน้ำใจของคนไทยด้วยความเชื่อที่ว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนจะเป็นจุดเริ่มต้นของการกระจายอำนาจ / หน้าที่ /ความรับผิดชอบไปสู่ทุกจุดได้อย่างทั่วถึง มหาวิทยาลัยจะมีบทบาทในเรื่องการเมือง การปกครองอย่างไรในภาวะความเหลื่อมล้ำของประชาชนทั้งในด้านฐานะ ความรู้ ฯลฯ ทำอย่างไรจะให้การใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่เกิดผลสัมฤทธิ์

7. การบริการวิชาการที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรู้เท่าทัน การสื่อสารที่รวดเร็วทำให้เกิดมีการทะลักของข้อมูลข่าวสาร สังคมจะขาดเอกราชเชิงวัฒนธรรมและความคิด ผู้บริโภคข้อมูลจึงต้องรู้เท่าทันและมีสติ และเป็นเรื่องที่พึงสังวรณ์ในสังคมไทย มหาวิทยาลัยจะเป็นผู้ชี้นำในบทบาทนี้ได้อย่างไร เป็นคำถามที่นักวิชาการต้องหาทางตอบและมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาการบริโภคข้อมูลที่ท่วมท้นไร้ทิศทางของสังคมยุคปัจจุบันรูปแบบของการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน

รูปแบบการให้บริการทางวิชาการ

รูปแบบของการให้บริการทางวิชาการที่สถาบันอุดมศึกษาจัดทำอยู่ สุชาตา ชินะจิตร (2540 : 274 – 277) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. การฝึกอบรม เป็นการอบรมระยะสั้นหรือระยะยาวหรืออาจจัดแบบทางไกลควบคู่กับการเข้าในโปรแกรม Residential การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมบริการทางวิชาการที่เป็นที่นิยมและเหมาะกับลักษณะงานหรือการสอนของอาจารย์อยู่แล้ว สิ่งสำคัญคือการออกแบบหลักสูตรหรือโปรแกรมต้องคำนึงถึงระดับความรู้ กลุ่มเป้าหมาย วัตถุประสงค์และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้

2. การจัดฝึกอบรมโดยกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (Residential Program) การจัดฝึกอบรมได้แตกรูปแบบออกไปมากกว่าการฟังการบรรยายแต่เพียงอย่างเดียว การอบรมบางรายการได้จัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เข้าไปด้วย เช่นการไปชมโรงงานหรือแม้แต่การไปดูงานต่างประเทศ

3. สื่อและสิ่งพิมพ์ จะเป็นการให้ความรู้ไปยังสังคมในวงกว้าง เป็นเครื่องมือในการให้บริการทางวิชาการสู่มวลชน เป็นการเผยแพร่ข่าวสารส่งเสริมวิชาการและความรู้ทั่วไป

4. การให้คำปรึกษาการวิเคราะห์ตัวอย่างและการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา มีกลุ่มเป้าหมายอยู่ที่สังคมธุรกิจอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่

5. นิทรรศการและการแสดง เป็นการเผยแพร่ออกสู่มวลชนให้ผู้สนใจได้รับความรู้บริการในรูปแบบนี้ จัดขึ้นทั้งการเผยแพร่ภายในประเทศและต่างประเทศ

6. รูปแบบในอนาคต จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสื่อสาร ทำให้รูปแบบของการให้การศึกษา รวมทั้งบริการวิชาการที่ให้ความรู้แก่สังคมเปลี่ยนไปเนื่องจากเทคโนโลยีสื่อสารทำให้ไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่ ไม่มีเส้นแบ่งระหว่างประเทศ

กิจกรรมการพัฒนาอาจารย์

แนวคิดการพัฒนาอาจารย์

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2539 : 206-207) เสนอแนวคิดการพัฒนาอาจารย์ไว้ดังนี้

1. การพัฒนาคณาจารย์ในอนาคตควรจะมีพื้นฐานในทางแนวคิด หรือในทางปรัชญาเป็นตัวกำหนด หรือเป็นประเด็นถกเถียงในการพัฒนาด้วย ทั้งนี้เพราะสังคมไทยอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญ การถกเถียงถึงทิศทางและบทบาทที่เหมาะสมของการอุดมศึกษาในสังคมไทย จึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการสอนและเป็นบทบาทของกลุ่มนักคิดในมหาวิทยาลัยอีกส่วนหนึ่ง ด้วยทิศทางการพัฒนาคณาจารย์ควรมีส่วนในการเป็นการพัฒนาประเทศควบคู่กันไป

2. แนวคิดและสาระของการเรียนการสอนที่นำมาใช้กิจกรรมและการประชุมสัมมนาของการพัฒนาคณาจารย์นั้น ควรจะต้องมีพื้นฐานทางหลักวิชาที่เข้มแข็ง แต่ขณะเดียวกันก็มีเทคนิคในเชิงปฏิบัติ (Practical) ให้มากที่สุดเพื่อผู้สอนจะนำไปใช้ได้และนำไปใช้อย่างเข้าใจมีเหตุผลและเหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม

3. การนำเสนอเรื่องของการเรียนการสอนนั้น จะต้องนำเสนอและนำอภิปรายในลักษณะที่สัมพันธ์กันอย่างจริงจังระหว่างการสอนกับการวิจัย การสอนกับการบริการชุมชนและการสอนกับสังคม เพื่อให้การเรียนการสอนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ภาระหน้าที่ของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาและเป็นการพัฒนาคณาจารย์ที่มีความสมดุล เพื่อให้อาจารย์ที่สนใจการสอนก้าวหน้าไปเท่าเทียมกับส่วนในการวิจัยถ้าทำควบคู่กันไปก็ควรได้รับการส่งเสริมอย่างสะดวกรวดเร็วและต่อเนื่อง

4. เทคนิคและกิจกรรมในการพัฒนาคณาจารย์นั้น นอกจากการให้เรียนรู้วิธีด้วยวิธีการปฏิบัติแล้วยังควรจะต้องสอดแทรกค่านิยมใหม่บางประการของสังคมไทยเข้าไว้ด้วย เช่น ความรู้สึกนึกคิดและความสัมพันธ์กับคนรุ่นใหม่ โดยเฉพาะนักศึกษา ค่านิยมใหม่ ๆ ของสังคมอุตสาหกรรมและสังคมข่าวสาร ภาระรับผิดชอบต่อมนุษย์ชาติ เป็นต้น

5. กิจกรรมการพัฒนาคณาจารย์จะต้องมีหลากหลาย เพื่อสนองความถนัดความสนใจอันหลากหลายของอาจารย์ผู้สอนด้วยพร้อมกันไป โดยเฉพาะกิจกรรมที่จะให้อาจารย์ได้ศึกษาเรียนรู้และทำความเข้าใจด้วยตนเอง ชนิดที่ไม่ใช้เวลามากจนเกินไปเพราะธรรมชาติของอาจารย์จะสนใจเนื้อหาเฉพาะตนเอง เจาะลึกและเกี่ยวข้องในวิชาเอกของตน การเสียเวลาเพื่อสิ่งอื่นจึงควรให้เรียนรู้ได้โดยเร็ว

6. หน่วยงานเฉพาะ เช่นหน่วยพัฒนาคณาจารย์ หน่วยพัฒนาการเรียนการสอนและหน่วยสนับสนุน เช่นบริการสื่อการศึกษา บริการตำราและบริการการวิจัยการทดสอบเหล่านี้จะต้องได้รับการจัดตั้งขึ้นอย่างถาวร มีผู้รับผิดชอบประจำพร้อมเงินสนับสนุนอย่างเพียงพอเพื่อความต่อเนื่องสัมพันธ์ ในขณะเดียวกันก็ส่งเสริมผู้สนใจเฉพาะกลุ่มและส่งเสริมกลุ่มสนใจระดับ

คณะและภาควิชาให้รับช่วงประสานกันเป็นระดับไป เพื่อความต่อเนื่องและสัมพันธ์ของเป้าหมายและกิจกรรมและเป็นจุดศูนย์รวมทางการพัฒนามหาวิทยาลัย (University Studies) ด้วย

7. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาจะต้องเปลี่ยน Orientation ของตัวเองให้มาเป็นผู้บริหารวิชาการมากกว่าบริหารการเมือง ด้วยการนึกถึงการเรียนการสอนการพัฒนาคณาจารย์ส่วนใหญ่มุ่งพัฒนาแต่ตัวเองและพวกของตัวเองเป็นจุดใหญ่ยอมรับทัศนะอื่นและส่งเสริมให้คนอื่นพัฒนาให้พร้อมกับตนเอง

8. การดำเนินการในเรื่องการพัฒนาคณาจารย์จะต้องมีจุดเน้น มีเป้าหมายหลักที่จุดสำคัญและจุดบังคับก่อน เพื่อให้เกิดผลทันทีและในวงกว้าง เช่นเริ่มที่วิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาพื้นฐานวิชาชีพ เริ่มที่วิชาบังคับก่อนวิชาเลือกแล้วจึงกระจายไปที่วิชาเอก ให้ผู้รับผิดชอบมีความสร้างสรรค์ของตนเองมากกว่ากรอบของผู้บริหาร

9. ระบบการสนับสนุนแบบครบวงจร ก็คือการชี้นำและกระตุ้นให้เห็นความสำคัญส่งเสริมและจัดกิจกรรมให้กับอาจารย์ที่สนใจ ให้กำลังใจและให้รางวัลในวงที่กว้างและหลากหลาย

การดำเนินการพัฒนาอาจารย์

ในการดำเนินการพัฒนาอาจารย์ รูปแบบหรือกิจกรรมต่างๆ ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์และความต้องการ หรือความจำเป็นของสถาบันการศึกษานั้นๆ การที่จะพิจารณาว่าวิธีการใดเหมาะสมที่จะจัดให้แก่บุคลากรจึงต้องอาศัยแนวคิดหลักการจากตำราเอกสารต่างๆ ตลอดจนแนวทางการจัดกิจกรรมของสถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ หรือแม้แต่จากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิประมวลออกมา (นฤมล ขันสัมฤทธิ์. 2542 : 31)

การดำเนินการด้านการพัฒนาอาจารย์ บุญใจ ศรีสถิตย์นรากูร (2533:12-14) ได้เสนอแนะไว้ 3 ด้าน คือ

1. จัดกิจกรรมและโครงการพัฒนาอาจารย์ซึ่งมีกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1.1 การจัดปฐมนิเทศ เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้คำแนะนำอบรมและให้ความรู้ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับหน่วยงาน เช่น นโยบาย งานในหน้าที่เพื่อให้อาจารย์ที่เข้าปฏิบัติงานใหม่ได้รับรู้ทำให้อาจารย์ได้ปรับตัวในการปฏิบัติงานในหน้าที่และสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องหรือปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 การจัดสัมมนาฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการและการประชุมอภิปรายเป็นกิจกรรมที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ เพื่อให้อาจารย์สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น การศึกษาดูงานและสังเกตวิธีการทำงานรวมทั้งด้านการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่มุ่งเพิ่มความรู้ ความชำนาญและประสบการณ์เพื่อให้อาจารย์สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น

1.3 การสนับสนุนและส่งเสริมให้อาจารย์มีโอกาสศึกษาต่อเพื่อเพิ่มวุฒิและความรู้ซึ่งจะทำให้อาจารย์เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

2. สร้างบรรยากาศในมหาวิทยาลัยให้มีลักษณะของบรรยากาศทางวิชาการ ได้แก่

2.1 จัดห้องสมุดให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้า

2.2 จัดบริการความสะดวกในด้านการพิมพ์เอกสาร หนังสือและตำราซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่จะส่งเสริมให้อาจารย์ได้เขียนตำราและบทความทางวิชาการ

2.3 จัดบริการสื่อการสอนและจัดทำสื่อการสอนตามความต้องการของอาจารย์

2.4 เผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการในรูปคู่มือ แผ่นปลิว เอกสาร จุลสารและวารสารต่าง ๆ เพื่อให้อาจารย์ได้ทำความเข้าใจเรื่องการเรียนการสอนดีขึ้น

2.5 การให้ความดีความชอบแก่อาจารย์ที่มีความตั้งใจในการสอน สอนดีและอุทิศเวลาในการสอนอย่างเต็มที่ โดยมีระบบการให้ความดีความชอบที่เหมาะสมและยุติธรรม

3. จัดตั้งหน่วยพัฒนาอาจารย์เฉพาะกิจขึ้น โดยมีคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอย่างเป็นทางการ เพื่อทำหน้าที่เสริมสร้างศักยภาพของอาจารย์ในด้านการเรียนการสอนโดยทำหน้าที่ดังนี้

3.1 สำรวจสภาพและผลของการพัฒนาการเรียนการสอน ประเมินผลโครงการเพื่อนำข้อมูลมาพิจารณาหาแนวทางปรับปรุงการพัฒนาอาจารย์

3.2 เป็นศูนย์กลางข่าวสารทางวิชาการสำหรับอาจารย์

3.3 จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาจารย์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ พร้อมทั้งสร้างทัศนคติเกี่ยวกับความสำคัญในการให้ความร่วมมือในการพัฒนาอาจารย์

3.4 จัดพิมพ์และเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการในรูปของเอกสาร วารสาร จุลสาร เพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านการเรียนการสอนแก่อาจารย์

3.5 บริการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนแก่อาจารย์ในสาขาวิชาต่าง ๆ

3.6 จัดฝึกอบรมผู้ที่จะรับผิดชอบงานพัฒนาอาจารย์ เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบมีความรู้และความเข้าใจในการดำเนินงานพัฒนาอาจารย์ รวมทั้งมีจำนวนเพียงพอที่จะให้การดำเนินงานของหน่วยพัฒนาอาจารย์ดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

โครงการทุนพัฒนาอาจารย์

ทบวงมหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลกำกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาโดยตรง ได้กำหนดนโยบายและการดำเนินการเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลมีการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยการพัฒนาคุณภาพของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย / สถาบันเป็นลำดับแรกมีการปรับแผนและหลักสูตรการศึกษาเพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตได้อย่างพอเพียงและมีคุณภาพ เพื่อให้สามารถสนองตอบต่อความต้องการของประเทศที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ทำให้เกิดความต้องการทรัพยากรมนุษย์ประกอบกับภาวะในการกระจายการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่ส่วนภูมิภาคของประเทศเพื่อให้โอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษาที่เกิดขึ้น หน้าที่ความรับผิดชอบเหล่านี้ ทำให้ทบวงมหาวิทยาลัยต้องหามาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ผู้ปฏิบัติงานสอน โดยทบวงมหาวิทยาลัยได้เสนอโครงการทุนพัฒนาอาจารย์ตามความต้องการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และผลการประเมินโครงการพัฒนาอาจารย์ตามความต้องการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2541ก : 1,15-16)

1. โครงการพัฒนาอาจารย์ตามความต้องการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเป็นมาตรการที่สามารถสรรหาบุคคลในตำแหน่งอาจารย์เข้าสู่ระบบได้มาก โดยเฉพาะช่วงท้ายของโครงการตั้งแต่ปี 2536 เป็นต้นมา โครงการนี้เป็นหลักในการได้มาซึ่งตำแหน่งอาจารย์ในสาขาวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งหมด โครงการทุนพัฒนาอาจารย์ตามความต้องการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ในสาขาที่ขาดแคลนได้ระดับหนึ่ง

2. โครงการทุนพัฒนาอาจารย์ตามความต้องการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีผลต่อการปรับสัดส่วนคุณวุฒิของอาจารย์และการปรับสัดส่วนอาจารย์ต่อจำนวนนักศึกษามาก แต่จำนวนทุนนี้ได้รับจัดสรรยังไม่เพียงพอ วิเคราะห์จากตัวบุคคลซึ่งเข้ามาเสริมในตำแหน่งอาจารย์ที่ว่างอยู่ ส่วนใหญ่ได้มาจากบุคคลซึ่งรับทุนโครงการฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคและมหาวิทยาลัยที่เริ่มเปิดทำการสอนสาขาวิศวกรรมศาสตร์

3. ทุนโครงการพัฒนาอาจารย์ตามความต้องการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีผลไปสู่การปรับสัดส่วนคุณวุฒิโดยปริยาย แต่ทุนโครงการฯ ยังมีผลต่อการเพิ่มอัตรากำลังสู่ระบบไม่มากนักเมื่อเทียบกับจำนวนอัตราว่างและอัตรากำลังที่ควรมีตามเกณฑ์เนื่องจากทุนที่ได้รับการจัดสรรมีน้อย

4. ทุนโครงการพัฒนาอาจารย์ตามความต้องการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเป็นการช่วยให้มหาวิทยาลัยในภูมิภาคที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นใหม่ 5 แห่ง คือมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยนเรศวรและมหาวิทยาลัยบูรพาในการเตรียมบุคลากรให้สามารถศึกษาจนจบและกลับมาสอนได้ทันตามที่กำหนดไว้ในแผนจัดการศึกษา

รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์

ในการพัฒนาอาจารย์กิจกรรมพัฒนาอาจารย์ที่ช่วยเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์แก่อาจารย์ประกอบด้วย กิจกรรมหลายๆ รูปแบบ กิจกรรมเหล่านี้จะช่วยเพิ่มพูนความรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ด้านวิชาชีพเฉพาะสาขาวิชาและปรับปรุงประสิทธิภาพการสอน ซึ่งอาจารย์สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้โดยตรง กิจกรรมเหล่านี้ประกอบด้วย (อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร. 2542 : 26 – 28 ; อ้างอิงจาก วิจิตร อาวะกุล. 2537:136-149 ; อุทัย หิรัญโต. 2523:159-162 ; พะยอม วงศ์สารศรี. 2537 : 166-168)

1. การบรรยายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Symposium) เป็นการบรรยายของคณะผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง ตั้งแต่ 2-5 คน โดยจะมาบรรยายเป็นชุด มีประธานเป็นผู้ดำเนินการแนะนำผู้พูดแนะนำเรื่องและเป็นผู้ประสานงานระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้ฟังในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถามและออกความคิดเห็นได้ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้ฟังและผู้อภิปราย การบรรยายแบบนี้มักมีหัวข้อใหญ่ที่ต้องอภิปรายเพียงเรื่องเดียว แต่ผู้บรรยายจะพูดคนละหัวข้อใช้เวลาไม่เกิด 20 นาที โดยไม่ก้าวก่ายหรือขัดแย้งกันเอง

2. การสัมมนา (Seminar) เป็นวิธีการอบรมเป็นกลุ่มระหว่างผู้ที่มีความรู้ในระดับเดียวกันหรือสาขาเดียวกัน หรือเป็นส่วนช่วยในการวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนและแก้ไขปัญหาในหมู่ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยกัน ผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกคนมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ทำให้เกิดแนวความคิดและหาทางแก้ไขหรือสนับสนุนข้อมูลที่ดี และช่วยให้ผู้ที่ทำการวิจัยเกิดความมั่นใจในการหาเหตุผลและข้อสรุปในการประชุมร่วมกัน การสัมมนาอาจจะใช้เวลาวันเดียวหรือหลายวันก็ได้ขึ้นอยู่กับหัวข้อในการสัมมนา ส่วนใหญ่จะทำการแบ่งกลุ่มย่อย ๆ เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสแสดงความรู้จักคุ้นเคยกันและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อหาผลสรุปร่วมกัน

3. การอภิปรายโดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นคณะ (Panel Discussion) เป็นการอภิปรายโดยผู้มีความรู้และความสนใจในหัวข้อหรือประเด็นที่นำมาอภิปราย ส่วนมากมักมีผู้ร่วมอภิปราย 4 - 6 คน ประกอบด้วยประธานหรือพิธีกร 1 คน เป็นผู้ควบคุมการอภิปรายต่อหน้าผู้เข้าร่วมฟังการประชุม การประชุมชนิดนี้เป็นที่นิยมมาก เพราะผู้บรรยายจะดำเนินการบรรยายไปตามหัวข้อเป็นเรื่องๆ ไป ขณะเดียวกันก็จะมีผู้สนับสนุนและโต้แย้งด้วยเหตุและผล ทำให้ผู้รับฟังเข้าใจในเนื้อหาของการอภิปรายและมีความรู้กว้างออกไปด้วย ประธานจะเป็นผู้นำโดยแนะนำผู้เข้าร่วมอภิปรายต่อผู้ฟัง เป็นผู้ประสานงานหรือเชื่อมโยงหัวข้อที่ผู้อภิปรายจะพูด รวมทั้งสรุปผลการอภิปรายแต่ละประเด็นให้ผู้เข้าฟังด้วย โดยให้โอกาสผู้เข้าฟังได้ซักถามตามเวลาที่กำหนดและกล่าวปิดการอภิปรายเมื่อครบกำหนดเวลาด้วย

4. การอภิปรายแบบสนทนา (Dialogue) เป็นการสนทนาแบบไม่เป็นทางการของบุคคล 2 คน ต่อหน้ากลุ่มผู้ฟังเพื่อเสนอข้อเท็จจริงหรือยุติธรรมความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง ดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องเลือกผู้มีความรู้ความชำนาญในการถ่ายทอด ความรู้และใช้ภาษาง่ายๆ อย่างตรงไปตรงมาเหมือนกับการคุยกันธรรมดาทำให้ผู้ฟังติดตามได้ง่ายและเข้าใจได้อย่างชัดเจน

5. การอภิปรายกลุ่มย่อย (Buzz Group) การอภิปรายแบบนี้เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมดมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นของตน โดยแบ่งสมาชิกในที่ประชุมออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ เรียกว่า Buzz Group ประกอบด้วยสมาชิก 2-6 คน จะใช้เวลาในการพิจารณาเรื่องแต่ละเรื่องประมาณ 5-20 นาที โดยไม่จำเป็นต้องมีประธานกลุ่มแต่จะขอให้สมาชิกตกลงกันว่า จะให้ใครเป็นผู้รายงานผลการอภิปรายต่อที่ประชุม ข้อสำคัญคือ ผู้นำอภิปรายจะต้องบอกรายละเอียดในการปฏิบัติให้แก่สมาชิกกลุ่มให้เข้าใจตรงกันก่อนทำการอภิปรายและผู้นำควรแวะเวียนไปตามกลุ่มต่างๆ เพื่อคอยให้ความช่วยเหลือเมื่อมีข้อสงสัยหรือดูว่าการอภิปรายเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่

6. การประชุมของผู้มีความรอบรู้ในสาขาวิชา (Conference) เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ระหว่างผู้ร่วมประชุมด้วยกันเองเป็นการช่วยกันแก้ปัญหาในกลุ่มเดียวกัน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมยอมรับแนวคิดหรือนโยบายใหม่ ๆ พร้อมทั้งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในระบบงานหรือการทำงานหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลในสาขาวิชาชีพ

7. กรณีศึกษา (Case Study) เป็นการศึกษาจากเรื่องจริงที่มีผู้บันทึกเอาไว้ ผู้เข้าอบรม จะได้ศึกษาและหาทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยพิธีกรจะเป็นผู้แจงกรณีให้แก่ผู้เข้าประชุมย่อยฝึกการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจในเรื่องที่เกิดขึ้น การตัดสินใจของกลุ่มไม่ถือว่าถูกหรือผิดแต่จะขึ้นอยู่กับเหตุผล สมาชิกทุกคนสามารถออกความคิดเห็นได้ เมื่อได้ข้อสรุปให้นำเสนอต่อที่ประชุม พิธีกรจะต้องมีความสามารถในการสรุปผลและวางตัวเป็นกลางไม่ชักนำความคิดของผู้เข้าร่วมประชุม

8. การประชุมเชิงปฏิบัติงาน (Exercise หรือ Workshop) เป็นการฝึกอบรมที่จัดเพื่อให้ผู้ที่มีปัญหาอย่างเดียวกันและสนใจที่จะฝึกการแก้ปัญหาตรงกัน จึงจัดเป็นกลุ่มเพื่อให้ผู้ชำนาญ หรือผู้มีความรู้ในเรื่องที่ต้องการจะรู้เป็นผู้ช่วยสอนให้รู้จักแก้ปัญหา เป็นวิธีที่เหมาะกับการอบรมวิชาชีพเฉพาะอย่างมักใช้เวลาหลาย ๆ วัน ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นได้แต่ก็อาจใช้เวลามากเพื่อให้ได้ผลอย่างจริงจัง

9. การปฐมนิเทศ (Orientation) เป็นการแนะนำให้รู้จักกฎ ระเบียบ การปฏิบัติงานในหน้าที่ นโยบายของหน่วยงาน ความรู้เกี่ยวกับหน่วยงาน สิทธิหน้าที่และสวัสดิการที่จะได้รับเงื่อนไขในการจ้างงาน การปฐมนิเทศจะช่วยให้ผู้รับการปฐมนิเทศรู้จักคุ้นเคยกับหน่วยงาน รู้เรื่องราวขององค์กรด้วยความรวดเร็วในระยะเวลาสั้นๆ เกิดความเชื่อมั่นใน

การทำงานและอนาคตของงาน รวมถึงมีขวัญและกำลังใจสูงขึ้น นิยมทำในกรณีมีบุคลากรเข้าใหม่เป็นกลุ่มใหญ่และจัดอย่างเป็นทางการเพื่อทำให้เกิดความสะดวกและประหยัด ระยะเวลาที่จัดอยู่ระหว่าง 2 ถึง 4 วัน หรืออาจถึง 2 สัปดาห์ก็ได้ แต่หากมีบุคลากรเข้ารับการปฐมนิเทศจำนวนน้อย อาจมอบหมายให้หัวหน้างานเป็นผู้ทำการปฐมนิเทศ แนะนำการปฏิบัติงานให้ก็ได้ แต่ก็อาจไม่ได้ผลดีเท่าการทำอย่างเป็นทางการและมีเอกสารประกอบการฝึกอบรมแจกให้

10. การประชุมทางวิชาการ (Institute) จัดเพื่ออบรมทางวิชาการของ มหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษา ผู้เข้าร่วมประชุมมักเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีความสามารถในทางวิชาการหรือประกอบอาชีพด้านนั้นอยู่ มักเป็นการประชุมเป็นสาขาวิขา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้เทคนิคใหม่ๆ ในสาขานั้นแก่ผู้เข้าร่วมการประชุมและมักมีผลการวิจัยศึกษาค้นคว้าใหม่ๆ มาเสนอกันเป็นส่วนใหญ่

11. การประชุมระดับหัวหน้า (Convention) เป็นการอบรมเฉพาะระดับหัวหน้า เช่น หัวหน้ากลุ่ม หัวหน้าแผนก หัวหน้ากอง หรือผู้แทนเพื่อถกแถลงปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อภิปรายแลกเปลี่ยนวิธีการทำงานที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มต่างๆ ที่ได้เชิญเข้าประชุม หรือรับทราบนโยบายวัตถุประสงค์ที่อาจมีการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้หัวหน้าเหล่านี้กลับไปดำเนินการหรือชี้แจงต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอีกต่อหนึ่ง

12. การอภิปรายแบบปุจฉาวิสัชนา (Colloquy) เป็นการอภิปรายที่ผู้อภิปรายฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายถามปัญหา อีกฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายตอบ อาจเป็นฝ่ายละ 2 –3 คน ผู้ตอบมักจะเป็นผู้เชี่ยวชาญมีลักษณะเหมือนการพูดคุยกันไม่เป็นทางการเหมือนการอภิปรายอย่างอื่น ผู้ฟังมีส่วนร่วมค่อนข้างมากและบรรยากาศเป็นกันเอง

13. การชี้แจงปัญหาข้อข้องใจ (Forum) เป็นการชี้แจงพูดคุยระหว่างผู้ฟังกับวิทยากรคนหนึ่งหรือสองคน พูดหรือชี้แจงเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นปัญหาข้อข้องใจกับประชาชน จะใช้เมื่อเกิดข้อขัดแย้งหรือสงสัยในเรื่องต่าง ๆ หรือมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน วิทยากรควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการพูด ถ้ามี 2 คน จะต้องไม่หักล้างหรือขัดแย้งกันเหมือนการโต้วาที หลังจากวิทยากรพูดเสร็จ จึงจะเปิดให้มีการซักถามโดยเจาะจงวิทยากรการประชุมชี้แจงในลักษณะนี้มีข้อดีคือช่วยให้เกิดความกระจ่างในปัญหาต่างๆ เรื่องที่อภิปรายเป็นเรื่องที่น่าสนใจเพราะเป็นปัญหาข้อขัดแย้ง ความสำเร็จของการอภิปรายจึงขึ้นอยู่กับความสามารถของวิทยากรเป็นสำคัญ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 133) สรุปกิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ในการพัฒนาครูอาจารย์ ได้แก่ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การประชุมสัมมนา การศึกษาเฉพาะเรื่อง การสาธิตงานและการสอน การศึกษาดูงานนอกสถานที่ และการศึกษาต่อ

รูปแบบการพัฒนาเป็นกลุ่มและรายบุคคล

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534 : 202 - 205) กล่าวถึงวิธีการพัฒนาบุคลากรเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลโดยมีวิธีดำเนินการได้ในรูปแบบดังนี้

การพัฒนาเป็นกลุ่ม ได้แก่ การจัดประชุมปฏิบัติการ (Workshop) การประชุมปรึกษาหารือ (Conference) การฝึกงาน (Internship) (ทำได้เป็นกลุ่มและรายบุคคล) กลุ่มศึกษาเฉพาะเรื่อง (The Study Group) กลุ่มปฏิบัติการโครงการ (The Project Group) การสาธิต (Demonstration) การอภิปราย (Panel Discussion) เที่ยงวันสันทนา (Bag Lunch Conference) การฟังปาฐกถา หรือคำบรรยาย (Lecture) ทัศนศึกษา (Field Trip) สัมมนา (Seminar) การให้ร่วมปฏิบัติงานในคณะกรรมการ (Committee)

การพัฒนาเป็นรายบุคคล ได้แก่ การฝึกงาน (Internship) การเรียนรู้งานจากผู้มีประสบการณ์ (Under Study) การเลือกเรียนวิชาเป็นรายวิชาในมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัย (The Course) การเข้ารับการฝึกอบรม (In Service-Training) การไปศึกษาต่อ (Continuing Education) การให้เป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพ (Professional Association Membership) การให้ทดลองปฏิบัติจริง (Directed Practice) การอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) การเยี่ยมเยียนดูงานที่อื่น (Inter - Visitation) การให้รับโครงการไปจัดทำ (Project Organizing) การส่งไปร่วมเป็นกรรมการ (A Committee Member) การให้ไปเป็นวิทยากร (Speaker) การไปสังเกตคนอื่นปฏิบัติงาน (Observation)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุญใจ ศรีสถิตย์นรากูร (2534 : ก-ข) ศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาคณาจารย์ของคณาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน พบว่า คณาจารย์มีปัญหาการพัฒนาคณาจารย์เฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกๆ ด้าน และเรียงลำดับปัญหาในแต่ละด้านจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและด้านการสอน ส่วนความต้องการพัฒนาคณาจารย์เฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านๆ และเรียงลำดับความต้องการในแต่ละด้านจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ด้านการสอน ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒธรรมและด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในส่วนความคิดเห็นคณาจารย์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ควรจัดตั้งหน่วยงานพัฒนาคณาจารย์ขึ้นโดยอยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงของผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและมีคณาจารย์จากคณะต่างๆ ร่วมเป็นกรรมการ กิจกรรมการพัฒนาควรจัดในลักษณะของการประชุมและสัมมนาระยะสั้นๆ ในช่วงที่ปิดภาคเรียนและจัดภายในมหาวิทยาลัย สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคณาจารย์เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ มหาวิทยาลัยไม่มีนโยบายที่แน่ชัดในการพัฒนาคณาจารย์ งบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาคณาจารย์ไม่เพียงพอขาดบุคลากรที่มีความสามารถหรือเชี่ยวชาญในการดำเนินงานพัฒนาคณาจารย์และไม่มีหน่วยงานพัฒนาคณาจารย์

อรวรรณ คุณสนอง ปิยนุช พงษ์พรต และนุชนาฎ ยูฮันเงาะ (2543 : 91-107) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยหัวเฉลียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่า อาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาทักษะด้านการสอน การเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ การศึกษาต่อและการศึกษาดูงาน การอบรม ประชุมและสัมมนา การวิจัยการเขียนตำราและบทความทางวิชาการอยู่ในระดับสูง โดยอาจารย์คณะกายภาพบำบัดที่มีระยะเวลาการทำงานต่ำกว่า 1 ปี และอาจารย์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความต้องการพัฒนาด้านการสอนมากที่สุด อาจารย์คณะสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมที่มีระยะเวลาการทำงาน 11 - 15 ปี และอาจารย์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความต้องการเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการมากที่สุด อาจารย์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมที่มีระยะเวลาการทำงานต่ำกว่า 1 ปี และอาจารย์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความต้องการศึกษาต่อและศึกษาดูงานมากที่สุด อาจารย์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมที่มีระยะเวลาการทำงาน 11 –15 ปี และอาจารย์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท มีความต้องการศึกษาต่อและศึกษาดูงานมากที่สุด

และอาจารย์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมที่มีระยะเวลาการทำงาน 21 ปีขึ้นไป และอาจารย์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท มีความต้องการพัฒนาการวิจัย การเขียนตำราและบทความทางวิชาการมากที่สุด

นฤมล ขันสัมฤทธิ์ (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษาการนำเสนอแนวทางการพัฒนาอาจารย์วิทยานาฏศิลป เพื่อศึกษาลักษณะอาจารย์ระดับอุดมศึกษาของวิทยาลัยนาฏศิลป์ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาอาจารย์ ตลอดจนนำเสนอแนวทางพัฒนาอาจารย์ตามลักษณะของอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่า สภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์อันดับแรก คือปัญหาด้านเศรษฐกิจในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ภาระงานสอนและงานพิเศษอื่น ๆ มีมาก ทำให้อาจารย์ไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง นอกจากนั้นอาจารย์ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ที่วิทยาลัยจัดขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านความต้องการพัฒนาอาจารย์ พบว่า อาจารย์นาฏศิลป์ส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาด้านเนื้อหาวิชาที่สอนอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ตามลำดับ แนวทางที่อาจารย์ต้องการพัฒนามากคือ การศึกษาต่อภายในประเทศ รองลงมาคือการจัดระบบอาจารย์ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ ให้คำปรึกษาแนะนำ อันดับสุดท้ายคือ การจัดสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาลัยให้มีบรรยากาศทางวิชาการ ส่วนแนวทางในการพัฒนาอาจารย์ คือ วิทยาลัยนาฏศิลป์ทั้ง 12 แห่ง ควรมีหน่วยหรือศูนย์พัฒนาอาจารย์มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพของคณาจารย์และคุณภาพของงานทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ กิจกรรมที่ควรจัดอย่างสม่ำเสมอทุกปี ได้แก่ การจัดสัมมนาทางวิชาการ การฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการและการทำประกันคุณภาพการเรียนการสอน เป็นต้น

สุวรรณา วังโสภณ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษากระบวนการพัฒนาอาจารย์และปัญหาการพัฒนาอาจารย์ตามกระบวนการพัฒนาอาจารย์ ของคณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งพบว่าคณะครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีการพัฒนาอาจารย์ ตามกระบวนการพัฒนาอาจารย์ทั้ง 4 ขั้นตอน คือ ในขั้นหาความจำเป็นเพื่อพัฒนาอาจารย์มีการกำหนดนโยบายการพัฒนาอาจารย์ กำหนดจุดมุ่งหมายในการหาความจำเป็นในการพัฒนาอาจารย์ มีการศึกษาและรวบรวมข้อมูล มีการวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดความจำเป็นในการพัฒนา ในขั้นการวางแผนพัฒนาอาจารย์ มีการกำหนดวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมาย กำหนดวิธีการพัฒนาอาจารย์ มีการวางแผนพัฒนาในระยะ 5 ปี จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานของอาจารย์ รู้จักใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ในขั้นปฏิบัติตามแผนพัฒนาอาจารย์ ใช้เทคนิควิธีการพัฒนาแบบกลุ่มและเป็นรายบุคคล ในขั้นประเมินผลการพัฒนาอาจารย์มีการประเมินผลการพัฒนาเพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนงานหรือโครงการพัฒนาอาจารย์ที่จะดำเนินการในครั้งต่อ ๆ ไป จากผลการสอบถามหัวหน้าภาควิชาเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาอาจารย์ ทั้ง 4 ด้าน ปรากฏว่ามี

การปฏิบัติมากอยู่ 1 ด้าน คือด้านการหาความจำเป็นในการพัฒนาอาจารย์ อีก 3 ด้านที่เหลือมีการปฏิบัติน้อยทั้งหมดและปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ ตามกระบวนการพัฒนาอาจารย์ ได้แก่ การขาดงบประมาณ อาจารย์ในแต่ละภาควิชาไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานขาดผู้ชำนาญการในการวางแผนการพัฒนาอาจารย์ การติดตามประเมินผล ไม่สามารถบอกได้ว่าองค์การบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์และปัญหาที่เกิดขึ้นทุกขั้นตอน จากความคิดเห็นของหัวหน้าภาควิชาว่ามีอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

ชูใจ เอี้ยวอักษร (2543 : 103) ได้ศึกษากิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกลาง ด้านการสอน ด้านการวิจัย และด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์มีทัศนะต่อกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ด้านการสอนมีความเหมาะสมระดับปานกลาง จึงควรดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คือ การจัดฝึกอบรมเทคนิควิธีการสอน จัดฝึกอบรมการเขียนบทความทางวิชาการ การสนับสนุนให้มีอาจารย์เป็นสมาชิกหรือกรรมการขององค์กรทางธุรกิจ รวมทั้งการจัดตั้งหน่วยพัฒนาการเรียนการสอน ส่วนด้านการวิจัย ผู้บริหารมีทัศนะต่อกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ว่ามีความเหมาะสมระดับปานกลาง อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมระดับน้อย จึงควรจัดฝึกฝึกอบรมการทำวิจัยทุกปี สนับสนุนให้อาจารย์ทำวิจัยในสาขาวิชาที่สอน จัดหาผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการวิจัยมาเป็นที่ปรึกษาแก่อาจารย์ในการทำวิจัย จัดหาทุนอุดหนุนการทำวิจัย ให้การสนับสนุนด้านเครื่องมืออุปกรณ์รวมทั้งเอกสารและตำรา สำหรับด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม ผู้บริหารและอาจารย์มีทัศนะต่อกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ว่ามีความเหมาะสมระดับปานกลาง จึงควรดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้ให้มีกิจกรรมมากยิ่งขึ้น คือ การสนับสนุนให้อาจารย์เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการแก่หน่วยงานเอกชน สนับสนุนให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง สนับสนุนให้อาจารย์เป็นผู้สอนหรืออาจารย์พิเศษในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ให้ความดีความชอบแก่อาจารย์ที่ปฏิบัติงานด้านการบริการทางวิชาการแก่สังคม

วิสูตร จำเนียร (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาการปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาสถาบันราชภัฏธนบุรีเกี่ยวกับบทบาทในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาใน 5 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านสวัสดิการ ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านวิชาชีพ และด้านการดำเนินงานให้คำปรึกษา พบว่า การปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการให้คำปรึกษาในสถาบันราชภัฏธนบุรี อยู่ในระดับมาก 3 ด้านคือ ด้านการศึกษา ด้านการพัฒนานักศึกษา และด้านวิชาชีพ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ข้อที่ควรปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทในสาขาวิชาที่เรียน ด้านการพัฒนานักศึกษาควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการแต่งกายของนักศึกษา ด้านการดำเนินงานให้คำปรึกษา ควรมีเวลาพบนักศึกษาในความรับผิดชอบเป็นกลุ่มอย่างน้อยเดือนละครั้ง ด้านสวัสดิการควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับเงินทุนกู้ยืมของรัฐบาล ด้านวิชาชีพควรให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาระดับสูงขึ้นไป

อัจนา สุวรรณรัตน์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการการพัฒนาวิจัยด้านความรู้ ทักษะการวิจัย และเจตคติของอาจารย์ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า อาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลมีความต้องการการพัฒนาการวิจัยด้านความรู้ ด้านทักษะการวิจัย และด้านเจตคติในระดับมาก และอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและประสบการณ์การอบรม / สัมมนาเกี่ยวกับการวิจัยแตกต่างกันมีความต้องการ การพัฒนาการวิจัยทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน และอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลที่สอนสาขาวิชาต่างกันมีความต้องการการพัฒนาการวิจัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศรีสุพรรณ ภิรมย์ทอง (2541: บทคัดย่อ) ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการทำงานวิจัยของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ทุนวิจัย วัสดุอุปกรณ์เพื่อการวิจัย การส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาและหน่วยงาน และการนำผลการวิจัยไปใช้ รวมทั้งศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดบริการด้านการวิจัย พบว่าอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีปัญหาในการทำงานวิจัยโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบปัญหาในการทำงานวิจัย พบว่าแตกต่างกันด้านวัสดุอุปกรณ์เพื่อการวิจัย เปรียบเทียบความต้องการในการทำงานวิจัย พบว่าแตกต่างกันด้านวัสดุอุปกรณ์เพื่อการวิจัยและด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ อาจารย์เพศชายและเพศหญิงมีปัญหาและความต้องการในการทำงานวิจัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบปัญหาในการทำงานวิจัย พบว่าแตกต่างกันด้านความรู้เกี่ยวกับการทำงานวิจัย เปรียบเทียบความต้องการในการทำงานวิจัย พบว่า แตกต่างกันด้านความรู้เกี่ยวกับการทำงานวิจัยและด้านทุนวิจัย อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีปัญหาและความต้องการในการทำงานวิจัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบปัญหาในการทำงานวิจัย ไม่พบความแตกต่าง เปรียบเทียบความต้องการในการทำงานวิจัย พบว่า แตกต่างกันด้านความรู้เกี่ยวกับการทำงานวิจัยและด้านทุนวิจัย อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีปัญหาและความต้องการในการทำงานวิจัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบปัญหาในการทำงานวิจัย ไม่พบความแตกต่าง เปรียบเทียบความต้องการในการทำงานวิจัย พบว่าแตกต่างกันด้านการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาและหน่วยงาน อาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านการวิจัยต่างกัน มีปัญหาและความต้องการในการทำงานวิจัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบปัญหาในการทำงานวิจัย พบว่าแตกต่างกัน ด้านความรู้เกี่ยวกับการทำงานวิจัย เปรียบเทียบความต้องการในการทำงานวิจัย พบว่าแตกต่างกันด้านความรู้เกี่ยวกับการทำงานวิจัยและด้านทุนวิจัย

อำนวย ถาวร (2526 : 105) ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการด้านการวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคกลาง โดยจำแนกปัญหาและความต้องการด้านการวิจัยออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านการเงิน ด้านเวลา และด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า อาจารย์มีปัญหาด้านความรู้ ด้านการเงิน ด้านเวลา และด้านวัสดุอุปกรณ์ในการวิจัยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน อาจารย์มีความต้องการด้านความรู้ในการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง และอาจารย์มีความต้องการด้านการเงิน ด้านเวลาและด้านวัสดุอุปกรณ์ในการวิจัยอยู่ในระดับสูง การเปรียบเทียบปัญหาด้านการวิจัยของอาจารย์ พบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีปัญหาด้านความรู้ในการวิจัยแตกต่างกัน ส่วนปัญหาด้านการเงิน ด้านเวลาและด้านวัสดุอุปกรณ์ในการวิจัย อาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีปัญหาไม่แตกต่างกัน อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน คณะวิชาที่สอนต่างกัน มีปัญหาด้านความรู้ ด้านการเงิน ด้านเวลา และด้านวัสดุอุปกรณ์ในการวิจัยไม่แตกต่างกัน อาจารย์ที่มีรายได้ต่างกันมีปัญหาด้านความรู้ในการวิจัยแตกต่างกัน ส่วนปัญหาด้านการเงิน ด้านเวลา และด้านวัสดุอุปกรณ์ในการวิจัยอาจารย์ที่มีรายได้ต่างกันมีปัญหาไม่แตกต่างกัน การเปรียบเทียบความต้องการด้านการวิจัยของอาจารย์ พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกัน ประสบการณ์ในการสอนต่างกัน คณะวิชาสอนต่างกัน และรายได้ต่างกันมีความต้องการด้านความรู้ ด้านการเงิน ด้านเวลาและด้านวัสดุอุปกรณ์ในการวิจัยไม่แตกต่างกัน

หาญ รังสิมันต์ (2536 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อการจัดทำผลงานทางวิชาการของอาจารย์ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ สังกัดกรมการฝึกหัดครู พบว่า อาจารย์มีความเห็นว่าการจัดทำผลงานทางวิชาการจะมีลักษณะปัญหาในระดับปานกลาง ซึ่งสามารถแก้ปัญหาได้ตามลักษณะปัญหา และในแต่ละด้านประกอบด้วย ด้านภาระหน้าที่ควรให้อาจารย์ลาไปจัดทำผลงานทางวิชาการ ด้านนโยบายและการบริหารควรสนับสนุนให้มีการฝึกอบรม ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานควรแต่งตั้งผู้มีผลงานทางวิชาการดีเด่นเป็นที่ปรึกษา ด้านห้องสมุดและวัสดุอุปกรณ์ควรแสดงผลงานทางวิชาการของอาจารย์ที่ปรึกษาและด้านความพึงพอใจในการทำงานควรกำหนดเงินเพิ่มพิเศษแก่ผู้มีตำแหน่งทางวิชาการ

สันตศิริ บัวเกษ (2537 : 94 – 95) ได้ทำการวิจัยถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอกำหนดตำแหน่งอาจารย์ 3 ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่าหลักเกณฑ์การจัดทำผลงานทางวิชาการ กว้างเกินไปเข้าใจยาก ขาดความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการทำผลงานทางวิชาการแต่ละประเภท ไม่มีความรู้ในการจัดทำผลงานประเภทวิจัย ขาดทักษะในการเขียนผลงานการวิจัยไม่มีความรู้ด้านการวิเคราะห์การนำผลงานทางวิชาการไปใช้อย่างถูกต้อง ขาดเงินงบประมาณในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ภาระหน้าที่ที่ปฏิบัติงานอยู่ทำให้ไม่มีโอกาสในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและต้องลงทุนงบประมาณในการจัดทำ ผลงานมากไม่คุ้มกับผลตอบแทน

ประภาภรณ์ มูลแสง (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนอรูปแบบการบริการทางวิชาการแก่สังคมที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในด้านนโยบายและจุดมุ่งหมายด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามผลและประเมินผล พบว่า ด้านนโยบายและจุดมุ่งหมาย มหาวิทยาลัยรามคำแหงควรจัดบริการวิชาการแก่สังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยแก้ปัญหาและพัฒนาความเป็นอยู่ของสังคม เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการไปสู่สังคมภายนอกโดยควรจำกัดคุณสมบัติของผู้รับบริการและงบประมาณในการดำเนินงานควรเป็นลักษณะโครงการที่เลี้ยงตัวเองได้ ส่วนในด้านการวางแผนมหาวิทยาลัยรามคำแหงควรมีองค์กรกลางในการบริการวิชาการแก่สังคม มีฐานะเทียบเท่าศูนย์เพื่อทำหน้าที่วางแผนและทำโครงการประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย รวมทั้งวิจัยและประเมินผล และในด้านการดำเนินงานผู้ที่ให้บริการควรเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง รองลงมาได้แก่ นักวิชาการ โดยให้บริการได้หลายรูปแบบ เช่นการฝึกอบรมระยะสั้น สัมมนาเชิงปฏิบัติการ เปิดหลักสูตรโครงการการศึกษาต่อเนื่อง รวมทั้งการใช้สื่อทางไกล เป็นต้น ส่วนในด้านการติดตามประเมินผล มหาวิทยาลัยรามคำแหงควรมีการประเมินผลทั้งในระดับโครงการและแผนงาน คือ ผู้ประเมินผลในระดับโครงการควรเป็นกรรมการภายในร่วมกับกรรมการภายนอกโครงการที่มาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

จากการศึกษาและรวบรวมเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา สรุปได้ว่าการพัฒนาอาจารย์มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากคุณภาพการจัดการศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพของอาจารย์ และหากอาจารย์ได้พัฒนาความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามบทบาทหน้าที่โดยเฉพาะการสอน การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การทำวิจัย การเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และการบริการวิชาการ แล้วจะทำให้การปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง และการศึกษาปัญหาและความต้องการของอาจารย์จะทำให้ทราบว่าอาจารย์มีปัญหาในการปฏิบัติงานด้านใด อย่างไร และมีความต้องการในการพัฒนาตนเองในด้านใด อย่างไร

บทที่ 3
วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้ คือ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2545 จำนวน 926 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ อาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2545 โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (α = .05) ของยามาเน่ (Yamane. 1973 : 725) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามกลุ่มคณะวิชา ยกเว้นประชากรที่เป็นอาจารย์กลุ่มคณะวิชาอื่นๆ มีจำนวนน้อยจึงใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนทั้งสิ้น 309 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามกลุ่มคณะวิชาต่าง ๆ

กลุ่มคณะวิชา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	324	98
กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	216	65
กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	344	104
กลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ	42	42
รวม	926	309

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อนำมากำหนดกรอบและขอบเขตเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามตามวิธีของไลเคิร์ท (Likert) จากหลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538 : 161 – 167)

3. สร้างแบบสอบถามลักษณะของการสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เรื่องปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒใน 5 ด้าน คือด้านการสอน 20 ข้อ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา 14 ข้อ ด้านการทำวิจัย 12 ข้อ ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ 15 ข้อ และด้านการบริการวิชาการ 11 ข้อ รวมจำนวน 72 ข้อ และในตอนท้ายสุดของแบบสอบถามจะมีข้อคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ข) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

5. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอต่อประธาน และกรรมการที่ปรึกษาควบคุมปริญญานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนอีกครั้งหนึ่ง

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับอาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 50 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีแบ่งร้อยละ 25 กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยใช้การทดสอบที (t-test) เลือกเฉพาะคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง คือมีค่า t ตั้งแต่ 1.71 ขึ้นไป (Flemming and Nellis. 1994 : 374) ซึ่งถือว่ามีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์สูงไว้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

1. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161) โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9898 และแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9918

2. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบคุณภาพเรียบร้อยแล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลักษณะเครื่องมือ

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มคณะวิชา ซึ่งลักษณะของการสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ามีปัญหา / ความต้องการในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ามีปัญหา / ความต้องการในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ามีปัญหา / ความต้องการในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ามีปัญหา / ความต้องการในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ามีปัญหา / ความต้องการในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีปัญหา / ความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ในระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีปัญหา / ความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีปัญหา / ความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีปัญหา / ความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีปัญหา / ความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามแบบปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. นำหนังสือแนะนำตัว และแบบสอบถามไปติดต่อขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเลขานุการประจำคณะต่าง ๆ ในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้คืนมา มาตรวจสอบและเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาตรวจให้คะแนนตามค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกในแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนทั้งหมด แบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด 309 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมาและที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 233 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.40

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาตรวจให้คะแนน และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3. ตรวจสอบแบบสอบถามปลายเปิด และนำเสนอข้อมูลเชิงบรรยายเพื่อใช้ประกอบในการอภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 ได้แก่ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มคณะวิชา โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ โดยรวมและในตาละด้าน โดยการวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มคณะวิชา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหากับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

5. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด นำมาพิจารณารวบรวมข้อคิดเห็น เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางและหาค่าความถี่ และนำไปประกอบการอภิปรายผลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปแปลผล ผู้วิจัยใช้วิธีทางสถิติต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐานได้แก่

1.1 ค่าความถี่ (Frequency)

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

2.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้การทดสอบที (t –test) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำ (Ferguson.1981:108)

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha – Coefficient) (Cronbach.1970:161)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method) (Ferguson.1981:190)

3.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) (Ferguson. 1981 : 113)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
*	แทน	มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และ หาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ โดยรวมและในแต่ละด้าน โดยการวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มคณะวิชา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหากับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน(Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 5 การศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ ตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยวิธีการแจกแจงความถี่ และนำเสนอในเชิงบรรยาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตัวแปรอิสระที่ศึกษา ได้แก่ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มคณะวิชา

ตัวแปรอิสระ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	19	8.20
ปริญญาโท	138	59.20
ปริญญาเอก	76	32.60
รวม	233	100.00
2. ตำแหน่งทางวิชาการ		
อาจารย์	167	71.70
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	48	20.60
รองศาสตราจารย์	18	7.70
รวม	233	100.00
3. ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	76	32.60
5 – 10 ปี	57	24.50
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	100	42.90
รวม	233	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. กลุ่มคณะวิชา		
กลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	73	31.40
กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	48	20.60
กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	101	43.30
กลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ	11	4.70
รวม	233	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 59.2) รองลงมาคือระดับปริญญาเอก (ร้อยละ 32.6) และระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 8.2) ตามลำดับ อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 71.7) รองลงมาคือ ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ร้อยละ 20.6) และตำแหน่งรองศาสตราจารย์ (ร้อยละ 7.7) มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 43.3) รองลงมามีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 32.6) และมีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี (ร้อยละ 24.5) สังกัดกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 43.3) รองลงมาสังกัดกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 31.4) กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ร้อยละ 20.6) และสังกัดกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ (ร้อยละ 4.7) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ โดยรวมและในแต่ละด้าน โดยการวิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 3 - 16

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน

การพัฒนาอาจารย์	ปัญหา (n = 233)		ความต้องการ (n = 233)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการสอน	2.52	0.78	3.09	0.95
2. ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	2.84	0.83	3.22	0.93
3. ด้านการทำวิจัย	2.97	1.01	3.40	1.11
4. ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	2.88	1.00	3.25	1.08
5. ด้านการบริการวิชาการ	2.91	0.94	3.22	1.06
รวม	2.79	0.75	3.22	0.89

จากตาราง 3 แสดงว่าอาจารย์มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน และอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการสอน เป็นรายข้อ

การพัฒนาอาจารย์ ด้านการสอน	ปัญหา (n = 233)		ความต้องการ (n = 233)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ท่านรับผิดชอบ	2.21	1.06	3.02	1.30
2. ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนของรายวิชาที่ท่านรับผิดชอบ	2.20	1.02	2.91	1.27
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกใช้วิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่ท่านรับผิดชอบ	2.34	1.06	3.03	1.23
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในการทำแผนการสอน	2.47	1.14	2.98	1.27
5. ความรู้ความเข้าใจในการเลือกเนื้อหาสาระสำหรับการสอนในแต่ละรายวิชาที่ท่านรับผิดชอบ	2.09	1.07	2.84	1.31
6. ความรู้ความเข้าใจในการบูรณาการเนื้อหาสาระในแต่ละรายวิชา	2.61	1.10	3.18	1.26
7. ความรู้ความเข้าใจในการนำเข้าสู่บทเรียน กระบวนการเรียนการสอนและการสรุปบทเรียน	2.18	0.99	2.78	1.23
8. ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและลักษณะของผู้เรียน	2.48	1.01	3.03	1.15
9. ความรู้ความสามารถในการสร้างบรรยากาศในการเรียนให้น่าสนใจ	2.76	1.12	3.24	1.24
10. ความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ	2.79	1.15	3.30	1.22
11. ความรู้ความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น โปรแกรม PowerPoint ในการสร้างสื่อการสอน	2.56	1.32	2.99	1.38
12. ความรู้ความสามารถในการใช้ Internet ในการสืบค้นข้อมูลเพื่อใช้ในการสอน	2.45	1.25	2.94	1.36
13. ความรู้ความเข้าใจในการนำผลงานวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอน	2.65	1.12	3.10	1.22
14. ความรู้ความเข้าใจในการค้นคว้าหาข้อมูลที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอน	2.47	1.15	3.02	1.27
15. ความรู้ความเข้าใจในการสอนให้นิสิตรู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง	2.69	1.18	3.20	1.18
16. ความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาและปัญหาต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน	2.52	1.04	3.10	1.19
17. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของข้อสอบ และการออกข้อสอบแบบต่างๆ	2.69	1.17	3.15	1.29
18. ความรู้ความเข้าใจในวิธีการและกระบวนการวัดและการประเมินผลการเรียน	2.73	1.16	3.21	1.30
19. ความรู้ความเข้าใจในการประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน	2.98	1.20	3.42	1.25
20. ความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการให้ทันสมัยอยู่เสมอ	2.60	1.16	3.29	1.29
รวม	2.52	0.78	3.09	0.95

จากตาราง 4 แสดงว่าอาจารย์มีปัญหาด้านการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เกือบทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ท่านรับผิดชอบ ข้อ 2 ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนของรายวิชาที่ท่านรับผิดชอบ ข้อ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกใช้วิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่ท่านรับผิดชอบ ข้อ 4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในการทำแผนการสอน ข้อ 5 ความรู้ความเข้าใจในการเลือกเนื้อหาสาระสำหรับการสอนในแต่ละรายวิชาที่ท่านรับผิดชอบ ข้อ 7 ความรู้ความเข้าใจในการนำเข้าสู่บทเรียน กระบวนการเรียนการสอน และการสรุปบทเรียน ข้อ 8 ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและลักษณะของผู้เรียน ข้อ 12 ความรู้ความสามารถในการใช้ Internet ในการสืบค้นข้อมูลเพื่อใช้ในการสอน และ ข้อ 14 ความรู้ความเข้าใจในการค้นคว้าหาข้อมูลที่ทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการสอนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นรายข้อ

การพัฒนาอาจารย์ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	ปัญหา (n = 233)		ความต้องการ (n = 233)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการให้คำปรึกษาแก่นิสิต	2.76	1.10	3.22	1.23
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาและการแนะแนวในการให้คำปรึกษาแก่นิสิต	3.01	1.69	3.36	1.27
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการสร้างสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนิสิต	2.54	1.11	3.03	1.27
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย	2.88	1.13	3.31	1.14
5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลด้านวิชาการ ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้				
5.1 หลักสูตรและโปรแกรมการเรียน	2.61	1.14	3.00	1.21
5.2 การเลือกวิชาเรียน	2.56	1.10	3.00	1.20
5.3 การลงทะเบียนเรียน	2.77	2.22	3.03	1.22
6. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลด้านสวัสดิการที่นิสิตพึงได้รับจากมหาวิทยาลัย				
6.1 ทุนการศึกษา	3.12	2.30	3.34	1.14
6.2 การรักษาพยาบาล	2.97	1.06	3.37	1.12
6.3 งานพิเศษเพื่อหารายได้ช่วยเหลือตนเองของนิสิตระหว่างศึกษา	3.12	1.05	3.43	1.12
7. ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการพัฒนาบุคลิกภาพของนิสิต	3.04	1.11	3.42	1.20
8. ความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาสังคมของนิสิต เช่น การปรับตัวในสังคมของนิสิต การคบเพื่อนของนิสิต เป็นต้น	2.82	1.02	3.20	1.15
9. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลของนิสิตที่อยู่ภายใต้การดูแล เช่น ประวัติส่วนตัว การลงทะเบียน การติดตามผลการเรียน เป็นต้น	2.68	1.06	3.07	1.16
10. ความรู้ความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับนิสิตที่อยู่ในความดูแล	2.91	1.17	3.26	1.22
รวม	2.84	0.83	3.22	0.93

จากตาราง 5 แสดงว่าอาจารย์มีปัญหาด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง และอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการทำวิจัย เป็นรายข้อ

การพัฒนาอาจารย์ด้านการทำวิจัย	ปัญหา (n = 233)		ความต้องการ (n = 233)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ความรู้ความเข้าใจในการเลือกหัวข้อและการกำหนดปัญหาในการทำวิจัย	3.02	1.22	3.45	1.31
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนในการทำวิจัย	2.65	1.24	3.10	1.34
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎี หลักการและแนวคิดทางวิชาการในประเด็นที่ท่านสนใจจะทำวิจัย	2.75	1.20	3.21	1.29
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย	2.88	1.19	3.30	1.26
5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	3.07	1.25	3.50	1.27
6. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแปลความหมายข้อมูล	2.90	1.22	3.38	1.28
7. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่านผลข้อมูลที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล	3.04	1.23	3.48	1.27
8. ความรู้ความเข้าใจในการอภิปรายผลและสรุปผลงานวิจัย	2.76	1.23	3.27	1.32
9. ความรู้ความสามารถในการเขียนรายงานวิจัย	2.88	1.20	3.39	1.31
10. ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับวิธีการเขียนโครงการเพื่อขอทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัย และหน่วยงานภายนอก	3.40	1.30	3.74	1.25
11. ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการทำวิจัย เช่น โปรแกรม SPSS เป็นต้น	3.26	1.23	3.61	1.27
12. ความรู้ความเข้าใจในการเผยแพร่ผลงานวิจัย	3.02	1.24	3.42	1.28
รวม	2.97	1.01	3.40	1.11

จากตาราง 6 แสดงว่าอาจารย์มีปัญหาด้านการทำวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง และอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการทำวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เกือบทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 10 ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับวิธีการเขียนโครงการเพื่อขอทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัย และหน่วยงานภายนอก ข้อ 11 ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการทำวิจัย เช่น โปรแกรม SPSS เป็นต้น และข้อ 5 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ เป็นรายข้อ

การพัฒนาอาจารย์ ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	ปัญหา (n = 233)		ความต้องการ (n = 233)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ความรู้ความเข้าใจในการเลือกเรื่องที่จะเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	2.84	1.19	3.32	1.31
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของตำรา	2.85	1.18	3.30	1.25
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนตำรา	2.97	1.18	3.36	1.27
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดลำดับเนื้อหาและการกำหนดปริมาณของเนื้อหาในแต่ละบทหรือแต่ละตอนของตำรา	2.96	1.16	3.37	1.27
5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของบทความทางวิชาการ	2.85	1.21	3.27	1.27
6. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเขียนบทความทางวิชาการ	2.94	1.24	3.33	1.29
7. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดลำดับเนื้อหาและการกำหนดปริมาณของเนื้อหาของบทความทางวิชาการ	2.88	1.23	3.24	1.30
8. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนบทนำ หรือคำนำ และการดำเนินเรื่องในตำราและบทความทางวิชาการ	2.88	1.28	3.21	1.31
9. ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการสรุปเนื้อเรื่องในตำราและบทความทางชาการ	2.80	1.20	3.13	1.27
10. ความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	2.88	1.17	3.25	1.25
11. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนบรรณานุกรมและการอ้างอิง	2.35	1.11	2.74	1.19
12. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดพิมพ์ตำราและบทความทางวิชาการ	2.97	1.23	3.23	1.23
13. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบรูปเล่มเพื่อสร้างความสนใจให้แก่ผู้อ่าน	3.07	1.26	3.41	1.23
14. ความรู้ความสามารถในการเลือกวิธีการเผยแพร่ตำราและบทความทางวิชาการ	3.17	1.19	3.45	1.17
15. ความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	2.74	1.22	3.08	1.24
รวม	2.88	0.99	3.25	1.08

จากตาราง 7 แสดงว่าอาจารย์มีปัญหาด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เกือบทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 11 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนบรรณานุกรมและการอ้างอิงมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริการวิชาการเป็นรายข้อ

การพัฒนาอาจารย์ด้านการบริการวิชาการ	ปัญหา (n = 233)		ความต้องการ (n = 233)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและความสำคัญของการให้บริการวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา	2.61	1.03	2.92	1.19
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ในการให้บริการวิชาการ	2.57	1.05	2.93	1.20
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทการเป็นที่ปรึกษาให้แก่องค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา	2.79	1.10	3.19	1.20
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการให้คำแนะนำปรึกษาและการแก้ปัญหาต่าง ๆ แก่หน่วยงาน องค์กร ชุมชน และสังคม	3.05	1.13	3.36	1.21
5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของการเป็นวิทยากรให้แก่หน่วยงาน องค์กร สถาบัน ชุมชน และสังคม	2.91	1.13	3.23	1.22
6. ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเทคนิคการถ่ายทอดความรู้เมื่อเป็นวิทยากร	2.91	1.20	3.29	1.23
7. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่หน่วยงาน องค์กร สถาบัน ชุมชน และสังคม	3.00	1.17	3.32	1.23
8. ความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม	2.96	1.20	3.31	1.23
9. ความรู้ความสามารถในการจัดโครงการให้ความรู้แก่สังคมผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น	3.20	1.15	3.42	1.18
10. ความรู้ความเข้าใจในการเลือกกิจกรรมทางวิชาการที่หน่วยงานองค์กร สถาบัน ชุมชน หรือสังคมต้องการ	3.03	1.15	3.29	1.17
11. ความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลโครงการบริการวิชาการ	2.95	1.17	3.20	1.24
รวม	2.91	0.94	3.22	0.89

จากตาราง 8 แสดงว่าอาจารย์มีปัญหาด้านการบริการวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง และอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการบริการวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การพัฒนาอาจารย์ \ วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี (n = 19)		ปริญญาโท (n = 138)		ปริญญาเอก (n = 76)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการสอน	2.72	0.80	2.56	0.75	2.40	0.80
ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	3.34	0.73	2.82	0.79	2.75	0.89
ด้านการทำวิจัย	3.53	0.87	3.09	0.95	2.62	1.04
ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	3.07	0.83	2.99	0.99	2.62	1.00
ด้านการบริการวิชาการ	3.51	0.67	2.95	0.91	2.67	0.98
รวม	3.17	0.65	2.85	0.70	2.59	0.81

จากตาราง 9 แสดงว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการทำวิจัยและด้านการบริการวิชาการมีปัญหาอยู่ในระดับมาก

อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เกือบทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการสอนมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ

ตำแหน่งทางวิชาการ / การพัฒนาอาจารย์	อาจารย์ (n = 167)		ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (n = 48)		ปริญญาเอก (n = 18)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการสอน	2.67	0.76	2.22	0.69	1.96	0.70
ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	3.03	0.80	2.47	0.73	2.09	0.62
ด้านการทำวิจัย	3.16	0.95	2.65	1.00	2.03	0.83
ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	3.14	0.93	2.33	0.86	1.91	0.69
ด้านการบริการวิชาการ	3.11	0.85	2.49	1.00	2.12	0.83
รวม	2.99	0.67	2.40	0.71	2.01	0.62

จากตาราง 10 แสดงว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีปัญหาอยู่ระดับปานกลาง

อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์มีปัญหาในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเกือบทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นด้านการทำวิจัยมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน / การพัฒนาอาจารย์	น้อยกว่า 5 ปี (n = 76)		5 – 10 ปี (n = 57)		มากกว่า 10 ปีขึ้นไป (n = 100)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการสอน	2.81	0.76	2.66	0.66	2.23	0.75
ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	3.25	0.79	2.93	0.67	2.48	0.79
ด้านการทำวิจัย	3.32	0.89	3.16	0.91	2.59	1.03
ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	3.14	0.90	3.18	0.88	2.50	1.00
ด้านการบริการวิชาการ	3.31	0.91	2.91	0.67	2.60	0.99
รวม	3.13	0.67	2.94	0.57	2.45	0.76

จากตาราง 11 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปีมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปีมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้าน การสอนและด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา

กลุ่มคณะวิชา / การพัฒนาอาจารย์	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (n = 73)		วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (n = 48)		วิทยาศาสตร์สุขภาพ (n = 101)		กลุ่มวิชาอื่น ๆ (n = 11)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการสอน	2.40	0.67	2.43	0.75	2.74	0.78	1.77	0.89
ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	2.63	0.78	2.89	0.76	3.06	0.82	2.03	0.80
ด้านการทำวิจัย	2.92	1.00	2.89	1.03	3.18	0.93	1.74	0.88
ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	2.64	0.80	2.66	0.98	3.28	0.97	1.68	0.66
ด้านการบริการวิชาการ	2.72	0.83	3.11	1.06	3.07	0.87	1.78	0.78
รวม	2.63	0.63	2.75	0.77	3.04	0.70	1.80	0.75

จากตาราง 12 แสดงว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเกือบทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการสอนมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีปัญหาอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเกือบทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการสอนมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ มีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 13 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา / การพัฒนาอาจารย์	ปริญญาตรี (n = 19)		ปริญญาโท (n = 138)		ปริญญาเอก (n = 76)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการสอน	3.29	1.02	3.19	0.92	2.85	0.94
ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	3.62	0.84	3.28	0.92	3.01	0.93
ด้านการทำวิจัย	3.93	0.91	3.54	1.03	3.03	1.19
ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	3.55	0.91	3.36	1.05	2.96	1.11
ด้านการบริการวิชาการ	3.71	0.83	3.31	1.06	2.95	1.05
รวม	3.58	0.83	3.32	0.85	2.95	0.93

จากตาราง 13 แสดงว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเกือบทุกด้านมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการสอนมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง

อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเกือบทุกด้านมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการทำวิจัยมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับมาก

อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 14 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ

ตำแหน่งทางวิชาการ / การพัฒนาอาจารย์	อาจารย์ (n = 167)		ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (n = 48)		ปริญญาเอก (n = 18)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการสอน	3.23	0.94	2.86	0.79	2.40	1.01
ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	3.40	0.88	2.88	0.86	2.44	0.97
ด้านการทำวิจัย	3.61	1.06	3.07	1.03	2.40	1.03
ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	3.53	0.97	2.67	1.03	2.19	0.91
ด้านการบริการวิชาการ	3.45	0.98	2.74	1.06	2.39	0.99
รวม	3.42	0.83	2.84	0.80	2.36	0.90

จากตาราง 14 แสดงว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และด้านการบริการวิชาการมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการทำวิจัยและด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับมาก

อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง

อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับน้อย

ตาราง 15 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การพัฒนาอาจารย์ \ ประสบการณ์การทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี (n = 76)		5 – 10 ปี (n = 57)		มากกว่า 10 ปีขึ้นไป (n = 100)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการสอน	3.31	0.92	3.24	0.79	2.83	0.99
ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	3.60	0.81	3.27	0.87	2.90	0.94
ด้านการทำวิจัย	3.81	1.01	3.53	0.99	3.02	1.13
ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	3.58	0.97	3.50	0.98	2.86	1.09
ด้านการบริการวิชาการ	3.65	0.96	3.20	0.90	2.91	1.11
รวม	3.56	0.81	3.34	0.75	2.89	0.93

จากตาราง 15 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเกือบทุกด้านมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการสอนมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง

อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และด้านการบริการวิชาการมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการทำวิจัยและด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับมาก

อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 16 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา

กลุ่มคณะวิชา / การพัฒนาอาจารย์	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (n = 73)		วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (n = 48)		วิทยาศาสตร์สุขภาพ (n = 101)		กลุ่มวิชาอื่น ๆ (n = 11)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการสอน	3.06	0.87	2.88	1.01	3.31	0.87	2.13	1.12
ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	3.16	0.97	3.24	0.83	3.38	0.87	2.07	0.88
ด้านการทำวิจัย	3.42	0.98	3.19	1.25	3.65	1.00	1.92	0.93
ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	3.13	0.92	3.06	1.12	3.59	1.02	1.70	0.67
ด้านการบริการวิชาการ	3.15	0.97	3.31	1.22	3.39	0.94	1.74	0.76
รวม	3.17	0.81	3.10	0.96	3.45	0.80	1.93	0.85

จากตาราง 16 แสดงว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง

อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง

อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และด้านการบริการวิชาการมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการทำวิจัยและด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับมาก

อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มคณะวิชา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ ดังแสดงในตาราง 17 - 44

ตาราง 17 เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การพัฒนาอาจารย์	แหล่งความแปรปรวน	ปัญหา				ความต้องการ			
		df	SS	MS	F	df	SS	MS	F
1. ด้านการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.04	1.02	1.70	2	6.38	3.19	3.64*
	ภายในกลุ่ม	230	137.45	0.60		230	201.32	0.88	
	รวม	232	139.51			232	207.70		
2. ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	5.34	2.69	4.03*	2	6.81	3.40	4.03*
	ภายในกลุ่ม	230	153.70	0.67		230	194.05	0.84	
	รวม	232	159.08			232	200.85		
3. ด้านการทำวิจัย	ระหว่างกลุ่ม	2	17.28	8.64	9.06*	2	18.36	9.18	7.90*
	ภายในกลุ่ม	230	219.41	0.95		230	267.13	1.16	
	รวม	232	236.69			232	285.49		
4. ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	7.45	3.73	3.89*	2	9.80	4.90	4.34*
	ภายในกลุ่ม	230	220.10	0.96		230	259.81	1.13	
	รวม	232	227.55			232	269.61		
5. ด้านการบริการวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	11.23	5.61	6.63*	2	10.98	5.49	5.06*
	ภายในกลุ่ม	230	194.87	0.85		230	249.27	1.08	
	รวม	232	206.10			232	260.25		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	6.13	3.06	5.68*	2	9.28	4.64	6.05*
	ภายในกลุ่ม	230	124.06	0.54		230	176.39	0.77	
	รวม	232	130.18			232	185.67		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน คือ ระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกมีปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเกือบทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการสอน ที่ไม่พบความแตกต่างกัน

นอกจากนี้อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน คือระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอกมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 18 - 23

ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวม จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นรายคู่

วุฒิการศึกษา		ปัญหา				ความต้องการ		
		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
	$\bar{X}$	3.17	2.85	2.59	$\bar{X}$	3.58	3.32	2.95
ปริญญาตรี	3.17			*	3.58			*
ปริญญาโท	2.85				3.32			*
ปริญญาเอก	2.59				2.95			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหาโดยรวมแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก

และอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก

ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการสอน จำแนกตามวุฒิการศึกษาเป็นรายคู่

วุฒิการศึกษา		ความต้องการ		
		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
	$\bar{X}$	3.29	3.19	2.85
ปริญญาตรี	3.29			
ปริญญาโท	3.19			*
ปริญญาเอก	2.85			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการสอนแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก

ตาราง 20 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นรายคู่

วุฒิการศึกษา		ปัญหา				ความต้องการ		
		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
	$\bar{X}$	3.34	2.82	2.75	$\bar{X}$	3.62	3.28	3.01
ปริญญาตรี	3.34		*	*	3.62			*
ปริญญาโท	2.82				3.28			
ปริญญาเอก	2.75				3.01			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหาด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก

และอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก

ตาราง 21 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการทำวิจัย จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นรายคู่

วุฒิการศึกษา		ปัญหา				ความต้องการ		
		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
	$\bar{X}$	3.53	3.09	2.62	$\bar{X}$	3.93	3.54	3.03
ปริญญาตรี	3.53			*	3.93			*
ปริญญาโท	3.09			*	3.54			*
ปริญญาเอก	2.62				3.03			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโทมีปัญหาด้านการทำวิจัยแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโทมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก

และอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการทำวิจัยแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนามากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก

ตาราง 22 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นรายคู่

วุฒิการศึกษา		ปัญหา				ความต้องการ		
		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
	$\bar{X}$	3.07	2.99	2.62	$\bar{X}$	3.55	3.36	2.96
ปริญญาตรี	3.07				3.55			
ปริญญาโท	2.99			*	3.36			*
ปริญญาเอก	2.62				2.96			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 แสดงว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีปัญหาด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก

และอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก

ตาราง 23 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริการวิชาการ จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นรายคู่

วุฒิการศึกษา	ปัญหา				ความต้องการ			
		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก		ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก
	$\bar{X}$	3.51	2.95	2.67	$\bar{X}$	3.71	3.31	2.95
ปริญญาตรี	3.51			*	3.71			
ปริญญาโท	2.95				3.31			*
ปริญญาเอก	2.67				2.95			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 แสดงว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหาด้านการบริการวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก

และอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการบริการวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก

ตาราง 24 เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ

การพัฒนาอาจารย์	แหล่งความแปรปรวน	ปัญหา				ความต้องการ			
		df	SS	MS	F	df	SS	MS	F
1. ด้านการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	13.90	6.95	12.73*	2	14.22	7.11	8.45*
	ภายในกลุ่ม	230	125.61	0.55		230	193.48	0.84	
	รวม	232	139.51			232	207.70		
2. ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	22.47	11.23	18.91*	2	21.86	10.93	14.04*
	ภายในกลุ่ม	230	136.62	0.59		230	179.00	0.78	
	รวม	232	159.08			232	200.85		
3. ด้านการทำวิจัย	ระหว่างกลุ่ม	2	26.88	13.44	14.74*	2	30.05	15.03	13.53*
	ภายในกลุ่ม	230	209.81	0.91		230	255.44	1.11	
	รวม	232	236.69			232	285.49		
4. ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	42.46	21.23	26.38*	2	49.28	24.64	25.72*
	ภายในกลุ่ม	230	185.09	0.81		230	220.33	0.96	
	รวม	232	227.55			232	269.61		
5. ด้านการบริการวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	26.39	13.20	16.89*	2	32.27	16.14	16.28*
	ภายในกลุ่ม	230	179.71	0.78		230	227.98	0.99	
	รวม	232	206.10			232	260.25		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	24.51	12.26	26.68*	2	26.80	13.40	19.40*
	ภายในกลุ่ม	230	105.67	0.46		230	158.87	0.69	
	รวม	232	130.18			232	185.67		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 แสดงว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่างกัน คือตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์มีปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการต่างกัน คือตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 25 - 30

ตาราง 25 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวม จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ เป็นรายคู่

ตำแหน่งทางวิชาการ		ปัญหา				ความต้องการ		
		อาจารย์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รองศาสตราจารย์		อาจารย์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รองศาสตราจารย์
	$\bar{X}$	2.99	2.40	2.01	$\bar{X}$	3.42	2.84	2.36
อาจารย์	2.99		*	*	3.42		*	*
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	2.40				2.84			
รองศาสตราจารย์	2.01				2.36			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 แสดงว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีปัญหาโดยรวมแตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์

และอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมแตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์

ตาราง 26 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการสอน จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ เป็นรายคู่

ตำแหน่งทางวิชาการ		ปัญหา				ความต้องการ		
		อาจารย์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รองศาสตราจารย์		อาจารย์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รองศาสตราจารย์
	$\bar{X}$	2.67	2.22	1.96	$\bar{X}$	3.23	2.86	2.40
อาจารย์	2.67		*	*	3.23			*
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	2.22				2.86			
รองศาสตราจารย์	1.96				2.40			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 แสดงว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีปัญหาด้านการสอนแตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์

และอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการสอนแตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการในพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์

ตาราง 27 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ เป็นรายคู่

ตำแหน่งทางวิชาการ		ปัญหา				ความต้องการ		
		อาจารย์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รองศาสตราจารย์		อาจารย์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รองศาสตราจารย์
	$\bar{X}$	3.03	2.47	2.09	$\bar{X}$	3.40	2.88	2.44
อาจารย์	3.03		*	*	3.40		*	*
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	2.47				2.88			
รองศาสตราจารย์	2.09				2.44			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 แสดงว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีปัญหาด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์

และอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์

ตาราง 28 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการทำวิจัย จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ เป็นรายคู่

ตำแหน่งทางวิชาการ		ปัญหา				ความต้องการ		
		อาจารย์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รองศาสตราจารย์		อาจารย์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รองศาสตราจารย์
	$\bar{X}$	3.16	2.65	2.03	$\bar{X}$	3.61	3.07	2.40
อาจารย์	3.16		*	*	3.61		*	*
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	2.65				3.07			
รองศาสตราจารย์	2.03				2.40			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 แสดงว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีปัญหาด้านการทำวิจัยแตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์

และอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการทำวิจัยแตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์

ตาราง 29 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ จำแนกตามตำแหน่งวิชาการ เป็นรายคู่

ตำแหน่งทางวิชาการ		ปัญหา				ความต้องการ		
		อาจารย์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รองศาสตราจารย์		อาจารย์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รองศาสตราจารย์
	$\bar{X}$	3.14	2.33	1.91	$\bar{X}$	3.53	2.67	2.19
อาจารย์	3.14		*	*	3.53		*	*
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	2.33				2.67			
รองศาสตราจารย์	1.91				2.19			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 แสดงว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีปัญหาด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์

และอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์

ตาราง 30 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริการวิชาการ จำแนกตามตำแหน่งวิชาการ เป็นรายคู่

ตำแหน่งทางวิชาการ		ปัญหา				ความต้องการ		
		อาจารย์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รองศาสตราจารย์		อาจารย์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รองศาสตราจารย์
	$\bar{X}$	3.11	2.49	2.12	$\bar{X}$	3.45	2.74	2.39
อาจารย์	3.11		*	*	3.45		*	*
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	2.49				2.74			
รองศาสตราจารย์	2.12				2.39			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 30 แสดงว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีปัญหาด้านการบริการวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีปัญหาในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์

และอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการบริการวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์

ตาราง 31 เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การพัฒนาอาจารย์	แหล่งความแปรปรวน	ปัญหา				ความต้องการ			
		df	SS	MS	F	df	SS	MS	F
1. ด้านการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	15.66	7.83	14.54*	2	11.44	5.72	6.70*
	ภายในกลุ่ม	230	123.85	0.54		230	196.26	0.85	
	รวม	232	139.51			232	207.70		
2. ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	25.88	12.94	22.34*	2	21.58	10.79	13.84*
	ภายในกลุ่ม	230	133.20	0.58		230	179.28	0.78	
	รวม	232	159.08			232	200.85		
3. ด้านการทำวิจัย	ระหว่างกลุ่ม	2	25.83	12.92	14.09*	2	27.96	13.98	12.48*
	ภายในกลุ่ม	230	210.86	0.92		230	257.54	1.12	
	รวม	232	236.69			232	285.49		
4. ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	24.68	12.34	13.99*	2	27.15	13.57	12.88*
	ภายในกลุ่ม	230	202.87	0.88		230	242.46	1.05	
	รวม	232	227.55			232	269.61		
5. ด้านการบริการวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	21.83	10.92	13.62*	2	23.43	11.72	11.38
	ภายในกลุ่ม	230	184.27	0.80		230	236.81	1.03	
	รวม	232	206.10			232	260.25		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	21.22	10.61	22.39*	2	20.06	10.03	13.93*
	ภายในกลุ่ม	230	108.97	0.47		230	165.60	0.72	
	รวม	232	130.18			232	185.67		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 31 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน คือน้อยกว่า 5 ปี 5 -10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน คือน้อยกว่า 5 ปี , 5 -10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 32 - 37

ตาราง 32 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เป็นรายคู่

ประสบการณ์การทำงาน		ปัญหา				ความต้องการ		
		น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป		น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	3.13	2.94	2.45	$\bar{X}$	3.56	3.34	2.89
น้อยกว่า 5 ปี	3.13			*	3.56			*
5 – 10 ปี	2.94			*	3.34			*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	2.45				2.89			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 32 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปี มีปัญหาโดยรวมแตกต่างกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมแตกต่างกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตาราง 33 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการสอน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน		ปัญหา				ความต้องการ		
		น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป		น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	2.81	2.66	2.23	$\bar{X}$	3.31	3.24	2.83
น้อยกว่า 5 ปี	2.81			*	3.31			*
5 – 10 ปี	2.66			*	3.24			*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	2.23				2.83			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 33 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีปัญหาด้านการสอนแตกต่างกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปีและ 5 – 10 ปีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการสอนแตกต่างกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตาราง 34 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เป็นรายคู่

ประสบการณ์การทำงาน		ปัญหา				ความต้องการ		
		น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป		น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	3.25	2.93	2.48	$\bar{X}$	3.60	3.27	2.90
น้อยกว่า 5 ปี	3.25			*	3.60			*
5 – 10 ปี	2.93			*	3.27			*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	2.48				2.90			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 34 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปี มีปัญหาด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตาราง 35 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการทำวิจัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เป็นรายคู่

ประสบการณ์การทำงาน		ปัญหา				ความต้องการ		
		น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป		น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	3.32	3.16	2.59	$\bar{X}$	3.81	3.53	3.02
น้อยกว่า 5 ปี	3.32			*	3.81			*
5 – 10 ปี	3.16			*	3.53			*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	2.59				3.02			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 35 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีปัญหาด้านการทำวิจัยแตกต่างกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปเป็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการทำวิจัยแตกต่างกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตาราง 36 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เป็นรายคู่

ประสบการณ์การทำงาน		ปัญหา				ความต้องการ		
		น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป		น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	3.14	3.18	2.50	$\bar{X}$	3.58	3.50	2.86
น้อยกว่า 5 ปี	3.14			*	3.58			*
5 – 10 ปี	3.18			*	3.50			*
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	2.50				2.86			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 36 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีปัญหาด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตาราง 37 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริการวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน เป็นรายคู่

ประสบการณ์การทำงาน		ปัญหา				ความต้องการ		
		น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป		น้อยกว่า 5 ปี	5 – 10 ปี	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	3.31	2.91	2.60	$\bar{X}$	3.65	3.20	2.91
น้อยกว่า 5 ปี	3.31		*	*	3.65		*	*
5 – 10 ปี	2.91				3.20			
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	2.60				2.91			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 37 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปีมีปัญหาด้านการบริการวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 -10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปีมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการบริการวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปีและมากกว่า 10 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปีและมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตาราง 38 เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา

การพัฒนาอาจารย์	แหล่งความแปรปรวน	ปัญหา				ความต้องการ			
		df	SS	MS	F	df	SS	MS	F
1. ด้านการสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	12.54	4.18	7.54*	3	17.28	5.76	6.93*
	ภายในกลุ่ม	229	126.98	0.55		229	190.42	0.83	
	รวม	232	139.51			232	207.70		
2. ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	15.57	5.19	8.28*	3	17.33	5.78	7.21*
	ภายในกลุ่ม	229	143.51	0.68		229	183.52	0.80	
	รวม	232	159.08			232	200.85		
3. ด้านการทำวิจัย	ระหว่างกลุ่ม	3	21.47	7.16	7.62*	3	32.53	10.84	9.82*
	ภายในกลุ่ม	229	215.22	0.94		229	252.96	1.11	
	รวม	232	236.69			232	285.49		
4. ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	38.49	12.83	15.54*	3	40.73	13.58	13.58*
	ภายในกลุ่ม	229	189.06	0.83		229	228.88	1.00	
	รวม	232	227.55			232	269.61		
5. ด้านการบริการวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	21.16	7.05	8.73*	3	27.27	9.33	9.20*
	ภายในกลุ่ม	229	184.94	0.81		229	232.27	1.01	
	รวม	232	206.10			232	260.25		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	18.99	6.33	13.04*	3	24.43	8.14	11.57*
	ภายในกลุ่ม	229	111.19	0.49		229	161.24	0.70	
	รวม	232	130.18			232	185.67		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 38 แสดงว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาต่างกัน คือกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ มีปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และอาจารย์ที่สังกัดกลุ่มคณะวิชาต่างกัน คือกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 39 - 44

ตาราง 39 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวม จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา เป็นรายคู่

กลุ่มคณะวิชา		ปัญหา					ความต้องการ				
		มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	กลุ่มวิชาอื่นๆ		มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	กลุ่มวิชาอื่นๆ
	$\bar{X}$	2.63	2.75	3.04	1.08	$\bar{X}$	3.17	3.10	3.45	1.93
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2.63			*	*	3.17				*
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2.75				*	3.10				*
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	3.04				*	3.45				*
กลุ่มวิชาอื่นๆ	1.80					1.93				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 39 แสดงว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหาโดยรวมแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหาน้อยกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ แต่มีปัญหามากกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ นอกจากนี้อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหาโดยรวมแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์

และเทคโนโลยีและกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหามากกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ

และอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มวิชาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ

ตาราง 40 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการสอน จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา เป็นรายคู่

กลุ่มคณะวิชา		ปัญหา					ความต้องการ				
		มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	กลุ่มวิชาอื่นๆ		มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	กลุ่มวิชาอื่นๆ
	$\bar{X}$	2.40	2.43	2.74	1.77	$\bar{X}$	3.06	2.88	3.31	2.13
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2.40			*		3.06				*
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2.43					2.88				
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	2.74				*	3.31				*
กลุ่มวิชาอื่นๆ	1.77					2.13				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 40 แสดงว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหาด้านการสอนแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหาน้อยกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ นอกจากนี้อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหาด้านการสอนแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหามากกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ

และอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการสอนแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ

ตาราง 41 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา เป็นรายคู่

กลุ่มคณะวิชา		ปัญหา					ความต้องการ				
		มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	กลุ่มวิชาอื่นๆ		มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	กลุ่มวิชาอื่นๆ
	$\bar{X}$	2.63	2.89	3.06	2.03	$\bar{X}$	3.16	3.24	3.38	2.07
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2.63			*		3.16				*
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2.89				*	3.24				*
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	3.06				*	3.38				*
กลุ่มวิชาอื่นๆ	2.03					2.07				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 41 แสดงว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหาด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหาน้อยกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ นอกจากนี้อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหาด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหามากกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ

และอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มวิชาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ในกลุ่มวิชาอื่น ๆ

ตาราง 42 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการทำวิจัย จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา เป็นรายคู่

กลุ่มคณะวิชา		ปัญหา					ความต้องการ				
		มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	กลุ่มวิชาอื่นๆ		มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	กลุ่มวิชาอื่นๆ
	$\bar{X}$	2.92	2.89	3.18	1.74	$\bar{X}$	3.42	3.19	3.65	1.92
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2.92				*	3.42				*
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2.89				*	3.19				*
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	3.18				*	3.65				*
กลุ่มวิชาอื่นๆ	1.74					1.92				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 42 แสดงว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีปัญหาด้านการทำวิจัยแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหามากกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่นๆ

และอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการทำวิจัยแตกต่างกับอาจารย์กลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ

ตาราง 43 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา เป็นรายคู่

กลุ่มคณะวิชา		ปัญหา				ความต้องการ			
		มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	กลุ่มวิชาอื่นๆ	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	กลุ่มวิชาอื่นๆ
	$\bar{X}$	2.64	2.66	3.28	1.68	3.13	3.06	3.59	1.70
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2.64			*	*	3.13		*	*
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2.66			*	*	3.06		*	*
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	3.28				*	3.59			*
กลุ่มวิชาอื่นๆ	1.68					1.70			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 43 แสดงว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีปัญหาด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีปัญหาน้อยกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชา

วิทยาศาสตร์สุขภาพ แต่มีปัญหามากกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่นๆ นอกจากนี้อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหาด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหามากกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ

และอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและกลุ่มอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์น้อยกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ แต่มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่นๆ นอกจากนี้อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ

ตาราง 44 การทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการบริการวิชาการ จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา เป็นรายคู่

กลุ่มคณะวิชา		ปัญหา					ความต้องการ				
		มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	กลุ่มวิชาอื่นๆ		มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์สุขภาพ	กลุ่มวิชาอื่นๆ
	$\bar{X}$	2.72	3.11	3.07	1.78	$\bar{X}$	3.15	3.31	3.39	1.74
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2.72				*	3.15				*
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.11				*	3.31				*
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	3.07				*	3.39				*
กลุ่มวิชาอื่นๆ	1.78					1.74				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 44 แสดงว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหาด้านการบริการวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหามากกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่นๆ

และอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการบริการวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหากับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ดังแสดงในตาราง 45

ตาราง 45 ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ระหว่างปัญหากับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ปัญหากับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์	r_{xy}	ร้อยละของความสัมพันธ์
ด้านการสอน	0.682**	46.51
ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	0.717**	51.41
ด้านการทำวิจัย	0.806**	64.96
ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	0.833**	69.39
ด้านการบริการวิชาการ	0.801**	64.16
รวมทุกด้าน	0.794**	63.04

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 45 แสดงว่าปัญหากับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการมีร้อยละความสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการทำวิจัย ด้านการบริการวิชาการ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และด้านการสอน ตามลำดับ

ตอนที่ 5 การศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของอาจารย์ จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยวิธีการแจกแจงความถี่ และนำเสนอในเชิงบรรยาย ดังแสดงในตาราง 46 - 50

ตาราง 46 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ด้านการสอน จากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการสอน	ความถี่ของคำตอบ
1. อุปกรณ์และสื่อการสอนไม่เพียงพอ	21
2. ขาดทักษะในการเลือกใช้วิธีการสอนที่ถูกต้องและเหมาะสม	17
3. สื่อการสอนไม่ทันสมัยและไม่มีคุณภาพ	11
4. ขาดทักษะในการจัดทำแผนการสอน	7
5. สภาพแวดล้อมในห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เช่น มีเสียงดังรบกวน มีแสงสว่างไม่เพียงพอ จำนวนโต๊ะและเก้าอี้ไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิต เป็นต้น	7
6. ขาดทักษะในการประเมินผลการเรียน และการออกข้อสอบ	6
7. ตำราเรียนที่ต้องการให้นิสิตค้นคว้าหาความรู้ไม่เพียงพอ	5
8. นิสิตขาดวินัยในตนเอง ทำให้การเรียนการสอนเกิดความล่าช้า	5
9. ไม่มีเวลาเตรียมการสอน เนื่องจากมีภาระงานอื่น	3

จากตาราง 46 แสดงว่าอาจารย์มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ด้านการสอนว่า ยังมีปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์และสื่อการสอนไม่เพียงพอ ขาดทักษะในการเลือกใช้วิธีการสอนที่ถูกต้องและเหมาะสม สื่อการสอนไม่ทันสมัยและไม่มีคุณภาพ ขาดทักษะในการจัดทำแผนการสอน สภาพแวดล้อมในห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เช่น มีเสียงดังรบกวน มีแสงสว่างไม่เพียงพอ จำนวนโต๊ะและเก้าอี้ไม่เพียงพอกับจำนวนนิสิต เป็นต้น ขาดทักษะในการประเมินผลการเรียน และการออกข้อสอบ ตำราเรียนที่ต้องการให้นิสิตค้นคว้าหาความรู้ไม่เพียงพอ นิสิตขาดวินัยในตนเอง ทำให้การเรียนการสอนเกิดความล่าช้า และไม่มีเวลาเตรียมการสอนเนื่องจากภาระงานอื่น

ตาราง 47 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา จากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	ความถี่ของคำตอบ
1. ไม่ทราบถึงบทบาทในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างชัดเจน	18
2. ไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ เช่น การลงทะเบียนเรียน	7
3. นิสิตไม่กล้าที่จะปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับอาจารย์ที่ปรึกษา	7
4. อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาให้คำปรึกษากับนิสิต เนื่องจากมีงานสอนมาก	5
5. เวลาว่างของอาจารย์กับนิสิตไม่ตรงกัน	5
6. ขาดทักษะในการแก้ปัญหาให้กับนิสิต	4
7. จำนวนนิสิตมากเกินไปทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง	1

จากตาราง 47 แสดงว่า อาจารย์มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาว่า ไม่ทราบถึงบทบาทในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างชัดเจน ไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบต่าง ๆ เช่น การลงทะเบียนเรียน นิสิตไม่กล้าที่จะปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ไม่ค่อยมีเวลาให้คำปรึกษากับนิสิต เนื่องจากมีงานสอนมาก เวลาว่างของอาจารย์กับนิสิตไม่ตรงกัน ขาดทักษะในการแก้ปัญหาให้กับนิสิต และจำนวนนิสิตมากเกินไปทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง

ตาราง 48 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ด้านการทำวิจัย จากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการทำวิจัย	ความถี่ของคำตอบ
1. ขาดทุนสนับสนุนที่เพียงพอ	33
2. ไม่มีเวลาทำวิจัย	16
3. มีความยุ่งยากซับซ้อนของระเบียบขั้นตอนการเสนอขอทำงานวิจัย	13
4. มีชั่วโมงสอนมากเกินไป	8
5. ขาดเครื่องมือที่ทันสมัย	8
6. ขาดแหล่งข้อมูลที่ดี ช่วยในการสืบค้น	7
7. ขาดประสบการณ์ความชำนาญในการทำวิจัย	6
8. อาจารย์ใหม่ขาดการสนับสนุนและส่งเสริมจากคณะและมหาวิทยาลัย	5
9. ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในการทำวิจัย	4
10. ผู้บริหารไม่สนับสนุน	2
11. ขาดหน่วยงานสนับสนุน	2

จากตาราง 48 แสดงว่า อาจารย์มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ด้านการทำวิจัยว่า ขาดทุนสนับสนุนที่เพียงพอ ไม่มีเวลาทำวิจัย มีความยุ่งยากซับซ้อนของระเบียบขั้นตอนการเสนอขอทำงานวิจัย มีชั่วโมงสอนมากเกินไป ขาดเครื่องมือที่ทันสมัย ขาดแหล่งข้อมูลที่ดี ช่วยในการสืบค้น ขาดประสบการณ์ความชำนาญในการทำวิจัย อาจารย์ใหม่ขาดการสนับสนุนและส่งเสริมจากคณะและมหาวิทยาลัย ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำในการทำวิจัย ผู้บริหารไม่สนับสนุน และขาดหน่วยงานสนับสนุน

ตาราง 49 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ จากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	ความถี่ของคำตอบ
1. ไม่มีเวลาค้นคว้าในการเขียนตำรา/บทความทางวิชาการ	19
2. ขาดความรู้หลักเกณฑ์ในการเขียนตำรา / บทความทางวิชาการ	15
3. มีภาระงานสอนมาก	8
4. ขาดแหล่งพิมพ์และเผยแพร่ผลงาน	6
5. ขาดทุนในการจัดทำเอกสารต่าง ๆ	5
6. ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำการเขียนตำราและเอกสารต่าง ๆ	2
7. ขาดประสบการณ์การเขียนตำราและบทความ	2
8. ขาดแหล่งข้อมูลในการเขียนตำราและบทความ	2

จากตาราง 49 แสดงว่าอาจารย์มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการว่า ไม่มีเวลาค้นคว้าในการเขียนตำรา/บทความทางวิชาการ ขาดความรู้หลักเกณฑ์ในการเขียนตำรา / บทความทางวิชาการ มีภาระงานสอนมาก ขาดแหล่งพิมพ์และเผยแพร่ผลงาน ขาดทุนในการจัดทำเอกสารต่าง ๆ ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำแนะนำการเขียนตำราและเอกสารต่าง ๆ ขาดประสบการณ์การเขียน และขาดแหล่งข้อมูลในการเขียนตำราและบทความ

ตาราง 50 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ด้านการบริการวิชาการ จากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการบริการวิชาการ	ความถี่ของคำตอบ
1. ไม่มีเวลาเพียงพอในการบริการวิชาต่าง ๆ	7
2. บุคลากรค่อนข้างน้อยและขาดความคล่องตัวในการทำงานการบริการวิชาการ	7
3. ขาดงบประมาณในการทำงานบริการวิชาการ	3
4. ไม่ได้รับการสนับสนุนการบริการวิชาการจากหน่วยงานและผู้บริหาร	3
5. อาจารย์ใหม่ ๆ ยังไม่เข้าใจว่าอะไรบ้างที่เป็นการบริการวิชาการ	1
6. มหาวิทยาลัยไม่เป็นศูนย์กลางในการประสานงานด้านการบริการวิชาการทำให้ ภาควิชาหรืออาจารย์ต้องติดต่อดำเนินการเอง	1

จากตาราง 50 แสดงว่าอาจารย์มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ด้านการบริการวิชาการว่า ไม่มีเวลาเพียงพอ บุคลากรค่อนข้างน้อยและขาดความคล่องตัวในการทำงาน ขาดงบประมาณ ไม่ได้รับการสนับสนุนการบริการวิชาการจากหน่วยงานและผู้บริหาร อาจารย์ใหม่ ๆ ยังไม่เข้าใจว่าอะไรบ้างที่เป็นการบริการวิชาการ และมหาวิทยาลัยไม่เป็นศูนย์กลางในการประสานงานด้านการบริการวิชาการทำให้ภาควิชาหรืออาจารย์ต้องติดต่อดำเนินการเอง

ตาราง 51 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการสอน จากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการสอน	ความถี่ของคำตอบ
1. ต้องการให้จัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการสอน	20
2. ต้องการอุปกรณ์การสอนให้เพียงพอและทันสมัย	20
3. ต้องการให้จัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการออกข้อสอบ	7
4. ต้องการให้ปรับปรุงระบบการสืบค้นข้อมูลให้มีความทันสมัย	4
5. ต้องการให้จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน	3
6. ต้องการให้ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเพื่อให้นิสิตเกิดบรรยากาศในการเรียน	3
7. ต้องการตำราที่เพียงพอกับนิสิต	3
8. ต้องการให้จัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน	2
9. ต้องการงบประมาณในการฝึกอบรมหรือการศึกษาดูงาน	2

จากตาราง 51 แสดงว่าอาจารย์มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการสอนว่า ต้องการให้จัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการสอน ต้องการอุปกรณ์การสอนให้เพียงพอและทันสมัย ต้องการให้จัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการออกข้อสอบ ต้องการให้ปรับปรุงระบบการสืบค้นข้อมูลให้มีความทันสมัย ต้องการให้จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน ต้องการให้ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเพื่อให้นิสิตเกิดบรรยากาศในการเรียน ต้องการตำราที่เพียงพอกับนิสิต ต้องการให้จัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน และต้องการงบประมาณในการฝึกอบรมหรือการศึกษาดูงาน

ตาราง 52 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา จากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา	ความถี่ของคำตอบ
1. ต้องการให้จัดการฝึกอบรม / ประชุมเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา	25
2. ต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการให้คำปรึกษาแก่นิสิต	11

จากตาราง 52 แสดงว่าอาจารย์มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาว่า ต้องการให้จัดการฝึกอบรม / ประชุมเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา และต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการให้คำปรึกษาแก่นิสิต

ตาราง 53 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการทำวิจัย จากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการทำวิจัย	ความถี่ของคำตอบ
1. ต้องการให้จัดฝึกอบรมการทำวิจัย	17
2. ต้องการทุนในการทำวิจัย	11
3. ต้องการการสนับสนุนอย่างจริงจังจากมหาวิทยาลัย / ผู้บริหาร	7
4. ต้องการผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ	6
5. ต้องการให้พัฒนาแหล่งข้อมูล / สารสนเทศ / ห้องสมุด	5
6. ต้องการให้กำหนดชั่วโมงสอนสำหรับอาจารย์ที่ทำการวิจัยให้น้อยลง	5
7. ต้องการให้ส่งเสริมการวิจัยเป็นทีม	3
8. ต้องการให้ปรับปรุงขั้นตอนในการขอทุน	3
9. ต้องการให้ปรับปรุง / พัฒนาเครื่องคอมพิวเตอร์ของอาจารย์	2
10. ต้องการให้ปรับปรุงการทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย	2
11. ต้องการใช้สถานที่นอกเวลางาน	1

จากตาราง 53 แสดงว่าอาจารย์มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการทำวิจัยว่า ต้องการให้จัดฝึกอบรมการทำวิจัย ต้องการทุนในการทำวิจัย ต้องการการสนับสนุนอย่างจริงจังจากมหาวิทยาลัย / ผู้บริหาร ต้องการผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ ต้องการให้พัฒนาแหล่งข้อมูล / สารสนเทศ / ห้องสมุด ต้องการให้กำหนดชั่วโมงสอนสำหรับอาจารย์ที่ทำการวิจัยให้น้อยลง ต้องการให้ส่งเสริมการวิจัยเป็นทีม ต้องการให้ปรับปรุงขั้นตอนในการขอทุน ต้องการให้ปรับปรุง / พัฒนาเครื่องคอมพิวเตอร์ของอาจารย์ ต้องการให้ปรับปรุงการทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัย และต้องการใช้สถานที่นอกเวลางาน

ตาราง 54 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ จากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	ความถี่ของคำตอบ
1. ต้องการการจัดฝึกอบรมเทคนิคการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	26
2. ต้องการให้จัดแบ่งเวลาของอาจารย์ให้มีชั่วโมงการเขียนตำรา / บทความทางวิชาการ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการสอน	6
3. ต้องการทุนสนับสนุน	6
4. ต้องการพัฒนาแหล่งค้นคว้า / แหล่งข้อมูล	6
5. ต้องการให้มีการจัดพิมพ์วารสารเผยแพร่สู่สากล	5
6. ต้องการผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ	5
7. ต้องการให้มีโรงพิมพ์หรือสถานที่ในการรองรับการเขียนตำรา / บทความทางวิชาการ	4

ตาราง 54 แสดงว่าอาจารย์มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการว่า ต้องการการจัดฝึกอบรมเทคนิคการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ ต้องการให้จัดแบ่งเวลาของอาจารย์ให้มีชั่วโมงการเขียนตำรา / บทความทางวิชาการโดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการสอน ต้องการทุนสนับสนุน ต้องการพัฒนาแหล่งค้นคว้า / แหล่งข้อมูล ต้องการให้มีการจัดพิมพ์วารสารเผยแพร่สู่สากล ต้องการผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ และต้องการให้มีโรงพิมพ์หรือสถานที่ในการรองรับการเขียนตำรา / บทความทางวิชาการ

ตาราง 55 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการบริการวิชาการ จากแบบสอบถามปลายเปิด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ด้านการบริการวิชาการ	ความถี่ของคำตอบ
1. ต้องการให้มีการจัดอบรมเทคนิควิธีการให้บริการลักษณะต่าง ๆ	9
2. ต้องการงบประมาณเพิ่มขึ้น	2
3. ต้องการให้นิสิตเข้ามีส่วนร่วมกับอาจารย์ในการจัดการบริการวิชาการหรือจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการเรียนการสอน	2
4. ต้องการให้มีบุคลากรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินงานในโครงการบริการวิชาการโดยเฉพาะ	2
5. ต้องการให้จัดแบ่งเวลาในการบริการวิชาการให้เหมาะสม	2

ตาราง 55 แสดงว่าอาจารย์มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการบริการวิชาการว่า ต้องการให้มีการจัดอบรมเทคนิควิธีการให้บริการลักษณะต่าง ๆ ต้องการงบประมาณเพิ่มขึ้น ต้องการให้นิสิตเข้ามีส่วนร่วมกับอาจารย์ในการจัดการบริการวิชาการหรือจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการเรียนการสอน ต้องการให้มีบุคลากรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินงานในโครงการบริการวิชาการโดยเฉพาะ และต้องการให้จัดแบ่งเวลาในการบริการวิชาการให้เหมาะสม

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ

2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มคณะวิชา

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมและในแต่ละด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่อาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2545 จำนวน 233 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มคณะวิชา ซึ่งลักษณะของการสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 5 ด้าน คือ ด้านการสอน 20 ข้อ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา 14 ข้อ ด้านการทำวิจัย 12 ข้อ ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ 15 ข้อ และด้านการบริการวิชาการ 11 ข้อ รวมจำนวน 72 ข้อ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของไลเคิร์ท ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัญหาของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เท่ากับ .9898 และความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เท่ากับ .9918

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 ได้แก่ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มคณะวิชา โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ โดยรวมและในแต่ละด้าน โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มคณะวิชาโดยรวมและในแต่ละด้าน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหากับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient Correlation)

5. สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ โดยการแจกแจงความถี่และนำเสนอเชิงบรรยาย

สรุปผล

1. การศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง 5 ด้าน คือด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการโดยรวมและเป็นรายด้าน พบว่าปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบระดับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การทำงาน และกลุ่มคณะวิชา สรุปได้ดังนี้

2.1 อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกมีปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจาณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการสอนไม่พบความแตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาโดยรวมเป็นรายคู่ พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหาแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหาแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ด้านการทำวิจัย พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมีปัญหาแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีปัญหาแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก และด้านการบริการวิชาการ พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหาแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก

ส่วนความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมเป็นรายคู่ พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการสอน พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการทำวิจัย

พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก และด้านการบริการวิชาการ พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก

2.2 อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์มีปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาโดยรวมเป็นรายคู่ พบว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีปัญหาแตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ พบว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีปัญหาแตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์

ส่วนความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ พบว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมเป็นรายคู่ พบว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ ด้านการสอน พบว่าอาจารย์ที่ตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการแตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ พบว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์

2.3 อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี , 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมเป็นรายคู่ พบว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน

มากกว่า 10 ปีขึ้นไป ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัยและด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ พบว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ด้านการบริการวิชาการ พบว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปีมีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

2.4 อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ มีปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาการพัฒนาอาจารย์โดยรวมเป็นรายคู่ พบว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหาแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ และอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหาแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ ด้านการสอน พบว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหาแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่นๆ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหาแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและอาจารย์ในกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหาแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่นๆ ด้านการทำวิจัยและด้านการบริการวิชาการ พบว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหาแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ และด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ พบว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีปัญหาแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหาแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ

ส่วนความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ พบว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมเป็นรายคู่ พบว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชา

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ ด้านการสอน พบว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย และด้านการบริการวิชาการ พบว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ และด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ พบว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ นอกจากนี้อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ

3. การศึกษาความสัมพันธ์ของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าปัญหาและความต้องการโดยรวมและเป็นรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.1 ด้านการสอน พบว่าอาจารย์มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง การที่อาจารย์มีปัญหาด้านการสอนระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ได้รับประสบการณ์การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา เมื่อผ่านการคัดเลือกเป็นอาจารย์ก็ได้รับการอบรมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน และอาจารย์จะต้องผ่านการทดลองงานด้วย นอกจากนี้การได้ปฏิบัติหน้าที่การสอนเป็นประจำทำให้อาจารย์ได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับการสอนมาโดยตลอด อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาจากแบบสอบถามรายข้อพบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลหลักสูตรและการเรียนการสอน กระบวนการวัดและการประเมินผลการเรียน การผลิตสื่อการสอนในระดับปานกลาง อาจารย์บางส่วนมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์การสอนในระดับหนึ่งเท่านั้น ซึ่งอาจเนื่องจากยังมีอาจารย์บางท่านมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการทำงานน้อย ไม่ได้จบในสายวิชาชีพที่เกี่ยวกับการสอน จึงทำให้การปฏิบัติงานด้านการสอนยังมีปัญหาอยู่บ้าง ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544ก : 57 – 58) ได้

กล่าวถึงปัญหาการสอนของอาจารย์ว่าอาจเกิดจากอาจารย์ขาดความรู้ในศาสตร์สาขาการศึกษา ไม่เข้าใจการถ่ายทอดความรู้ความคิด และไม่ทราบวิธีการสอนแบบต่าง ๆ จึงไม่สามารถจัดการด้านการสอนให้มีรูปแบบหลากหลายได้ และการที่อาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการสอนอยู่ระดับปานกลางจึงมีความสอดคล้องกับระดับปัญหา ซึ่งอาจเป็นเพราะอาจารย์เห็นความสำคัญของการสอน และอาจารย์จำเป็นต้องมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา ดังนั้นการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในด้านการสอนให้แก่อาจารย์นั้นสามารถกระทำได้โดยจัดกิจกรรมสร้างองค์ความรู้ให้แก่อาจารย์ ดังเช่นที่ศิริยุภา พูลสุวรรณ (2542 : 100) ได้เสนอแนะเชิงปฏิบัติว่าการพัฒนาการสอนในกลุ่มวิชาต่างๆ ควรเลือกพิจารณาให้เหมาะสมกับรูปแบบการสอน บทบาทการเรียนในชั้นเรียน การจัดชั้นเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วิธีการสอนแต่ละกลุ่มวิชาควรมีการรวมกิจกรรมที่สอดคล้องกัน สร้างเป็นรูปแบบการสอน เพราะเป็นหลักการเดียวกัน ควรมีการพัฒนาและทดลองใช้แล้วทำการวิจัยตรวจสอบเป็นงานวิจัยในห้องเรียน ควรจะได้มีการประชุมสัมมนาร่วมกันหาวิธีการที่ครูสามารถสอนโดยใช้นักเรียนเป็นศูนย์กลางได้จริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร (2542 : 146 – 147) ที่ศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่าเนื้อหาที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาอาจารย์ด้านการสอน ควรประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน การวางแผนการสอน เทคนิคการเขียนและวิเคราะห์ข้อสอบ การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม การเขียนโครงการสอน การสร้างและวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา และเทคนิควิธีการตัดเกรด และดังที่ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543 : 133) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาอาจารย์ว่า การฝึกอบรมและพัฒนาอาจารย์เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้อาจารย์ได้รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ให้มีโอกาสปรับปรุงตนเองโดยเพิ่มความรู้ทักษะในการทำงานให้กับอาจารย์ เพิ่มความคล่องตัวและการปรับตัวของอาจารย์ เพิ่มประสิทธิภาพในการสอน เพื่อให้อาจารย์เห็นความสำคัญของการพัฒนาว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้เขามีโอกาสที่จะได้รับการพิจารณาจากสถานที่ทำงาน จะเป็นประโยชน์ต่อตัวครูอาจารย์เอง เช่น การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง

1.2 ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา จากการศึกษาพบว่าอาจารย์มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง การที่อาจารย์มีปัญหาด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์บางส่วนเป็นอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์การทำงานน้อยทำให้อาจารย์เหล่านี้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ ด้านการบริการและพัฒนานิสิต และเทคนิคการให้คำปรึกษาในระดับน้อย ซึ่งอาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่จบ

การศึกษาในระดับปริญญาตรีอาจไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนวมาโดยตรง อีกทั้งอาจารย์มีประสบการณ์การทำงานน้อยทำให้ขาดทักษะในการปฏิบัติงานด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้อาจารย์ใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับภาระงานสอนซึ่งถือว่าเป็นงานหลักที่มีความสำคัญ และอาจารย์บางท่านอาจต้องรับผิดชอบการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิตทั้งระดับระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาควบคู่กันจึงทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานเพราะจำนวนนิสิตที่รับผิดชอบมีจำนวนมากและมีวุฒิภาวะที่ต่างกัน ดังที่ อรพรรณ บุญสม (2543 : 83) ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาว่าได้แก่ อาจารย์มีภาระงานอื่นมากจึงไม่มีเวลาในการปฏิบัติบทบาทนี้เท่าที่ควร มีจำนวนนักศึกษาในความดูแลมากเกินไป ลักษณะปัญหาของนักศึกษาซับซ้อน นักศึกษาไม่ให้ความสำคัญของการพบอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์หนึ่งคนมีนักศึกษาในการดูแลที่มาจากหลายชั้นปีทำให้การดูแลทำได้ลำบาก อาจารย์ขาดการฝึกอบรมเกี่ยวกับข้อมูลและทักษะที่จำเป็น และการที่อาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ระดับปานกลางจึงมีความสอดคล้องกับระดับปัญหา ซึ่งที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์เห็นความสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาด้วยว่าเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดนิสิตมากที่สุด จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความรู้และทักษะของตนเองอยู่ตลอดเวลา ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญใจ ศรีสถิตนรากูร (2533 : 71) ที่พบว่าคณาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสนมีความต้องการพัฒนาด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในการปฏิบัติงานอาจารย์ที่ปรึกษานั้น วัฒนา พัชรวนิช ได้กล่าวว่า อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาในด้านวิชาการ ด้านการบริการและพัฒนานิสิตนักศึกษา และด้านปัญหาทั่วไป เพื่อให้นิสิตนักศึกษามีการพัฒนาได้จนถึงขีดสูงสุดตามศักยภาพ และเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับนิสิตนักศึกษามากที่สุด ทำหน้าที่รับผิดชอบนิสิตนักศึกษากลุ่มหนึ่งตามที่ได้รับมอบหมาย ให้คำปรึกษาทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคล อบรมบ่มนิสัยให้นิสิตนักศึกษาประพฤติตนเป็นคนดีและหมั่นศึกษาเล่าเรียน (ธันยพร บุษปฤกษ์. 2543 : 22 ; อ้างอิงจาก วัฒนา พัชรวนิช. 2539 : 218) ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเบื้องต้น คือมีเอาใจใส่และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ มีสมรรถภาพในการทำงาน มีประสบการณ์ต่าง ๆ มากพอสมควร และมีความรู้เกี่ยวกับด้านจิตวิทยาและการแนะแนวให้คำปรึกษา ซึ่งความรู้เหล่านี้อาจารย์จำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาอยู่เสมอ

1.3 ด้านการทำวิจัย พบว่าอาจารย์มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง การที่อาจารย์มีปัญหาด้านการทำวิจัยในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์บางท่านมีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ ซึ่งต้องผ่านทำงานวิจัยเพื่อนำมาประกอบใช้ในการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการนั่นย่อมแสดงให้เห็นว่าอาจารย์มีความรู้และทักษะด้านการทำวิจัยที่ดีพอสมควร แต่ก็ยังมีอาจารย์บางท่านที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจึงมีประสบการณ์น้อย อาจเป็นอาจารย์ที่เข้าใหม่ รวมถึงอาจารย์บางท่านยังมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ ไม่ได้ทำผลงานวิจัย จึงส่งผลให้อาจารย์กลุ่มดังกล่าวอาจยังมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการทำงานวิจัยเพียงระดับหนึ่ง อีกประการอาจเนื่องมาจากอาจารย์ส่วนใหญ่อาจมีภาระงานสอนมากทำให้ไม่มีเวลาที่จะศึกษาทำงานวิจัย และขาดผู้ที่จะคอยให้คำแนะนำปรึกษาในการทำวิจัย ดังที่นิวัติ จันทร์ศิริพรชัย (2540 : 6 – 7) ได้กล่าวถึงอุปสรรคในการทำวิจัยของอาจารย์ใหม่ว่าผู้ทำวิจัยขาดความรู้ความสามารถ ขาดผู้นำในการทำวิจัย ขาดผู้สนับสนุนในการทำงานวิจัย ขาดเวลาในการทำงานวิจัย และขาดทุนทรัพย์ในการวิจัย ซึ่งผลจากการศึกษาจากแบบสอบถามรายข้อพบว่าอาจารย์มีปัญหาเกี่ยวกับการเขียนโครงการเพื่อขอทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายนอก ปัญหาเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น โปรแกรม SPSS ในการทำวิจัย ความรู้เกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งอาจารย์มีปัญหาอยู่ในระดับมาก และการที่อาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการทำวิจัยในระดับปานกลาง จึงสอดคล้องกับระดับปัญหา ซึ่งอาจเป็นเพราะอาจารย์เห็นความสำคัญของการทำวิจัยว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการมีตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เพราะการวิจัยจะเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพด้านการทำวิจัยให้แก่อาจารย์จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นเพราะงานวิจัยเป็นภารกิจประการหนึ่งที่อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องปฏิบัติ ดังที่ศรีสุพรรณ ภิรมย์ทอง (2541:30 - 31) ได้กล่าวว่างานวิจัยเป็นภารกิจหลักประการหนึ่งที่มีความสำคัญในการก่อให้เกิดองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถาบันและตอบสนองการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยของกระบวนการพัฒนาซึ่งต้องอาศัยกลุ่มคนหลายกลุ่มมาจากหลายสาขาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานจะต้องเป็นผู้มองการณ์ไกลในการวางแผนพร้อมทั้งสนับสนุนภาระงานด้านการวิจัยให้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการวิจัย การเพิ่มศักยภาพในด้านความรู้ กำลังทุนทรัพย์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการสนับสนุนส่งเสริมเพื่อให้ภารกิจด้านการวิจัยสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถาบันและสังคมต่อไป

1.4 ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ พบว่าอาจารย์มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง การที่อาจารย์มีปัญหาด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์บางส่วนเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานที่มากกว่า 10 ปี และเป็นอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือรองศาสตราจารย์ และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ซึ่งแสดงว่าอาจารย์มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการเขียนงานวิชาการมามากพอ แต่ทั้งนี้ก็อาจยังมีอาจารย์บางท่านที่ยังมีความรู้ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับการเขียนตำราและบทความทางวิชาการเพียงระดับหนึ่ง ซึ่งอาจเนื่องมาจากเป็นอาจารย์ที่เข้ามาใหม่ มีประสบการณ์การทำงานน้อยจึงทำให้การเขียนตำราและบทความทางวิชาการมีปัญหาอยู่บ้าง ซึ่งผลจากการศึกษาจากแบบสอบถามรายข้อพบว่าอาจารย์มีปัญหาในเรื่องการเลือกวิธีการเผยแพร่ตำราและบทความทางวิชาการ การออกแบบรูปเล่มเพื่อสร้างความสนใจให้แก่อ่าน การจัดพิมพ์ตำราและบทความทาง ซึ่งอาจารย์มีปัญหาเหล่านี้อยู่ในระดับปานกลาง และการที่อาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการในระดับปานกลางจึงสอดคล้องกับระดับปัญหา อาจเนื่องด้วยอาจารย์เห็นความสำคัญของการเขียนตำราและบทความทางวิชาการว่าเป็นงานที่มีความสำคัญทั้งต่อตัวอาจารย์เองและบุคคลทั่วไป ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการเป็นเรื่องที่จำเป็นและควรจัดโครงการพัฒนาอาจารย์ด้านนี้ เนื่องด้วยงานเขียนตำราและบทความทางวิชาการมีความสำคัญ ดังที่อุทัย บุญประเสริฐ (2543 : 44) ได้กล่าวว่าการเขียนตำราและบทความทางวิชาการเพราะตำราและบทความทางวิชาการถือเป็นผลงานทางวิชาการที่สามารถเสนอเพื่อขอตำแหน่งทางวิชาการให้สูงขึ้นได้ และเป็นภารกิจและผลงานที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้รู้ แสดงถึงความเป็นคนชั้นนำในวงวิชาการของผู้ที่มีอาชีพเป็นอาจารย์หรือเป็นนักวิชาการในมหาวิทยาลัย เป็นผลงานหรือสิ่งที่แสดงถึงศักดิ์ศรีแห่งความเป็นอาจารย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่เป็นอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัย เนื่องจากมหาวิทยาลัยมิใช่โรงเรียนชั้นสูงที่ผลิตคนตามหลักสูตรที่กำหนดไว้เท่านั้น แต่มีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาวิชาการให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

1.5 ด้านการบริการวิชาการ พบว่าอาจารย์มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง การที่อาจารย์มีปัญหาด้านการบริการวิชาการในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นอาจารย์ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับจากสังคมภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยด้วยเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานที่นาน มีตำแหน่งทางวิชาการที่สูง รวมถึงมีวุฒิการศึกษาในระดับสูงพอที่สั่งสมและสร้างองค์ความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ให้เป็นที่ยอมรับจากบุคคลทั่วไป แต่ทั้งนี้ก็ยังมีอาจารย์บางส่วนที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับงานด้านการบริการ

วิชาการ ด้วยอาจเป็นอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์การทำงานน้อย และยังไม่มีโอกาสได้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริการวิชาการมากพอ เนื่องด้วยงานบริการวิชาการเป็นงานที่กระทำเพื่อสังคม ดังที่วันเพ็ญ พูลเทียบรัตน์ (2544 : 12) ได้กล่าวไว้ว่างานบริการวิชาการคือการจัดกิจกรรมเชิงวิชาการของสถาบันระดับอุดมศึกษา ที่จัดบริการให้แก่ประชาชนในสังคม เป็นลักษณะให้การศึกษาพิเศษ หรือการศึกษานอกระบบ ตลอดจนการใช้ทรัพยากรของสถาบันทั้งด้านองค์บุคคลและองค์วัตถุให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมในรูปแบบต่าง ๆ ดังนั้นการจะปฏิบัติงานด้านการบริการวิชาการที่จะเป็นที่ยอมรับแก่ชุมชนและสังคม อาจารย์จะต้องมีความรู้และประสบการณ์มากพอเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้แก่ชุมชนและสังคม เนื่องด้วยสังคมคาดหวังกับความรู้ความสามารถของอาจารย์มหาวิทยาลัยเพราะถือว่าเป็นชนชั้นผู้นำทางปัญญาของสังคม และดังที่เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541 : 48) ได้กล่าวว่าบุคคลากรของมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะอาจารย์ควรเป็นผู้เสนอและให้ทิศทางความคิดในเรื่องต่างๆ ได้อย่างแท้จริงไม่ว่ามีปรากฏการณ์เรื่องใดเกิดขึ้นในสังคม บุคคลากรของมหาวิทยาลัยจะสามารถเป็นผู้ให้ความคิดความเห็นอย่างมีคุณค่า และเป็นประโยชน์จนเป็นที่ยอมรับของสังคม และผลจากการศึกษาจากแบบสอบถามรายข้อพบว่าอาจารย์มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดโครงการให้ความรู้แก่สังคมผ่านสื่อต่าง ๆ ปัญหาเกี่ยวกับเทคนิคการให้คำแนะนำปรึกษาและการแก้ปัญหาต่าง ๆ แก่หน่วยงาน องค์กร ชุมชนและสังคม การเลือกกิจกรรมทางวิชาการที่หน่วยงาน องค์กร สถาบัน ชุมชนหรือสังคมต้องการ เทคนิคการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่หน่วยงาน องค์กร สถาบัน ชุมชนและสังคม การเขียนโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคมรวมถึงการประเมินผลโครงการบริการวิชาการที่จัดขึ้น และปัญหาความรู้เกี่ยวกับบทบาทของการเป็นวิทยากร และเทคนิคการถ่ายทอดความรู้เมื่อเป็นวิทยากร ซึ่งอาจารย์มีปัญหาเหล่านี้อยู่ในระดับปานกลาง และการที่อาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการบริการวิชาการในระดับปานกลางจึงสอดคล้องกับระดับปัญหา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์มีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะในด้านการบริการวิชาการให้มากขึ้นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ด้านนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเนื่องจากงานบริการวิชาการเป็นบทบาทหนึ่งที่สำคัญและอาจารย์ในมหาวิทยาลัยควรปฏิบัติ รวมถึงมหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และทักษะแก่อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ดังที่ทรงศักดิ์ ศรีกาพสินธุ์ และคณะ (2541 : 2) ได้กล่าวว่าการบริการวิชาการเป็นบทบาทของมหาวิทยาลัยที่ต้องมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา และให้บริการที่สอดคล้องตามกระแสความต้องการของสังคม งานบริการวิชาการแก่สังคมเป็นบทบาทสำคัญยิ่งของมหาวิทยาลัย ซึ่งในยุคที่กระแสข้อมูลข่าวสารมีอิทธิพลต่อการดำรงอยู่ของสังคมที่แข่งขันกันตลอดเวลางานบริการทางวิชาการแก่สังคมจะส่งผลอย่างมากในเชิงการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยต่อสายตาสาธารณชน ดังนั้น

บทบาทของการให้บริการทางวิชาการจึงมีความจำเป็นเท่าเทียมกับบทบาทหลักอื่นๆ เพราะเป็นการสะท้อนให้เห็นภาพของการมีส่วนร่วมในสังคมของมหาวิทยาลัยนั้นๆ ท่ามกลางความต้องการพึ่งพิงของสังคม

2. การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกมีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก และอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกมีปัญหาด้านการสอนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ทุกคนที่ผ่านการคัดเลือกเข้าเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาจะต้องผ่านขั้นตอนการคัดเลือกและผ่านช่วงการทดลองงาน แสดงว่าอาจารย์ต้องมีความรู้ความสามารถด้านการสอนที่ดีพอสมควร นอกจากนี้อาจารย์ทุกคนต้องปฏิบัติหน้าที่งานสอน ทำให้มีความรู้ความสามารถและทักษะทางการสอนเช่นเดียวกัน และมีการปฏิบัติงานสอนในลักษณะเดียวกัน จึงทำให้มีปัญหาด้านนี้ไม่แตกต่างกัน ส่วนความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการสอน พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการสอนแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทยังมีความรู้ในศาสตร์การศึกษายังไม่ลึกซึ้ง และอาจมีประสบการณ์ด้านการสอนอยู่ในระดับหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ดังนั้นอาจารย์จึงความต้องการในการพัฒนาทั้งด้านการสอนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ ซึ่งจะทำให้อาจารย์มีความมั่นใจในความรู้ด้านดังกล่าวเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหาด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอก โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหากไม่ได้จบการศึกษาวิชาเอกจิตวิทยาและการแนะแนวอาจจะไม่มีความรู้ความเข้าใจหรืออาจมีอยู่เพียงระดับหนึ่งทำให้การปฏิบัติหน้าที่ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษามีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มี

วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอกซึ่งมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและได้รับความรู้จากประสบการณ์จากการศึกษาการอบรมด้านนี้มามากกว่า ส่วนความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่าอาจารย์มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหาด้านนี้มากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับหลักจิตวิทยาต่าง ๆ ซึ่งอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีอาจไม่ได้มีโอกาสได้ศึกษาอย่างลึกซึ้งเหมือนกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ดังนั้นอาจารย์มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจึงมีความต้องการในการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษามากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงานต่อไป

อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมีปัญหาด้านการทำวิจัยแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโทมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่ศึกษาระดับปริญญาเอกได้ผ่านการทำวิจัยมากกว่าทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการทำวิจัยได้ดีกว่าอาจารย์ที่อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งอาจไม่เคยทำการวิจัยในระหว่างที่กำลังศึกษาหรืออาจไม่ได้เรียนเกี่ยวกับการทำวิจัย และสำหรับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทอาจไม่ได้เรียนในแผนการศึกษาที่ต้องทำปริญญานิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์จึงทำให้ขาดความรู้และทักษะด้านการทำวิจัย อีกทั้งอาจารย์ที่ศึกษาในแผนการศึกษาที่มีการทำปริญญานิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์อาจขาดความต่อเนื่องในการทำงานวิจัยหลังจากจบการศึกษา ส่วนความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการทำวิจัย พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ซึ่งสอดคล้องกับปัญหา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทเห็นประโยชน์และความสำคัญของการทำวิจัย เพราะหากว่าอาจารย์ได้พัฒนาความรู้และทักษะด้านการทำวิจัยจนชำนาญ ก็จะสามารถทำงานวิจัยในโครงการวิจัยต่าง ๆ ได้ และยังสามารถนำผลงานการทำวิจัยไปประกอบเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้นได้ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการประกอบวิชาชีพของอาจารย์เอง

อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกมีปัญหาด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกมีปัญหาน้อยกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกผ่านการศึกษาค้นคว้าและเขียน

งานวิชาการมามากกว่า เนื่องด้วยในการศึกษาระดับปริญญาเอกนั้นต้องผ่านการศึกษาในระดับปริญญาโทมาก่อน และการศึกษาระดับปริญญาเอกเป็นขั้นการศึกษาในที่ต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ต้องทำงานทางวิชาการ การเขียนบทความทางวิชาการ และการจัดทำเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ ทำให้อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกมีความรู้และทักษะด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการที่ดีกว่า ส่วนความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทยังมีความรู้ในศาสตร์การทำวิจัยยังไม่ลึกซึ้งเมื่อเปรียบเทียบกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ดังนั้นจึงความต้องการในการพัฒนาด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ ซึ่งจะทำให้อาจารย์สามารถทำงานวิจัยได้อย่างมีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการต่อไป

อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหาด้านการบริการวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นอาจารย์ที่เข้าใหม่ยังไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการให้บริการวิชาการ มีโอกาสและประสบการณ์ในการเข้าไปปฏิบัติงานด้านนี้น้อยซึ่งแตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกซึ่งมีระดับความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านนี้มากกว่า ส่วนความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการบริการทางวิชาการ พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก โดยอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกมีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์น้อยกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกได้มีโอกาสได้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริการวิชาการมามาก ทำให้มีทักษะและประสบการณ์มาก อีกทั้งได้จบศึกษาในระดับที่สูงซึ่งถือว่าได้สั่งสมความรู้มามากพอที่จะถ่ายความรู้และประยุกต์ใช้ความรู้เหล่านั้นให้เกิดประโยชน์แก่สังคม จึงทำให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านนี้ได้เป็นอย่างดี

3 การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีปัญหา ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ โดยอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์อาจจะยังไม่มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองทางด้านวิชาการอย่างเพียงพอ เช่น การฝึกอบรมการทำวิจัย การเขียนตำราและบทความทางวิชาการ การศึกษาดูงานที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และอาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์อาจจะขาดสิ่งกระตุ้นให้ต้องการทำผลงานทางวิชาการเพื่อการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ เช่น ขาดทุนสนับสนุนในการทำวิจัย ขาดอาจารย์ที่เป็นผู้ให้คำแนะนำในการผลิตผลงานทางวิชาการ จึงทำให้อาจารย์มีปัญหาในการทำงานด้านต่าง ๆ ดังกล่าวมากกว่า ดังที่นิวัต จันทร์ศิริพรชัย (2540 : 6 -7) กล่าวถึงสิ่งที่เป็นอุปสรรคสำหรับอาจารย์ในการทำวิจัย คือผู้ทำวิจัยขาดทุนทรัพย์ ขาดความรู้ความสามารถ ขาดผู้นำและผู้สนับสนุนในการทำวิจัย หรืออาจเป็นเพราะอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ยังมีประสบการณ์ในการทำงานน้อย เนื่องจากเป็นอาจารย์ใหม่มีประสบการณ์ด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อย จึงทำให้การปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ มีปัญหาบ้าง เช่นยังไม่สามารถปรับใช้รูปแบบการสอนให้เหมาะสมกับรายวิชาที่ตนรับผิดชอบได้ดี หรืออาจยังไม่สามารถที่จะผลิตผลงานทางวิชาการได้เท่ากับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ ดังที่บุหลัน ทองกลีบ (2535 : 95) ได้กล่าวว่าผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าย่อมมีความชำนาญมากกว่าอันเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้อาจารย์แต่ละคนมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน ส่วนด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษานั้นอาจเป็นเพราะอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ต้องรับผิดชอบนิสิตในระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นนิสิตที่ต้องมีการปรับตัวจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษามาสู่การเป็นนิสิตในระดับมหาวิทยาลัย ดังนั้นนิสิตอาจจะมีปัญหาทั้งทางด้านการเรียน สังคม และส่วนตัว จึงเป็นหน้าที่ของอาจารย์ในการรับบทบาทการให้คำที่ปรึกษาในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้นิสิตสามารถปรับตัวให้เข้าใจสภาวะ

ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองตลอดจนสามารถตัดสินใจและพร้อมเผชิญปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ดังที่ คณะกรรมการวิชาการและคณะกรรมการกิจการนิสิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (นิรันดร์ จุลทรัพย์ และ พยัต คงศรีแก้ว. 2543 : 14 ; อ้างอิงจากคณะกรรมการวิชาการและคณะกรรมการกิจการนิสิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ได้กล่าวว่าบทบาทในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยการให้ข้อมูลและคำแนะนำเพื่อให้นิสิตนักศึกษาแต่ละคนได้เข้าใจกระบวนการศึกษา เข้าใจตนเอง เข้าใจชีวิตและสังคมในมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นพื้นฐานความสามารถในการตัดสินใจด้วยตนเอง ด้วยภาระดังกล่าวทำให้อาจารย์มีปัญหาและมีความต้องการในการพัฒนาความรู้และทักษะของตนเองให้มากขึ้น

ส่วนความต้องการในการพัฒนาอาจารย์พบว่า อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการสอนแตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์ โดยอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์ซึ่งสอดคล้องกับปัญหา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ต้องการพัฒนาศักยภาพด้านการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยถือว่าการสอนเป็นบทบาทหน้าที่หลักและมีความสำคัญที่อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องปฏิบัติ ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544ก : 4 – 5) ได้กล่าวว่า การสอนในระดับอุดมศึกษามีความสำคัญหลายประการ ได้แก่ การสร้างองค์ความรู้ การสร้างบัณฑิต การพัฒนาวิชาชีพชั้นสูง และการสร้างสังคมที่ดี ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์จึงมีความต้องการการพัฒนาด้านการสอน ด้วยอาจตระหนักถึงความสำคัญในประเด็นดังกล่าว ในขณะที่อาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นรองศาสตราจารย์อาจมีความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่ลึกซึ้งกว่า เนื่องด้วยอาจได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างสม่ำเสมอจึงส่งผลให้มีความต้องการการพัฒนาในด้านการสอนน้อยกว่า ส่วนด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการพบว่าอาจารย์ที่ตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการแตกต่างกับอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์และรองศาสตราจารย์ โดยอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ซึ่งสอดคล้องกับปัญหา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพของของตนเองในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวให้สูงขึ้นและเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเอง และต้องการที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะของตนให้สามารถที่จะปฏิบัติงานทั้งการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การทำวิจัย การเขียนตำราและบทความทางวิชาการและการบริการวิชาการ

ให้มีคุณภาพและสามารถผลิตผลงานทางวิชาการได้ เพราะการผลิตผลงานทางวิชาการนั้นจะช่วยให้อาจารย์สามารถเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการในระดับที่สูงขึ้นได้

1. การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี , 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไปมีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์แตกต่างกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปี มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไปทั้งด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย และด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ การที่อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีปัญหาด้านต่าง ๆ ดังกล่าวมากกว่า อาจเนื่องมาจากอาจารย์ได้รับการเพิ่มพูนความรู้จากกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ในด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย และด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการไม่เท่ากับอาจารย์ที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไปที่ได้รับการพัฒนามากกว่ามีศักยภาพด้านวิชาการมากกว่าและมีโอกาสทำงานวิจัยมากกว่า ทำให้มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ดังกล่าว และการทำผลงานทางวิชาการในการเลื่อนขอตำแหน่งทางวิชาการในระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ หรือศาสตราจารย์ซึ่งการจะผลิตผลงานทางวิชาการนั้นต้องมีความรู้ความสามารถอย่างมาก ดังที่ ศรีสุพรรณ ภิรมย์ทอง (2541 : 88) ได้กล่าวว่าอาจารย์ที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์มีประสบการณ์การทำงานวิจัยมากกว่าจึงทำให้อาจารย์สามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ในการทำวิจัยได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้สำหรับอาจารย์ที่มีประสบการณ์น้อยต้องการที่จะพัฒนาความรู้และทักษะของตนให้มากขึ้นเพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่มีประสิทธิภาพ และเป็นการพัฒนาศักยภาพด้านวิชาการของตนเองให้สูงขึ้น และการที่อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปี มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านนี้มากกว่าจึงสอดคล้องกับปัญหาซึ่งอาจเป็นเพราะอาจารย์มีประสบการณ์ ยังไม่มากนักจึงต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองและเห็นประโยชน์และความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานในฐานะของอาจารย์มหาวิทยาลัยมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

บุหลัน ทองกลีบ (2535 : 95) เรื่องความต้องการในการสมรรถภาพทางด้านวิชาการของอาจารย์ พบว่าด้านการวิจัย และการเขียนผลงานทางวิชาการ อาจารย์ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปีมีความต้องการมากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป และดังที่ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2527 : 6) ได้กล่าวว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันอาจมีแนวคิดที่แตกต่างกันในด้านการพัฒนาการเรียนการสอน การเตรียมการสอน การส่งเสริมนักศึกษาในด้านวิชาการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลวิธีการสอน กลวิธีที่จะเร้าใจผู้เรียนให้สนใจการเรียน งานสอนนั้นเป็นกิจกรรมที่สำคัญครูทุกคนต้องเข้าใจขอบเขตของงานวิชาการหรืองานสอนเป็นอย่างดี

อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปีมีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการบริการวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปีมีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป การที่อาจารย์ที่ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปีมีปัญหาด้านนี้มากกว่าอาจเป็นเพราะอาจารย์อาจยังไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมทำงานการบริการวิชาการเนื่องด้วยต้องรับภาระด้านการสอนเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้การที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยนั้นโอกาสที่อาจารย์ได้รับเชิญให้เป็นวิทยากร หรืออาจารย์พิเศษในกิจกรรมต่าง ๆ ยังมีไม่มากนัก กอปรกับการยอมรับของหน่วยงานอื่นอย่างเช่นอาจารย์ที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไปยังมีน้อย ซึ่งสำหรับอาจารย์ที่มีประสบการณ์มากกว่า 5 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไปอาจเป็นผู้ที่มีความรู้ทักษะและประสบการณ์รวมถึงตำแหน่งทางวิชาการเป็นที่ยอมรับจากสังคมว่ามีความรู้ความสามารถในการวิทยากร หรือที่ปรึกษาแก่หน่วยงานต่าง ๆ ภายนอกมหาวิทยาลัย และการที่อาจารย์ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปีมีความต้องการพัฒนาอาจารย์ด้านนี้มากกว่าจึงสอดคล้องกับปัญหาที่พบว่าอาจารย์มีปัญหามากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ต้องการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์เพราะเมื่อมีโอกาสได้ปฏิบัติงานด้านนี้ก็จะสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปีจึงมีมากกว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไปซึ่งไม่ใช่เรื่องแปลก ทั้งนี้สิ่งที่จะช่วยพัฒนาให้อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปีมีความรู้และทักษะด้านการบริการวิชาการมากขึ้นอาจกระทำได้โดยการให้อาจารย์ได้เข้าร่วมทำงานกับอาจารย์ที่มีประสบการณ์มากกว่าเพื่อเป็นการศึกษาขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ และฝึกทักษะงานด้านบริการวิชาการให้มากขึ้น

2. การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามกลุ่มคณะวิชา ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ พบว่าอาจารย์มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งๆ ไว้ โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มากกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหาด้านการสอนและด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหาน้อยกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ได้ศึกษาในศาสตร์การศึกษา ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การถ่ายทอดความรู้ การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ และได้ศึกษาในศาสตร์ที่เกี่ยวกับจิตวิทยาและการแนะแนวให้คำปรึกษามาพอสมควร ดังนั้นจึงทำให้อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีปัญหาในการปฏิบัติงานด้านดังกล่าวน้อยกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ ซึ่งอาจารย์ส่วนใหญ่จบการศึกษาในศาสตร์สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ เช่นด้านการแพทยศาสตร์ เภสัชศาสตร์ การพยาบาลศาสตร์ ทำให้อาจารย์ในกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ อาจมีความรู้ด้านการสอน และการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในระดับหนึ่ง ทำให้การปฏิบัติงานมีปัญหามากกว่า

อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหาด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหามากกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพส่วนใหญ่เป็นอาจมีความรู้และทักษะในด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และความรู้ความเข้าใจในการเขียนตำราและบทความทางวิชาการที่ถูกต้องอยู่ในระดับหนึ่ง หรืออาจารย์อาจไม่มีเวลาในการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลความรู้เกี่ยวกับงานที่ต้องการเขียนเนื่องด้วยเวลาส่วนใหญ่อาจหมดไปกับภาระงานสอน การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา หรือการบริการวิชาการให้แก่สังคม และอาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุน้อยยังมีประสบการณ์และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้ความคิดในศาสตร์ที่ตนมีลงในงานเขียนในระดับหนึ่ง ดังนั้นการที่ความต้องการในการพัฒนาด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการของอาจารย์

ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีมากกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงสอดคล้องกับปัญหาและทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพซึ่งส่วนใหญ่เป็นคณะที่เปิดสอนมาเป็นเวลาไม่นานนัก และทำให้มีความต้องการที่จะพัฒนาความรู้ทักษะและประสบการณ์ให้มีมากขึ้น และหากอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพได้มีโอกาสผลิตงานเขียนตำราและบทความทางวิชาการที่มีคุณภาพก็สามารถที่จะใช้ผลงานเหล่านั้นเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการได้ ซึ่งถือว่าเป็นจะเป็นประโยชน์ทั้งต่อตัวอาจารย์เอง และเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ได้อ่านและศึกษาตำราและบทความทางวิชาการที่อาจารย์ได้ผลิตขึ้น

อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหาด้านการสอนแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีปัญหามากกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ อาจไม่ได้ศึกษาในศาสตร์ที่เกี่ยวกับการสอนมาโดยตรง อีกทั้งอาจต้องรับผิดชอบการสอนทั้งระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาควบคู่กันไป จึงทำให้อาจารย์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้ การเลือกวิธีการสอนแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมในระดับหนึ่ง ดังที่วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544ก : 57 – 58) ได้กล่าวว่าปัญหาด้านการสอนของอาจารย์ได้แก่อาจารย์ขาดความรู้ในศาสตร์การศึกษา ไม่เข้าใจวิธีการถ่ายทอดความรู้ความคิด เตรียมการสอนไม่เป็น บางครั้งบทเรียนยากไปไม่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน หรือเตรียมมากหรือน้อยไม่เหมาะสมกับเวลา ไม่ทราบวิธีการสอนแบบต่าง ๆ จึงไม่สามารถจัดการสอนให้มีรูปแบบหลากหลายได้ ส่วนความต้องการในการพัฒนาด้านการสอนพบว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการสอนแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ ซึ่งได้แก่อาจารย์ที่สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย อาจารย์ที่สังกัดสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ และอาจารย์ที่สังกัดสำนักทดสอบทางการศึกษามีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์น้อยกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมากจากอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ มีความรู้ในศาสตร์การสอนที่ลึกซึ้งกว่า และอาจเนื่องมาจากกลุ่มผู้เรียนที่อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ สอนเป็นผู้เรียนที่อยู่ในระดับบัณฑิตศึกษา กระบวนการสอนและการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนจึงแตกต่างกันกับผู้เรียนที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีที่อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ต้องรับผิดชอบควบคู่กับการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาซึ่งทำให้อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพต้องการการพัฒนาด้านการสอนเพิ่มขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานด้านการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถเลือกวิธีการสอนได้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนอีกด้วย

อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ มีปัญหาด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ คืออาจารย์ที่สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย อาจารย์ที่สังกัดสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ และอาจารย์ที่สังกัดสำนักทดสอบทางการศึกษา มีปัญหาน้อยกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ ส่วนใหญ่สอนในระดับบัณฑิตศึกษา ได้รับบทบาทหน้าที่การเป็นที่ปรึกษาแก่นิสิตระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก ซึ่งนิสิตส่วนใหญ่จะมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ การตัดสินใจ และสามารถรับผิดชอบตนเองได้ดีอยู่แล้ว แต่สำหรับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพรับผิดชอบการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแก่นิสิตระดับปริญญาตรีเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งระดับ ดังนั้นภาระงานด้านนี้จึงมากขึ้น เนื่องด้วยนิสิตระดับปริญญาตรีเมื่อเปรียบเทียบกับนิสิตระดับปริญญาโทและปริญญาเอกแล้วจะมีจำนวนมากกว่า และมีวุฒิภาวะทางด้านอารมณ์ การตัดสินใจ ความรับผิดชอบอาจยังไม่ดีเท่านิสิตระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ทำให้ยังต้องการได้รับคำแนะนำปรึกษาและการช่วยเหลือจากอาจารย์มากกว่า ดังนั้นการทำงานของอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพจึงมีปัญหามากกว่าเมื่อต้องรับผิดชอบกลุ่มผู้เรียนถึง 2 กลุ่มและมีวัยวุฒิที่ต่างกัน ส่วนความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่นๆ มีความต้องการในการพัฒนาด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์น้อยกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ ส่วนใหญ่อาจเป็นอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ หรือศาสตราจารย์ และมีประสบการณ์การทำงานอาจมากว่า 10 ปีขึ้นไปจึงมีความต้องการในการพัฒนาด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาน้อย อาจเนื่องด้วยได้สั่งสมความรู้และประสบการณ์ในงานด้านนี้มามาก และความรับผิดชอบในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเพียงกลุ่มนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาเท่านั้นซึ่งนิสิตส่วนใหญ่จะมีความรับผิดชอบต่อตนเองดีอยู่แล้ว จึงทำให้อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านนี้น้อยกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ มีปัญหาด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำรา และบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการแตกต่างกับอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ ซึ่งได้แก่อาจารย์ที่สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย อาจารย์ที่สังกัดสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ และอาจารย์ที่สังกัดสำนักทดสอบทางการศึกษามีปัญหาน้อยกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ มีหน้าที่และรับผิดชอบโดยตรงต่องานด้านการทำวิจัยและการบริการวิชาการ และส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี การที่มีประสบการณ์มากย่อมแสดงถึงการเป็นผู้มีความรู้และทักษะในงานด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี และอาจารย์อาจมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเป็นรองศาสตราจารย์ ทั้งนี้ตำแหน่งทางวิชาการที่อาจารย์ได้รับย่อมแสดงว่าได้ผ่านการทำผลงานทางวิชาการมาแล้วย่อมมีทักษะและประสบการณ์ในงานด้านการทำวิจัยและการเขียนตำราและบทความทางวิชาการมากกว่า อีกประการอาจารย์ส่วนใหญ่ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกซึ่งแสดงว่าอาจารย์ได้สั่งสมความรู้ในศาสตร์ของตนมาเป็นอย่างดี ดังนั้นด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงอาจทำให้อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ มีปัญหาน้อยกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และการที่อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ มีความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการน้อยกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จึงสอดคล้องกับปัญหาและทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ ส่วนใหญ่อาจเป็นอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ หรือศาสตราจารย์ และมีประสบการณ์การทำงานอาจมากกว่า 10 ปีขึ้นไป รวมถึงอาจเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงด้านการเป็นอาจารย์ เป็นนักวิชาการ นักวิจัย มีผลงานทางวิชาการต่าง ๆ และประสบการณ์การทำงานเป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เหตุผลเหล่านี้จึงอาจทำให้อาจารย์ในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ มีความต้องการในการพัฒนาด้านต่างๆ น้อยกว่าอาจารย์ในกลุ่มคณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มคณะวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ซึ่งส่วนใหญ่อาจไม่ได้จบด้านการทำวิจัยมาโดยตรง และโอกาสในการปฏิบัติงานด้านการบริการวิชาการอาจอยู่ในระดับหนึ่ง อีกทั้งอาจไม่มีเวลาในการทำผลงานทางวิชาการ เนื่องด้วยภาระงานสอนอาจมีมาก ดังนั้นความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวจึงมีมากกว่าในกลุ่มคณะวิชาอื่น ๆ

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์มีความสัมพันธ์กันทุกด้านซึ่งเป็นไปตามสมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะเมื่ออาจารย์มีปัญหาซึ่งเป็นอุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุทำให้อาจารย์ไม่สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ซึ่งได้แก่ การสอน การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา การทำวิจัย การเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และการบริการวิชาการได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์ และขาดประสิทธิภาพย่อมส่งผลให้อาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาตนเองซึ่งเป็นความมุ่งหวังหรือความรู้สึกเต็มใจและปรารถนาของอาจารย์ที่จะเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะด้านต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเมื่ออาจารย์มีปัญหาในการปฏิบัติงานด้านใดในระดับน้อย ความต้องการการพัฒนาด้านนั้นจึงอยู่ในระดับน้อย หรือระดับปานกลาง และหากปัญหาอยู่ในระดับมาก ความต้องการการพัฒนาย่อมมากตามไปด้วยอย่างเป็นเหตุเป็นผล

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าอาจารย์มีปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการและด้านการบริการวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ด้านการสอน ควรมีการจัดกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ให้แก่อาจารย์ที่เข้าใหม่ เช่น การจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการสอน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และการประเมินผลการเรียน รวมทั้งการจัดให้มีอาจารย์พี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์การสอนเป็นผู้ดูแลอาจารย์ที่เข้ามาใหม่

ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติหน้าที่การเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยและสวัสดิการต่าง ๆ ที่นิสิตพึงได้รับเช่น ข้อมูลด้านทุนการศึกษาแก่นิสิตอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง รวมถึงควรมีการจัดกิจกรรมการให้ความรู้และพัฒนาทักษะเกี่ยวกับจิตวิทยาและการแนะแนวให้คำปรึกษาแก่อาจารย์อย่างสม่ำเสมอ อีกประการควรมีการจัดแบ่งกลุ่มนิสิตในความดูแลให้แก่อาจารย์อย่างเท่าเทียมกัน เพื่อเป็นภาระงานด้านนี้จะได้ไม่หนักไปที่อาจารย์เพียงท่านใดท่านหนึ่ง

ด้านการทำวิจัย มหาวิทยาลัยควรมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ในด้านการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง รวมถึงควรมีการจัดสรรงบประมาณ หรือทุนช่วยเหลืออาจารย์ที่ทำการวิจัย อีกประการควรมีการลดภาระงานด้านการสอนแก่อาจารย์ที่ทำการทำวิจัยและจัดหาผู้ช่วยให้แก่อาจารย์ที่ทำวิจัยซึ่งอาจจะเป็นนิสิต หรืออาจารย์ที่เข้าใหม่

ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ ควรมีกิจกรรมการพัฒนาความรู้ และกระตุ้นเร้าให้อาจารย์มีความต้องการในการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ เช่น การจัดหาทุนช่วยเหลือ การจัดแหล่งพิมพ์เผยแพร่ผลงานภายในมหาวิทยาลัยให้แก่อาจารย์ การจัดประกวดผลงานการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ เป็นต้น

ด้านบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยควรเปิดโอกาสให้กับอาจารย์ใหม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมการบริการวิชาการกับอาจารย์ที่มีคุณวุฒิและประสบการณ์สูงโดยการจัดเป็นทีมงานเพื่อจะได้ให้อาจารย์ใหม่ได้มีความรู้และมีประสบการณ์ในงานด้านการบริการวิชาการเพิ่มขึ้น อีกทั้งควรจัดกิจกรรมการพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับบทบาทการเป็นวิทยากร การเป็นที่ปรึกษาแก่องค์กร ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการให้คำปรึกษา เป็นต้น

2. มหาวิทยาลัยควรจัดตั้งหน่วยงานกลาง และหน่วยงานประจำคณะวิชา ที่รับผิดชอบงานด้านการพัฒนาอาจารย์ เพื่อประสานงานคอยให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำแก่อาจารย์ที่ต้องการพัฒนาการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบการพัฒนาอาจารย์ที่มีประสิทธิภาพ

2. ควรศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. ควรศึกษาปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์โดยปรับปรุงข้อคำถามให้ทันสมัยกับบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามแนวปฏิรูปการศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กฤชชัย วิถีพานิช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปรีดา ไกรสาลีย์ เป็นผู้สัมภาษณ์, คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 3 ตุลาคม 2545.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). *มหาวิทยาลัยที่ทางแยก : จุดประกายวิสัยทัศน์อุดมศึกษาไทยในอนาคต.* กรุงเทพฯ : ซัสเซสมีเดีย.

เกศินี โชติกเสถียร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปรีดา ไกรสาลีย์ เป็นผู้สัมภาษณ์, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 21 สิงหาคม 2545.

เกษม สุวรรณกุล. (2538). *จากอดีตสู่อนาคตของมหาวิทยาลัยไทย.* กรุงเทพฯ. ม.ป.พ.

คณะกรรมการวิชาการและคณะกรรมการกิจการนิสิต. (2523). *คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตคณะครุศาสตร์.* กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จรัส สุวรรณเวลา และคณะ. (2534). *บนเส้นทางสู่มหาวิทยาลัยวิจัย.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จรินทร เสโตมล. (2544). *ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับทัศนะต่อการทำงานวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยนเรศวร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

จุฑา เทียนไทย. (2538). "รีเอ็นจิเนียริ่งระบบอุดมศึกษาไทย," *สารสภาอาจารย์.* ม.ป.พ.

ฉวีวรรณ สมานหมู่. (2543). *การศึกษาข้อบกพร่องของเอกสารผลงานทางวิชาการของข้าราชการครู สังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่เสนอขอตำแหน่งอาจารย์ 3 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2541.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เฉลิมเกียรติ ณ ปั่น. (2536 : กันยายน.) "รายละเอียดและแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการ," *ข่าวสารกองบริการการศึกษา.* ม.ป.พ.

เฉลียวศรี พิบูลชล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปรีดา ไกรสาลีย์ เป็นผู้สัมภาษณ์, คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 21 สิงหาคม 2545.

ชูใจ เอี้ยวอักษร. (2543). *กิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตส่วนกลางตามทัศนะของผู้บริหารและอาจารย์.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ฏายิน ทัศนเสถียร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปรีดา ไกรสาลีย์ เป็นผู้สัมภาษณ์, คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 25 กันยายน 2545.

ดวงดาว พันธิตพงษ์. (2542). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เดโช สวนานนท์. (2544, กันยายน). "การปฏิรูปอุดมศึกษาไทยตามกรอบของรัฐธรรมนูญ," *อนุสารอุดมศึกษา.* ม.ป.พ.

ตรีวิทย์ พิจิตรพลากาศ. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปรีดา ไกรสาลีย์ เป็นผู้สัมภาษณ์, คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 21 สิงหาคม 2545.

ทบวงมหาวิทยาลัย. (2541ก). *รายงานการประเมินโครงการพัฒนาอาจารย์ตามความต้องการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (ปี พ.ศ. 2533 – 2537).* กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมและพัฒนาระบบบริหาร.

----------. (2541ข). *แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา.* กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา.

ทบวงมหาวิทยาลัยและสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย. (2536). *รายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การเขียนตำราร่วมกันของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย.* กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา.

ทรงศักดิ์ ศรีกาพสินธุ์ และคณะ. (2541, พฤษภาคม). "การบริการวิชาการแก่สังคม : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาสารคามและ Indiana University Kokomo," *วิชาการ APHEIT JOURNAL.* ม.ป.พ.

ธันยพร บุษปฤกษ์. (2543). *บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาในทัศนะของนักศึกษาและปัญหาในการทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาเขตกลุ่มช่างอุตสาหกรรมในส่วนกลาง สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ธานี ทับทิมโต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปรีดา ไกรสาลีย์ เป็นผู้สัมภาษณ์, คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 3 ตุลาคม 2545.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2534). *หลักการบริหารการศึกษา.* กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

นฤมล ขันสัมฤทธิ์. (2542). *การนำเสนอแนวทางการพัฒนาอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป.* ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

นวลละออ สุภาผล. (2541). "บทบาทของอาจารย์ปรึกษา," *มนุษยศาสตร์ปริทัศน์.* ม.ป.พ.

นาราวดี ศิริโรจน์. (2543). *ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการบริหารวิชาการของวิทยาลัยนาฏศิลป.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

นิรันดร์ จุลทรัพย์ และ พยัต คงศรีแก้ว. (2543). *รายงานการวิจัยการศึกษารูปแบบบทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยทักษิณ.* สงขลา : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยทักษิณ.

นิวัต จันทร์ศิริพรชัย. (2540, ธันวาคม). "ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตงานวิจัยของอาจารย์ใหม่ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," *จุฬาวิจัย.* 16(12) : 6 – 7.

บัณฑิตวิทยาลัย. (2544, พฤษภาคม – มิถุนายน). "ผลสรุปการสัมมนาอาจารย์ที่ปรึกษา," *บัณฑิตวิทยาลัย.* ม.ป.พ.

บุญใจ ศรีสถิตย์นรากูร. (2534). *รายงานการวิจัย เรื่อง ปัญหาและความต้องการพัฒนาคณาจารย์ของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.* ชลบุรี : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.

บุหลัน ทองกลีบ. (2535). *ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสมรรถภาพทางด้านวิชาการของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เบญจวรรณ นาราสัจจ์ และ เบญจมาศ บูรณสรรค์. (2544, มกราคม – มีนาคม) "ลู่ทางการพัฒนาตนเองเป็นนักวิจัยรุ่นใหม่," *ศูนย์บริการวิชาการ.* ม.ป.พ.

ประกอบ คุปรัตน์. (2538). "ระบบอุดมศึกษาไทย," ใน *ยุทธศาสตร์การปฏิรูปอุดมศึกษาไทย : การรื้อปรับระบบบริหารและจัดการ.* กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

ประภาภรณ์ มูลแสง. (2531). *การนำเสนอรูปแบบการบริการวิชาการแก่สังคมที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยรามคำแหง.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). *การบริหารงานวิชาการ.* ครั้งที่ 2 ปรับปรุง. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.

"แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ทบวงมหาวิทยาลัย," (2540, สิงหาคม). *ศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา.* ม.ป.พ.

พจน์ สะเพียรชัย. (2537, เมษายน) "การอุดมศึกษาไทยในอนาคต," *ศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา.* ม.ป.พ.

พะยอม วงศ์สารศรี. (2537). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์.* กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2527). *บทบาทของมหาวิทยาลัยเปิดกับการพัฒนาประเทศ.* กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์.

----------. (2539). *เพื่อความเข้าใจในสาระและกระบวนการอุดมศึกษา.* กรุงเทพฯ : ภาควิชาการอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

----------. (2542). *หลักและพื้นฐานการอุดมศึกษา.* กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพรัช วงศ์ยุทธไกร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปรีดา ไกรสาลีย์ เป็นผู้สัมภาษณ์, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 30 กันยายน 2545.

มนสภรณ์ วิทูรเมธา. (2541, กรกฎาคม – ธันวาคม). "การพัฒนาอาจารย์ในศตวรรษที่ 21," *รังสิตสารสนเทศ.* ม.ป.พ.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2543) *คู่มือ 1 มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.* กรุงเทพฯ : ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รพินทร ณ ถลาง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปรีดา ไกรสาลีย์ เป็นผู้สัมภาษณ์, คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 25 กันยายน 2545.

รพี สุวรรณะชฎ. (2531). "บทบาทอาจารย์มหาวิทยาลัยไทย : การศึกษาเปรียบเทียบการคาดหวังบทบาท," ใน *การบริหารมหาวิทยาลัยในประเทศไทย.* กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

เริงลักษณ์ โรจนพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปรีดา ไกรสาลีย์ เป็นผู้สัมภาษณ์, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 21 สิงหาคม 2545.

วรรณี โสมประยูร. (2542) "วิสัยทัศน์การทำวิจัย : ปัญหาความบกพร่องและข้อเสนอแนะบางประการ," ใน *เกิดแต่ รร.ฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร.* กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วัฒนา พัชราวนิช. (2539). *หลักการแนะแนว.* กรุงเทพฯ : ฝ่ายพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.

วันเพ็ญ พูลเทียบรัตน์. (2544). *ความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานต่อการหารายได้จากการบริการวิชาการแก่สังคมของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2544ก). *การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2544ข). "วิกฤติการณ์อาจารย์ระดับอุดมศึกษา," ใน *การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา : รวมบทความทางวิชาการ.* หน้าที่ 3 – 8 . กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิจิตร อาวะกุล. (2537). *การฝึกอบรม.* กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

วิชัย ตันศิริ. (2542). *โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต แนวคิดสู่การปฏิรูปในพระราชบัญญัติการศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน.* กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วิสูตร จำเนียร. (2543). *การปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในสถาบันราชภัฏธนบุรี.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วีระ ทองประสิทธิ์. (2534). *ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเขตการศึกษา 5.* วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ศจี อนันต์นพคุณ. (2534). *การศึกษาการปฏิบัติงานการพัฒนาคณาจารย์ของผู้บริหารวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข ในภาคใต้ของประเทศไทย.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศรีสุพรรณ ภิรมย์ทอง. (2541). *ปัญหาและความต้องการในการทำงานวิจัยของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง. (2543). *การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน.* เชียงใหม่ : ภาควิชาศึกษาทั่วไป คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศิริยุภา พูลสุวรรณ. (2542, กันยายน). *รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยตามโครงการการศึกษาวิธีการเรียนและวิธีการสอนที่ส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืน,* บัณฑิตศึกษา. ม.ป.พ.

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (2532). "ความเป็นอิสระในการบริหารงานมหาวิทยาลัยไทย : อดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต," ใน *รายงานการประชุมทางวิชาการประจำปี* กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สนธยา สีละมาด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปรีดา ไกรสาลีย์ เป็นผู้สัมภาษณ์, คณะพละศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 3 ตุลาคม 2545.

สมเกียรติ ทิพทัศน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปรีดา ไกรสาลีย์ เป็นผู้สัมภาษณ์, คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีครินทรวิโรฒ เมื่อ 21 สิงหาคม 2545.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544, กรกฎาคม). "บทสรุปสำหรับผู้บริหารโครงการศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา," *อนุสารอุดมศึกษา*. ม.ป.พ.

สันตศิริ บัวเกษ. (2537) *ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดทำผลงานางวิชาการเพื่อขอตำแหน่งอาจารย์ 3 ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุชาดา ปภาพจน์. (2539). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการผลิตผลงานวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุชาดา ชินะจิตร. (2540). "บริการวิชาการ," ใน *บนเส้นทางอุดมศึกษา*. หน้าที่ 271 – 277. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภาภรณ์ ศิลาเลิศเดชกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปรีดา ไกรสาลีย์ เป็นผู้สัมภาษณ์, คณะพละศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 3 ตุลาคม 2545.

สุนันทา ฟาเบรอ. (2542). *แนวทางการเขียนงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์และผลิตเอกสาร มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.

สุวรรณา วังโสภณ. (2541). *การศึกษากระบวนการพัฒนาอาจารย์ของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย*. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

สำเนาว์ ขจรศิลป์. (2535 , พฤศจิกายน) "ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย," *ข่าวสารกองบริการการศึกษา*. ม.ป.พ.

หาญ รังสิมันต์. (2536). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อจัดทำผลงานทางวิชาการของอาจารย์ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ สังกัดกรมการฝึกหัดครู*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

"เอกสารประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ," (2547). *มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ม.ป.ท.

อดุลย์ วิริยเวชกุล. (2544). *สะท้อนแนวคิดการศึกษาไทย : ปัจจุบัน และอนาคต*. นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

อรพรรณ บุญสม. (2543, กรกฎาคม - ธันวาคม). "รายงานการวิจัย การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาของอาจารย์พยาบาลในสถาบันสมาชิกของสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย," *วิทยาลัยคริสเตียน.* 6(2) : 70 – 84.

อรวรรณ คุณสนอง , ปิยนุช พงษ์พรต และนุชนาฏ ยูฮันเงาะ. (2543, พฤษภาคม). "ความต้องการในการพัฒนาทักษะทางวิชาการของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ," *สออ.ประเทศไทย.* ม.ป.พ.

อัจฉรา วัฒนาณรงค์. (2542). "การพัฒนาคณาจารย์," ใน *สารานุกรมศึกษาศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ* . กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อัจนา สุวรรณรัตน์. (2543). *ความต้องการการพัฒนาการวิจัยด้านความรู้ ทักษะการวิจัยและเจตคติของอาจารย์ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อิสสรหัช โชติกเสถียร. (2543). *การศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาของสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร. (2542). *รูปแบบการพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2543, กรกฎาคม – ตุลาคม). "การผลิตเอกสารและผลงานทางวิชาการสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัย," *ครุศาสตร์.* ม.ป.พ.

อำนวย ถาวร. (2526). *ปัญหาและความต้องการด้านการวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคกลาง.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

Cronbach, Lee Joseph. (1990). *Essential of Psychological Testing.* 5th ed. New York : Haper and Row Publishers Inc.

Ferguson, George A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education.* 5th ed. New York : McGraw-Hill Book.

Flemming, Michael C. and Nellis G. Joseph. (1994). *Principles of Applied Statistics.* London : Routledge.

Magnan,B. (1989). *147 Practical Tips for Teaching Professor.* Madison : Magna Publications Inc.

MaKeachie, W.J. (1978). *Teaching Tips.* Toronto : D.C. Heath and CO.

Peavy,V. (1995, July). "An Organizational to Constructivist Career Counseling," *North Star Research Document.* 5(2) : 32.

Verma, K. Gayendra and Ruth M. Beard (1981). *What is Education Research.* Hampshere : Gower Publishing Company Limited.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ 1444 **วันที่** 7 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

เนื่องด้วย นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ข้าราชการสาย ก (อาจารย์ประจำ) สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/1444 **วันที่** 7 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ข้าราชการสาย ก (อาจารย์ประจำ) สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ [illegible] **วันที่** 7 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปรีดา ไกรสาลิย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ข้าราชการสาย ก (อาจารย์ประจำ) คณะพยาบาลศาสตร์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ [illegible] **วันที่** 7 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะสหเวชศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ข้าราชการสาย ก (อาจารย์ประจำ) คณะสหเวชศาสตร์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/1444 **วันที่** 7 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ข้าราชการสาย ก (อาจารย์ประจำ) คณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/1444 **วันที่** 7 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะเภสัชศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ข้าราชการสาย ก (อาจารย์ประจำ) คณะเภสัชศาสตร์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ /////// **วันที่** 7 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ข้าราชการสาย ก (อาจารย์ประจำ) คณะทันตแพทยศาสตร์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/๗๔๔๘ **วันที่** ๗ กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะแพทยศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ข้าราชการสาย ก (อาจารย์ประจำ) คณะแพทยศาสตร์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ /๒๕๔๖ **วันที่** ๗ กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะพลศึกษา

เนื่องด้วย นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ข้าราชการสาย ก (อาจารย์ประจำ) คณะพลศึกษา เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ /๗๔๔ **วันที่** 7 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะวิทยาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ข้าราชการสาย ก (อาจารย์ประจำ) คณะวิทยาศาสตร์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/1444 **วันที่** 7 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ข้าราชการสาย ก (อาจารย์ประจำ) คณะศิลปกรรมศาสตร์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/1444 **วันที่** 7 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ข้าราชการสาย ก (อาจารย์ประจำ) คณะสังคมศาสตร์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ /4444 **วันที่** 7 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ข้าราชการสาย ก (อาจารย์ประจำ) คณะมนุษยศาสตร์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012//444 **วันที่** 7 กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้ข้าราชการสาย ก (อาจารย์ประจำ) คณะศึกษาศาสตร์ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ที่ ทม 1012/ ๙๓๑๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

7 ธันวาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ให้นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731
โทรสาร. 02-258-4119

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ ๗๓๑๒ **วันที่** ๗ ธันวาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

เนื่องด้วย นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ให้นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/9313 **วันที่** 7 ธันวาคม 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ราชันย์ บุญธิมา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ให้ นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

1. ชื่อ รองศาสตราจารย์ ดร.ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา
   ตำแหน่ง ประธานกรรมการบริหารพนักงานมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
   ประธานชมรมผู้สูงอายุ อาจารย์และข้าราชการ มศว
   สังกัด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ชื่อ รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย นิรัญทวี
   ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
   อดีตรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
   สังกัด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. ชื่อ ดร.สุวพร ตั้งสมวรพงษ์
   ตำแหน่ง หัวหน้าสาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
   สังกัด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

<u>คำชี้แจง</u>

1. แบบสอบถามมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้เป็นไปตามความต้องการของอาจารย์และสนองต่อนโยบายและการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัย ให้มีประสิทธิภาพต่อไป ซึ่งผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอาจารย์ ในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ

ตอนที่ 3 สอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

วุฒิการศึกษา

( ) ปริญญาตรี

( ) ปริญญาโท

( ) ปริญญาเอก

ตำแหน่งทางวิชาการ

( ) อาจารย์ ( ) ผู้ช่วยศาสตราจารย์

( ) รองศาสตราจารย์ ( ) ศาสตราจารย์

ประสบการณ์การทำงาน

( ) น้อยกว่า 5 ปี

( ) 5 –10 ปี

( ) มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

คณะ / หน่วยงาน ที่สังกัด

( ) คณะศึกษาศาสตร์ ( ) คณะมนุษยศาสตร์

( ) คณะสังคมศาสตร์ ( ) คณะศิลปกรรมศาสตร์

( ) คณะวิทยาศาสตร์ ( ) คณะพลศึกษา

( ) คณะแพทยศาสตร์ ( ) คณะทันตแพทย์ศาตร์

( ) คณะเภสัชศาสตร์ ( ) คณะวิศวกรรมศาสตร์

( ) คณะสหเวชศาสตร์ ( ) คณะพยาบาลศาสตร์

( ) บัณฑิตวิทยาลัย ( ) สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

( ) สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

ตอนที่ 2 สอบถามปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ และด้านการบริการวิชาการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามที่เป็นปัญหาและความต้องการที่จะพัฒนาความรู้ และทักษะของท่าน โดยให้น้ำหนักคะแนนดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ท่านเห็นว่ามีปัญหาหรือมีความต้องการในระดับมากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง ท่านเห็นว่ามีปัญหาหรือมีความต้องการในระดับมาก
คะแนน 3 หมายถึง ท่านเห็นว่ามีปัญหาหรือมีความต้องการในระดับปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง ท่านเห็นว่ามีปัญหาหรือมีความต้องการในระดับน้อย
คะแนน 1 หมายถึง ท่านเห็นว่ามีปัญหาหรือมีความต้องการในระดับน้อยที่สุด

สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนา	ระดับปัญหา					ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการสอน										
1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ท่านรับผิดชอบ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
2. ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการสอนของรายวิชาที่ท่านรับผิดชอบ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละรายวิชาที่ท่านรับผิดชอบ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในการทำแผนการสอน	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
5. ความรู้ความเข้าใจในการเลือกเนื้อหาสาระสำหรับการสอนในแต่ละรายวิชาที่ท่านรับผิดชอบ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
6. ความรู้ความเข้าใจในการบูรณาการเนื้อหาสาระในแต่ละรายวิชา	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
7. ความรู้ความเข้าใจในการนำเข้าสู่บทเรียน กระบวนการเรียนการสอน และการสรุปบทเรียน	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
8. ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและลักษณะของผู้เรียน	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
9. ความรู้ความสามารถในการสร้างบรรยากาศในการเรียนให้น่าสนใจ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....

สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนา	ระดับปัญหา					ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการสอน (ต่อ)										
10. ความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อการสอนประเภทต่างๆ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
11. ความรู้ความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น โปรแกรม PowerPoint ในการสร้างสื่อการสอน	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
12. ความรู้ความสามารถในการใช้ Internet ในการสืบค้นข้อมูลเพื่อใช้ในการสอน	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
13. ความรู้ความเข้าใจในการนำผลงานวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอน	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
14. ความรู้ความเข้าใจในการค้นคว้าหาข้อมูลที่มันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอน	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
15. ความรู้ความเข้าใจในการสอนให้นิสิตรู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
16. ความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาและปัญหาต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
17. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของข้อสอบ และการออกข้อสอบแบบต่าง ๆ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
18. ความรู้ความเข้าใจในวิธีการและกระบวนการวัดและการประเมินผลการเรียน	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
19. ความรู้ความเข้าใจในการประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
20. ความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการให้ทันสมัยอยู่เสมอ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....

สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนา	ระดับปัญหา					ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา										
1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการให้คำปรึกษาแก่นิสิต	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาและการแนะแนวในการให้คำปรึกษาแก่นิสิต	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการสร้างสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนิสิต	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลด้านวิชาการ ในเรื่อง ต่าง ๆ ดังนี้										
5.1 หลักสูตรและโปรแกรมการเรียน	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
5.2 การเลือกวิชาเรียน	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
5.3 การลงทะเบียนเรียน	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
6. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลด้านสวัสดิการที่นิสิตพึงได้รับจากมหาวิทยาลัย ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้										
6.1 ทุนการศึกษา	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
6.2 การรักษาพยาบาล	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
6.3 งานพิเศษเพื่อหารายได้ช่วยเหลือตนเองของนิสิตระหว่างศึกษา	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
7. ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการพัฒนาบุคลิกภาพของนิสิต	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
8. ความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาสังคมของนิสิต เช่น การปรับตัวในสังคมของนิสิต การคบเพื่อนของนิสิต เป็นต้น	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
9. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลของนิสิตที่อยู่ภายใต้การดูแล เช่น ประวัติส่วนตัว การลงทะเบียน การติดตามผลการเรียน เป็นต้น	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
10. ความรู้ความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับนิสิตที่อยู่ในความดูแล	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....

สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนา	ระดับปัญหา					ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการทำวิจัย										
1. ความรู้ความเข้าใจในการเลือกหัวข้อและการกำหนดปัญหาในการทำวิจัย	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนในการทำวิจัย	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎี หลักการและแนวคิดทางวิชาการในประเด็นที่ท่านสนใจจะทำวิจัย	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
6. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแปลความหมายข้อมูล	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
7. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่านผลข้อมูลที่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
8. ความรู้ความเข้าใจในการอภิปรายผลและการสรุปผลงานวิจัย	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
9. ความรู้ความสามารถในการเขียนรายงานวิจัย	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
10. ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับวิธีการเขียนโครงการเพื่อขอทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัย และหน่วยงานภายนอก	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
11. ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการทำวิจัย เช่นโปรแกรม SPSS เป็นต้น	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
12. ความรู้ความเข้าใจในการเผยแพร่ผลงานวิจัย	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....

สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนา	ระดับปัญหา					ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ										
1. ความรู้ความเข้าใจในการเลือกเรื่องที่จะเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของตำรา	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเขียนตำรา	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดลำดับเนื้อหาและการกำหนดปริมาณของเนื้อหาในแต่ละบทหรือแต่ละตอนของตำรา	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของบทความทางวิชาการ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
6. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเขียนบทความทางวิชาการ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
7. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดลำดับเนื้อหาและการกำหนดปริมาณของเนื้อหาของบทความทางวิชาการ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
8. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนบทนำ หรือคำนำและการดำเนินเรื่องในตำราและบทความทางวิชาการ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
9. ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการสรุปเนื้อเรื่องในตำราและบทความทางวิชาการ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
10. ความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
11. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนบรรณานุกรมและการอ้างอิง	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
12. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดพิมพ์ตำราและบทความทางวิชาการ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
13. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบรูปเล่มเพื่อสร้างความสนใจให้แก่ผู้อ่าน	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
14. ความรู้ความสามารถในการเลือกวิธีการเผยแพร่ตำราและบทความทางวิชาการ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
15. ความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....

สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนา	ระดับปัญหา					ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการบริการวิชาการ										
1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและความสำคัญของการให้บริการวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ในการให้บริการวิชาการ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทการเป็นที่ปรึกษาให้แก่องค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
4. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการให้คำแนะนำปรึกษาและการแก้ปัญหาต่าง ๆ แก่หน่วยงาน องค์กร สถาบัน ชุมชน และสังคม	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
5. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของการเป็นวิทยากรให้แก่หน่วยงาน องค์กร สถาบัน ชุมชน และสังคม	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
6. ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเทคนิคการถ่ายทอดความรู้เมื่อเป็นวิทยากร	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
7. ความรู้ความความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่หน่วยงาน องค์กร สถาบัน ชุมชน และสังคม	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
8. ความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนและสังคม	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
9. ความรู้ความสามารถในการจัดโครงการให้ความรู้แก่สังคมผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
10. ความรู้ความเข้าใจในการเลือกกิจกรรมทางวิชาการที่หน่วยงาน องค์กร สถาบัน ชุมชน หรือสังคมต้องการ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
11. ความรู้ความเข้าใจในการประเมินผลโครงการบริการวิชาการ	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ 5 ด้าน ได้แก่ด้านการสอน ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการทำวิจัย ด้านการเขียนตำราและบทความทาง วิชาการ และด้านการบริการวิชาการ

ท่านอาจารย์มีความคิดเห็นเพิ่มเติมอย่างไรเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบของท่านอาจารย์ และต้องการการพัฒนาในงานด้านต่าง ๆ อย่างไร

1. ด้านการสอน

1.1 ปัญหา

.....

.....

.....

1.2 ความต้องการการพัฒนา

.....

.....

.....

2. ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

2.1 ปัญหา

.....

.....

.....

2.2 ความต้องการการพัฒนา

.....

.....

.....

3. ด้านการทำวิจัย

3.1 ปัญหา

.....

.....

.....

3.2 ความต้องการการพัฒนา

.....

.....

.....

4. ด้านการเขียนตำราและบทความทางวิชาการ

4.1 ปัญหา

.....

.....

.....

4.2 ความต้องการการพัฒนา

.....

.....

.....

5. ด้านการบริการวิชาการ

5.1 ปัญหา

.....

.....

.....

5.2 ความต้องการการพัฒนา

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง
ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบถามปัญหาในการพัฒนาอาจารย์ทั้งฉบับเท่ากับ 0.9898
2. ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามปัญหาในการพัฒนาอาจารย์รายข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
	ด้านการสอน		ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา		ด้านการเขียนตำราและ
1	2.344	1	5.453		บทความทางวิชาการ
2	4.006	2	5.893	1	4.737
3	3.532	3	3.725	2	6.368
4	4.904	4	3.666	3	5.402
5	3.323	5.1	6.789	4	5.121
6	2.298	5.2	6.379	5	6.255
7	3.157	5.3	6.379	6	7.288
8	3.092	6.1	4.129	7	7.960
9	2.588	6.2	4.179	8	8.768
10	2.271	6.3	4.750	9	7.385
11	3.376	7	4.711	10	7.366
12	2.192	8	4.904	11	6.626
13	4.247	9	6.630	12	6.452
14	5.310	10	5.099	13	4.000
15	5.166			14	4.419
16	6.893		ด้านการทำวิจัย	15	4.725
17	6.306	1	5.421		
18	6.990	2	3.930		ด้านการบริการวิชาการ
19	7.441	3	4.903	1	6.275
20	5.590	4	3.703	2	6.979
		5	2.746	3	6.369
		6	4.459	4	6.218
		7	4.522	5	4.797
		8	6.957	6	3.740
		9	5.899	7	3.464
		10	5.669	8	3.768
		11	3.930	9	3.213
		12	6.040	10	2.907
				11	3.842

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบถามความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ทั้งฉบับเท่ากับ 0.9918
2. ค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาอาจารย์รายข้อ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
	ด้านการสอน		ด้านการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา		ด้านการเขียนตำราและ
1	2.901	1	4.529		บทความทางวิชาการ
2	4.153	2	4.170	1	9.000
3	4.039	3	4.179	2	8.531
4	5.598	4	4.083	3	9.400
5	5.571	5.1	4.722	4	10.070
6	2.030	5.2	4.631	5	11.882
7	3.945	5.3	4.631	6	12.667
8	3.432	6.1	4.082	7	11.635
9	2.731	6.2	3.252	8	11.882
10	3.422	6.3	2.378	9	11.241
11	4.841	7	2.266	10	9.884
12	4.341	8	3.714	11	9.717
13	3.980	9	3.291	12	6.521
14	7.500	10	3.014	13	5.704
15	5.530			14	5.276
16	6.245		ด้านการทำวิจัย	15	5.616
17	4.028	1	6.847		
18	4.811	2	9.037		ด้านการบริการวิชาการ
19	4.597	3	9.139	1	6.835
20	6.487	4	6.301	2	7.530
		5	6.341	3	5.963
		6	9.410	4	8.066
		7	7.710	5	6.715
		8	12.118	6	5.098
		9	7.766	7	4.631
		10	8.716	8	4.540
		11	7.068	9	5.258
		12	10.991	10	4.120
				11	5.229

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวปรีดา ไกรสาลีย์
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 27 ตุลาคม 2520
สถานที่เกิด	72/2 หมู่ที่ 10 ตำบลไทรงาม อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม 73130
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	205/1 ซอยอ่อนนุช 84 ถ.อ่อนนุช แขวงประเวศ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร 10250

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2539	มัธยมศึกษาปีที่ 6 วิทย์ – คณิต โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
พ.ศ. 2543	การศึกษาบัณฑิต วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2547	การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ